

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní

Paušální daň u poplatníka daně z příjmů ze samostatné činnosti
Diplomová práce

Univerzita Pardubice
Fakulta ekonomicko-správní
Akademický rok: 2023/2024

ZADÁNÍ DIPLOMOVÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Bc. Markéta Šrámková**
Osobní číslo: **E22598**
Studijní program: **N0413A050009 Ekonomika a management**
Specializace: **Ekonomika a management podniku**
Téma práce: **Paušální daň u poplatníka daně z příjmů ze samostatné činnosti**
Zadávající katedra: **Ústav podnikové ekonomiky a managementu**

Zásady pro vypracování

Cílem práce je zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti ostatním alternativám zdaňování příjmů ze samostatné činnosti.

Osnova:

- Právní úprava zdanění příjmů ze samostatné činnosti.
- Paušální daň u poplatníka daně z příjmů ze samostatné činnosti.
- Komparace variant způsobů zdanění příjmů ze samostatné činnosti.
- Formulace závěrů.

Rozsah pracovní zprávy: **cca 50 stran**
Rozsah grafických prací:
Forma zpracování diplomové práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

FAST, Richard. Examining A Lump Sum Tax and Optimal Tax Theory. *Socioeconomic challenges*. 2021, **5(4)**, 166-171. ISSN 2520-6621.
IVAN, Macháček. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 987-80-7676-075-2.
KUBÁTOVÁ, Květa. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2018. ISBN 978-80-7598-165-3.
VANČUROVÁ, Alena. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2021. ISBN 978-80-7676-236-7.
VYCHOPENĚ, Jiří. *Daň z příjmů 2023*. 19. vydání. Praha: Wolters Kluwer, 2023. ISBN 978-80-7676-467-5.

Vedoucí diplomové práce: **Ing. František Sejkora, Ph.D.**
Ústav podnikové ekonomiky a managementu

Datum zadání diplomové práce: **1. září 2023**
Termín odevzdání diplomové práce: **30. dubna 2024**

prof. Ing. Jan Stejskal, Ph.D. v.r.
děkan

L.S.

doc. Ing. et Ing. Renáta Myšková, Ph.D. v.r.
garant studijního programu

V Pardubicích dne 1. září 2023

Prohlašuji

Práci s názvem Paušální daň u poplatníka daně z příjmů ze samostatné činnosti jsem vypracovala samostatně. Veškeré literární prameny a informace, které jsem v práci využila, jsou uvedeny v seznamu použité literatury.

Byla jsem seznámena s tím, že se na moji práci vztahují práva a povinnosti vyplývající ze zákona č. 121/2000 Sb., o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon), ve znění pozdějších předpisů, zejména se skutečností, že Univerzita Pardubice má právo na uzavření licenční smlouvy o užití této práce jako školního díla podle § 60 odst. 1 autorského zákona, a s tím, že pokud dojde k užití této práce mnou nebo bude poskytnuta licence o užití jinému subjektu, je Univerzita Pardubice oprávněna ode mne požadovat přiměřený příspěvek na úhradu nákladů, které na vytvoření díla vynaložila, a to podle okolností až do jejich skutečné výše.

Beru na vědomí, že v souladu s § 47b zákona č. 111/1998 Sb., o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších předpisů, a směrnicí Univerzity Pardubice č. 7/2019 Pravidla pro odevzdávání, zveřejňování a formální úpravu závěrečných prací, ve znění pozdějších dodatků, bude práce zveřejněna prostřednictvím Digitální knihovny Univerzity Pardubice.

V Pardubicích dne 30. 04. 2024

Bc. Markéta Šrámková, DiS. v. r.

PODĚKOVÁNÍ

Upřímně děkuji Ing. Františku Sejkorovi, Ph.D., vedoucímu mé diplomové práce, za jeho neocenitelnou pomoc, cenné rady a inspirativní podněty, které mi poskytl během konzultací při tvorbě této práce.

ANOTACE

Diplomová práce se zaměřuje na analýzu výhodnosti paušální daně u poplatníků daně z příjmů fyzických osob, kteří vykazují příjmy pouze ze samostatné činnosti. Srovnává dostupné způsoby zdanění platné pro rok 2024 s paušální daní. Konkrétně zkoumá daňovou zátěž spojenou s použitím paušální daně oproti variantám zdanění založeným na skutečných výdajích a paušálních výdajích. Analýza práce určuje, kdy je paušální daň výhodnou volbou pro poplatníky z pohledu daňového zatížení.

KLÍČOVÁ SLOVA

daň z příjmů fyzických osob, daňová optimalizace, paušální daň, samostatná činnost

TITLE

Lump-sum tax for self-employed income taxpayers

ANNOTATION

The diploma thesis focuses on analysing the advantages of the lump-sum tax for personal income taxpayers who have income only from self-employment. It compares the available taxation methods applicable for 2024 with the lump-sum tax. Specifically, it examines the tax burden associated with a lump-sum tax versus tax options based on actual expenditure and percentage flat expenditure. The paper's analysis determines when a lump-sum tax is a good option for taxpayers in terms of tax burden.

KEYWORDS

Lump-sum tax, personal income tax, self-employment, tax optimization

OBSAH

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK.....	13
ZKRATKY	19
ÚVOD.....	21
1 CHARAKTERISTIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB.....	23
1.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob	23
1.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob	25
2 CHARAKTERISTIKA SAMOSTATNÉ ČINNOSTI.....	27
2.1 Klíčové atributy daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných.....	27
2.2 Varianty evidence příjmů pro daňové účely.....	36
2.3 Výpočet daně z příjmů ze samostatné činnosti	41
2.4 Sociální pojištění u samostatné výdělečné činnosti	43
3 PAUŠÁLNÍ DAŇ.....	51
3.1 Obecné podmínky paušálního režimu a paušální daně	52
3.2 Pásmo paušální daně a jejich odvody	55
4 KOMPARACE VARIANT ZPŮSOBŮ ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI	59
4.1 Modeloví poplatníci	59
4.1.1 Modeloví poplatníci a režim s paušálními výdaji.....	60
4.1.2 Modeloví poplatníci a paušální daň.....	67
4.1.3 Modeloví poplatníci a režim se skutečnými výdaji	69
4.2 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 30% paušálními výdaji	71
4.2.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 30% paušálními výdaji a bez přihlídnutí ke slevám	72
4.2.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 30% paušálními výdaji se slevami.....	76
4.3 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 40% paušálními výdaji	82
4.3.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 40% paušálními výdaji a bez přihlídnutí ke slevám	82
4.3.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 40% paušálními výdaji se slevami.....	87
4.4 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 60% paušálními výdaji	93
4.4.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 60% paušálními výdaji a bez přihlídnutí ke slevám	94

4.4.2	Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 60% paušálními výdaji se slevami.....	97
4.5	Porovnání daňové zátěže poplatníků s 80% paušálními výdaji	103
4.5.1	Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 80% paušálními výdaji a bez přihlednutí ke slevám	103
4.5.2	Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 80% paušálními výdaji se slevami.....	106
5	REKAPITULACE VÝSLEDKŮ A FORMULACE ZÁVĚRŮ	113
5.1	Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 30% paušálními výdaji.....	113
5.2	Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 40% paušálními výdaji.....	116
5.3	Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 60% paušálními výdaji.....	118
5.4	Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 80% paušálními výdaji.....	120
	ZÁVĚR.....	123
	BIBLIOGRAFIE.....	127
	SEZNAM PŘÍLOH	131

SEZNAM OBRÁZKŮ, GRAFŮ A TABULEK

Seznam obrázků

Obrázek 1 Přehled zdrojů pro základ daně	35
Obrázek 2 Účetní jednotky	38
Obrázek 3 Obchodní majetek	39
Obrázek 4 Struktura daňové evidence	39
Obrázek 5 Podsystemy sociálního pojištění	44
Obrázek 6 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů	75
Obrázek 7 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě	78
Obrázek 8 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti	81
Obrázek 9 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů	86
Obrázek 10 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě	89
Obrázek 11 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti	93
Obrázek 12 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů	96
Obrázek 13 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě	99
Obrázek 14 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti	102

Obrázek 15 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů	105
Obrázek 16 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě	108
Obrázek 17 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti	111

Seznam grafů

Graf 1 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	73
Graf 2 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň.....	77
Graf 3 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň.....	80
Graf 4 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	84
Graf 5 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň.....	88
Graf 6 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň.....	91
Graf 7 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	95
Graf 8 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň.....	98
Graf 9 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň.....	101
Graf 10 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	104
Graf 11 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň.....	107

Graf 12 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň.....	110
--	-----

Seznam tabulek

Tabulka 1: Přehled druhů příjmů daně z příjmů fyzických osob.....	24
Tabulka 2 Přehled paušálních výdajů u jednotlivých druhů příjmů	41
Tabulka 3 Přehled klíčových atributů sociálního pojištění.....	45
Tabulka 4 Sazby pojistného sociálního pojištění pro OSVČ.....	46
Tabulka 5 Minimální a maximální vyměřovací základy OSVČ pro rok 2024.....	49
Tabulka 6 Přehled pásem paušální daně	56
Tabulka 7 Měsíční zálohy paušální daně pro jednotlivá pásma	58
Tabulka 8 Roční odvody Poplatníka 1 při 30% paušálních výdajích.....	64
Tabulka 9 Odvody Poplatníka 1 u všech variant paušálních výdajů	65
Tabulka 10 Odvody Poplatníka 2 u všech variant paušálních výdajů	65
Tabulka 11 Odvody Poplatníka 3 u všech variant paušálních výdajů	65
Tabulka 12 Odvody Poplatníka 4 u všech variant paušálních výdajů	66
Tabulka 13 Odvody Poplatníka 5 u všech variant paušálních výdajů	66
Tabulka 14 Odvody Poplatníka 6 u všech variant paušálních výdajů	67
Tabulka 15 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji.....	67
Tabulka 16 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji.....	68
Tabulka 17 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji.....	68
Tabulka 18 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji.....	69
Tabulka 19 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 30% paušálních výdajů.....	70
Tabulka 20 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 40% paušálních výdajů.....	70
Tabulka 21 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 60% paušálních výdajů.....	71

Tabulka 22 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 80% paušálních výdajů.....	71
Tabulka 23 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 30% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	72
Tabulka 24 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji.....	75
Tabulka 25 Přehled odvodů všech tří režimů zdanění s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 30% paušálních výdajů a skutečných výdajů	76
Tabulka 26 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na jedno dítě	78
Tabulka 27 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 30% paušálních výdajů a skutečných výdajů	79
Tabulka 28 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na dvě děti	82
Tabulka 29 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 40% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	83
Tabulka 30 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji.....	86
Tabulka 31 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 40% paušálních výdajů a skutečných výdajů	87
Tabulka 32 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na jedno dítě	90
Tabulka 33 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 40% paušálních výdajů a skutečných výdajů	91
Tabulka 34 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na dvě děti	93
Tabulka 35 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 60% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	94
Tabulka 36 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji.....	96

Tabulka 37 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 60% paušálních výdajů a skutečných výdajů	97
Tabulka 38 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na jedno dítě	100
Tabulka 39 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 60% paušálních výdajů a skutečných výdajů	100
Tabulka 40 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na dvě děti	103
Tabulka 41 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 80% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje	104
Tabulka 42 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji.....	105
Tabulka 43 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 80% paušálních výdajů a skutečných výdajů	106
Tabulka 44 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na jedno dítě	108
Tabulka 45 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 80% paušálních výdajů a skutečných výdajů	109
Tabulka 46 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji.....	111
Tabulka 47 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 30% paušálními výdaji	114
Tabulka 48 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 30% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním	115
Tabulka 49 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 40% paušálními výdaji	117
Tabulka 50 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 40% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním	118
Tabulka 51 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 60% paušálními výdaji	119

Tabulka 52 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 60%	
paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním	120
Tabulka 53 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 80%	
paušálními výdaji	121
Tabulka 54 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 80%	
paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním	122

ZKRATKY

OSVČ	Osoba samostatně výdělečně činná
ZDP	Zákon 586/1992 Sb., o daních z příjmů
ZoÚ	Zákon 563/1991 Sb., o účetnictví

ÚVOD

V každém státě lidé chtějí lepší vzdělání pro děti, zdravotní systém na vysoké úrovni, efektivnější a spolehlivější dopravní infrastrukturu, snížené dopravní zácpy na silnicích, anebo pocit bezpečí v jejich domovech a na ulicích. Za tyto skutečnosti přebírá vláda zodpovědnost, a to přes daňový systém. Daně jsou tedy neodmyslitelnou součástí moderní společnosti. Jsou klíčovým prvkem ekonomického systému a státního financování. Představují nezbytný prostředek jak pro financování zmíněných veřejných služeb a infrastruktury, tak také zajištění sociální spravedlnosti, podpory hospodářského růstu a ekonomické stability. Daňový systém dále umožňuje vládám regulovat ekonomiku prostřednictvím stimulace nebo zdanění určitých aktivit či sektorů. Touto cestou poplatníci získávají prostor pro legální optimalizaci daně.

Současný daňový systém není statický, ale neustále prochází častými změnami a novinkami. Důkazem je toho nedávno schválený tzv. konsolidační balíček (zákon č. 349/2023 Sb.) účinný od 1. 1. 2024, který přinesl mnoho změn, nebo také daňový balíček účinný od roku 2023 (zákon 366/2022 Sb.), který s sebou přinesl mimo jiné zvýšení limitu obratu pro povinné plátcovství DPH na 2 000 000 Kč. Tyto neustálé změny, spojené se zdaněním firem i jednotlivců, přinášejí zátěž v podobě povinnosti porozumět jejich dopadům, aby daňoví poplatníci mohli efektivně optimalizovat své daňové povinnosti v souladu s platnými právními předpisy.

Z pohledu poplatníka je daň vnímána jako povinnost a finanční zátěž. Pro většinu ekonomických subjektů je daň nevyhnutelnou součástí jejich ekonomického života, která se dotýká jejich osobních financí. Proto obecným zájmem poplatníka je minimalizovat daňové zatížení pro dosažení maximálních čistých příjmů neboli jeho zájmem je optimalizovat své daňové povinnosti v rámci povolených nástrojů.

Jednou z oblastí, která nabízí větší počet nástrojů optimalizace daně, a to v podobě tří režimů zdanění, je daň z příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti. V nedávné době totiž byla pro velmi malý zájem o paušální režim část zákona o dani z příjmů v roce 2021 přepsána a relativně krátce na to byly tyto paragrafy týkající se paušální daně následně zcela novelizovány v roce 2023 ruku v ruce se změnou limitu pro povinné plátcovství daně z přidané hodnoty. Poplatník daně z příjmů fyzických osob má tedy možnost se rozhodnout, zda bude danit své příjmy ze samostatné činnosti pomocí nového režimu paušální daně, režimu procentních paušálních výdajů, anebo daň bude počítat přes skutečné výdaje. Na aktuálnosti tohoto tématu ještě přidává fakt, že se zmíněným konsolidačním balíčkem účinným od roku 2024 mění některé výpočty odvodů sociálního pojištění a minimálních odvodů. Protože rok

2023 a 2024 není ohledně novelizací daní žádnou výjimkou, jak již bylo zmíněno, je třeba z pohledu poplatníka tyto změny sledovat a neustále přizpůsobovat daňovou optimalizaci tak, aby pro poplatníka vyšla co nejlépe. Výzkum v této práci je zaměřen na usnadnění a orientaci v této problematice.

Tato diplomová práce se zabývá analýzou výhodnosti paušální daně a jejím potenciálem jako nástrojem pro optimální zdanění poplatníků daně z příjmů fyzických osob. **Cílem této práce je zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti ostatním alternativám zdaňování příjmů ze samostatné činnosti.** Očekávané přínosy této práce jsou nové poznatky a vhled do oblasti daní a jejich optimalizace v souvislosti s institutem paušální daně u fyzických osob samostatně výdělečných. Výsledek práce by mohl pomoci poplatníkům majícím příjmy ze samostatné činnosti k lepšímu pochopení, zda se jim pro rok 2024 paušální daň vyplatí a také, jakým způsobem si zhodnotit svou situaci v příštích letech.

V této práci za pomoci mixu metod modelování a komparace jsou na modelových příkladech poplatníků porovnány jejich situace ve třech různých režimech zdanění. Tímto způsobem je možné posoudit jednotlivá daňová zatížení a vyhodnotit který režim zdanění a za jakých podmínek je pro poplatníka nejvýhodnější. Práce je rozdělena na nezbytnou rešeršní část, která poskytuje rámec pro vhled do zdanění fyzických osob, a hlavně metodiku výpočtů daní a odvodů všech režimů zdanění fyzických osob ze samostatné činnosti pro právní stav platný k 1. lednu 2024. Jedná se o varianty stanovení daně ve výši paušální daně, stanovení pomocí paušálních procentních výdajů, anebo pomocí skutečných výdajů. Navazující druhá část se pak již věnuje porovnání daňových režimů na zjednodušených poplatnících namodelovaných pro účely cíle této práce. V úvodu jsou nejdříve představeni poplatníci a spočítány jejich daňové povinnosti a následně porovnány vypočítané jednotlivé druhy daňových povinností.

1 CHARAKTERISTIKA DANĚ Z PŘÍJMŮ FYZICKÝCH OSOB

Osobní důchodová daň, známá také jako daň z příjmů fyzických osob, je většinou zemí považována za nejdůležitější formu daně a je s ní spojen vyšší stupeň spravedlnosti a ekonomické efektivnosti (Kubátová, 2018, s. 158). Daň z příjmů fyzických osob patří mezi daně přímé. Objektem zdanění je důchod a subjektem této daně, jak již název napovídá, je jednotlivec neboli fyzická osoba.

Východiska daně z příjmů fyzických osob

Vzhledem k tomu, že výběr daní prakticky zasahuje do práva vlastnit majetek, které je nejen nedotknutelné, ale také chráněné ústavním pořádkem, je nezbytné, aby takový výběr probíhal výhradně na základě zákona (Dráb, 2021, s. 2). Tímto zákonem pro daně z příjmů je zákon České národní rady č.586/1992 Sb., o daních z příjmů. Tento zákon ale není jediný, který s daní z příjmů souvisí. Pro komplexnější pohled do zdrojů, ze kterých vycházejí pro daň z příjmů je třeba zahrnout do tohoto výčtu také zákon č. 563/1991 Sb., o účetnictví, zákon č. 280/2009 Sb., daňový řád, zákon č. 235/2004 Sb., o dani z přidané hodnoty, zákon č.89/2012 Sb., občanský zákoník, zákon č.435/2004 Sb., o zaměstnanosti, zákon č.262/2006Sb., zákoník práce. Dále by sem patřily též smlouvy o zamezení dvojího zdanění, které mají dokonce přednost před českými zákony. Obecně je třeba vycházet ze zákonů ohledně daní a konkrétně řešené daně z příjmů a vycházet i z kontextu ostatních zmíněných zákonů, nicméně i přes vysokou pozornost ze strany zákonodárců se mohou vyskytovat situace s nejednoznačnými výklady a způsobovat problémy, nebo si mohou i některé právní normy navzájem odporovat. Všechny tyto situace se běžně v praxi stávají. Zde je třeba vycházet i z podzákoných legislativních norem, například vyhlášky nebo nařízení vlády, dále názory Generálního finančního ředitelství na výklady zákonů, zápisy z Koordinačních výborů, soudní rozhodnutí vykládající daňové zákony, ale také i názory odborné veřejnosti (Beránek, 2021, s. 12-18).

Tato diplomová práce bude vycházet z právního stavu platného k 1. lednu 2024 všech norem a dalších zmíněných zdrojů.

1.1 Předmět daně z příjmů fyzických osob

Předmět daně, též označovaný i jako objekt daně, určuje oblast, na kterou je danění aplikováno neboli vymezuje příjmy, které podléhají této dani. Skutečnost, že určitý příjem spadá do daně

z příjmů, není automaticky spojena s povinností zdanění, protože může být také osvobozen od daně. Předmět daně z příjmů je blíže specifikován v § 3 zákona o dani z příjmů. Do předmětu daně z příjmů fyzických osob spadají v souladu se zásadou všeobecnosti všechny příjmy, které zvyšují prospěch poplatníka, bez ohledu na jejich formu, jako je například peněžní nebo naturální příjem (Vančurová, 2021, s. 83–84). Dle zákona o dani z příjmů této dani podléhají konkrétněji příjmy ze závislé činnosti, příjmy ze samostatné činnosti, příjmy z nájmu, kapitálové příjmy a ostatní příjmy. Kromě toho, že zákon o dani z příjmů vyjmenovává, co je předmětem daně fyzických osob, dále se také zabývá, co není předmětem daně a co a za jakých podmínek je od daně osvobozeno. Příjmy, jak již bylo naznačeno, se rozumí jak peněžní, tak také nepeněžní, nebo i příjmy dosažené směnou (Macháček, 2021, s. 36).

Příjmy fyzických osob jsou klasifikovány do pěti skupin, jak bylo již zmíněno a tyto skupiny příjmů jsou v ZDP blíže specifikované v § 6–§ 10. Jejich přehled včetně příslušného paragrafu je zobrazen v Tabulce 1.

Tabulka 1: Přehled druhů příjmů daně z příjmů fyzických osob

Název skupiny příjmů	Umístění v zákoně o daních z příjmů
Příjmy ze závislé činnosti	§ 6
Příjmy ze samostatné činnosti	§ 7
Příjmy z kapitálového majetku	§ 8
Příjmy z nájmu	§ 9
Ostatní příjmy	§ 10

Zdroj: zpracováno dle (ČESKO, 1992a)

Příjmy ze závislé činnosti zahrnují výdělků z pracovněprávních nebo podobných pracovních vztahů. Mzdy a platy jsou tradičním příkladem příjmů ze závislé činnosti, které tvoří základ osobní důchodové daně. Do této skupiny příjmů patří také i příjmy a odměny, plnění v podobě funkčních požitků, příjmy za práci člena družstva, společníka společnosti s ručením omezeným a další přesně vyjmenované v zákoně o dani z příjmů (Vychopeň, 2023, s. 78–79).

Příjmy ze samostatné činnosti neboli příjmy osob samostatně výdělečně činných, známé pod zkratkou OSVČ zahrnují příjmy z podnikání a příjmy z jiné samostatné výdělečné činnosti (Vychopeň, 2023, s. 46). Tyto příjmy jsou detailně vyspecifikovány v kapitole 2.

Příjmy z kapitálového majetku zahrnují různé položky, jako jsou podíly na zisku obchodní korporace, úroky z držby cenných papírů, úroky z vkladů, penzijní dávky se státním příspěvkem, doplňkové penzijní spoření a další příjmy specifikované v § 8 ZDP, kde jsou všechny taxativně vyjmenovány (Vychopeň, 2023, s. 120–121).

Příjmy z nájmu jsou skupinou příjmů, do které se řadí příjmy z nájmu nemovitých věcí nebo bytů a z nájmu movitých věcí mimo příležitostného nájmu zařazeného mezi ostatní příjmy (Vychopeň, 2023, s. 125–126).

Ostatní příjmy jsou především příležitostné povahy, které zahrnují například příjmy z příležitostných nájmu movitých věcí a příležitostných činností. Dále se do této kategorie příjmů řadí za určitých podmínek převody věcí, převody účasti v obchodní korporaci, zděděná práva, výživné, renta, podíl na likvidačním zůstatku, výhry, ceny a další příjmy vymezené v § 10 ZDP, ale zde nejsou všechny. Charakter skupiny ostatních příjmů totiž nelze vymezit striktním výčtem. V podstatě jde o všechny příjmy podléhající zdanění podle zákona o dani z příjmů, které nejsou zahrnuty v ustanoveních § 6 až § 9 ZDP (Dráb, 2021, s. 146–147).

1.2 Výpočet daně z příjmů fyzických osob

Daň z příjmů fyzických osob je vypočítávána na základě součtu dílčích základů z jednotlivých druhů příjmů, které jsou stanoveny podle § 6 až § 10. Postup výpočtu jednotlivých dílčích základů daně není detailně rozváděn s ohledem na zaměření této práce. Tento součet dílčích základů daně je následně snížen o nezdanitelnou část základu daně dle par. 15 a o odčitatelné položky dle par. 34. Získaný výsledek je základem pro výpočet daně z příjmů fyzických osob. Výsledný snížený základ daně se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů v případě, že nedosáhne 36násobku průměrné měsíční mzdy. Při základu daně do výše 36násobku průměrné mzdy je stanovena daňová povinnost jako 15 % ze zaokrouhleného základu daně. Zaokrouhlení a sazby daně se liší u základu daně nad 36násobkem průměrné mzdy. Tato problematika není v této práci rozebrána, jelikož se zaměřuje na poplatníky s nižšími základy daní, než je tato hranice.

Po získání výsledné daně je možné ji ještě snížit o slevy na dani. Pokud výše slevy na děti, přesněji daňové zvýhodnění, převyšuje vypočtenou daň, přináší tak zápornou hodnotu daně – tzv. „daňový bonus“. Všechny ostatní daňové úlevy jsou aplikovatelné pouze do výše vlastní daňové povinnosti a pokud se nevyužijí v celé své výši, možnost jejich uplatnění pro příští období propadá (Beránek, 2021, s. 266–268), (ČESKO, 1992a).

2 CHARAKTERISTIKA SAMOSTATNÉ ČINNOSTI

Poté, co byla stručně představena daň z příjmů fyzických osob a naznačen rámec zdanění fyzických osob, do kterého je zasazené zdanění podnikatelů, je nyní možno přejít k jádru tématu této diplomové práce, kterým je právě zdanění podnikatelů. Následující text se podrobněji zaměřuje na toto téma v rámci stanoveného rozsahu této práce a definovaného cíle. Oblast dalších dílčích základů daně již nebude zkoumána, neboť byla představena pouze pro úplnost tématu v předchozím textu. Další části práce se zaměřují výhradně na podnikatele, jejichž hlavní a jedinou činností je podnikání.

Podnikatel je podle občanského zákoníku (§ 420 až § 429) každý, kdo samostatně vykonává výdělečnou činnost na svůj účet a odpovědnost, a to živnostenským nebo obdobným způsobem, s úmyslem vykonávat tuto činnost soustavně za účelem dosažení zisku. Obdobnou definici má i zákon č. 455/1991 Sb. zákon o živnostenském podnikání. Pro účely ochrany spotřebitele se za podnikatele považuje také každá osoba, která uzavírá smlouvy související s vlastní obchodní, výrobní nebo obdobnou činností či při samostatném výkonu svého povolání (Macháček, 2021, s. 23).

2.1 Klíčové atributy daně z příjmů fyzických osob samostatně výdělečně činných

U každé daně je nezbytné definovat základní atributy a vymezit zdaňovací období. Tyto atributy zahrnují subjekty daně, tj. poplatníka a plátce daně, dále určení předmětu daně, včetně jasného vymezení toho, co je zahrnuto do daně a co je z daně vyjmuto. Další klíčové atributy zahrnují metodu výpočtu daně, sazby daně, případné nezdanitelné minimum, osvobození, daňové slevy, stanovení lhůt a postupy pro placení daně (Peková, 2011, s. 329–331). V této části a v dalších kapitolách jsou klíčové atributy daně z příjmů fyzických osob ve vztahu k samostatné činnosti vyspecifikovány, přičemž některé z nich jsou vysvětleny pouze v míře potřebné pro tuto diplomovou práci.

Zdaňovací období

Zdaňovacím obdobím u daně z příjmů fyzických osob je kalendářní rok dle § 16b ZDP (ČESKO, 1992a). Podnikatel zdaňující své příjmy dle § 7 může vést i podvojný účetnictví a může si vybrat, zda bude účtovat v hospodářském roce, nebo v kalendářním. Pokud

se rozhodne pro hospodářský rok, stále musí ale zdaňovat dle kalendářního roku. Dále zdaňovací období trvá vždy celý rok a neovlivní toto zdaňovací období ani zahájení ani ukončení samostatné činnosti (Beránek, 2021, s. 61). V dalších částech práce bude pro zjednodušení předpokládáno, že účetní či evidenční období poplatníka bude shodné s kalendářním rokem, tedy se zdaňovacím obdobím pro daně z příjmů fyzických osob.

Poplatník daně z příjmů fyzických osob

Poplatníkem daně z příjmů fyzických osob obecně je označován subjekt, na který se vztahuje daňová povinnost týkající se příjmů, majetku nebo činnosti. Disponibilní zdroje poplatníka daně z příjmů jsou tedy omezovány prostřednictvím vybírání této daně (Nováková, 2021, s. 11). Zákon o dani z příjmů stanovuje, že poplatník může být buď rezidentem nebo nerezidentem. Další text vychází jen ze skutečnosti, že poplatník je daňovým rezidentem a má příjmy jen z České republiky. Rezidentem je ten, kdo má na území České republiky bydliště, nebo se zde obvykle zdržuje (ČESKO, 1992a).

Poplatník daně z příjmů fyzických osob u samostatné činnosti je subjekt, jehož příjmy plynoucí z podnikání jsou podrobené dani z příjmů fyzických osob, ale také zároveň subjekt, který si musí sám daň vypočítat, vyplnit daňové priznání a daň sám odvést správci daně. Tedy u samostatné činnosti figuruje pouze termín poplatník a nikoli ještě plátce (Nováková, 2021, s. 11). Tato osoba je samostatně výdělečně činná a je známá pod zkratkou OSVČ. Jde o fyzickou osobu, která vykonává činnost vlastním jménem a na vlastní odpovědnost. Tato činnost může zahrnovat podnikání nebo jinou samostatnou výdělečnou činnost. Vedle OSVČ dle § 7 ještě daní své příjmy i společníci veřejné obchodní společnosti a komplementáři komanditní společnosti, ale tato práce bere v úvahu pouze OSVČ (Beránek, 2021, s. 30–31). Vedle plátce a poplatníka v jedné osobě může být poplatník daně z příjmů i plátcem pro jiné poplatníky daně z příjmů fyzických osob, a to například v momentě kdy zaměstnává.

Sazba daně

Výpočet daně nemůže být zrealizován bez základu daně a sazby daně. Sazba daně neboli přesněji nominální sazba daně, je prostředkem stanovujícím progresivitu zdanění. Ta může být jak progresivní, tak i lineární. Je to kvantitativní hodnota vyjádřená v procentech, určující procentuální podíl daně ze základu daně. Sazba daně z příjmů fyzických osob je nyní od roku 2021 progresivní, a to ve dvou pásmech. Po 1.1.2021, kdy byla zrušena právní úprava zdanění superhrubé mzdy a bylo zrušeno solidární zvýšení daně a byla nahrazena jednotná sazba daně

z příjmů fyzických osob dvěma sazbami pro dvě pásma. Sazba 15 % pro část základu daně do 36násobku vyhlášené průměrné měsíční mzdy a sazba 23 % pro část základu daně, která přesahuje tuto částku (Vančurová, 2021, s. 307–308), (ČESKO, 1992a).

Pro úplnost průměrná mzda pro rok 2024 je ve výši 43 967 Kč. Vypočítá se ze součinu přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022, tedy 1,0819 a výše všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022 40 638 Kč dle nařízení vlády č. 286/2023 Sb. (ČESKO, 2023). 36násobek průměrné mzdy je tedy pro rok 2024 ve výši 1 582 812 Kč.

Osvobození od daně

Osvobozené příjmy pro fyzické osoby, které zdaňují své příjmy podle § 7, jsou dle ustanovení zákona o dani z příjmů obsaženy v § 4 a § 4a. Tato ustanovení vyčerpávají seznam těch příjmů, které jsou osvobozeny od daně a nejsou vázány na specifický druh příjmů. Tato osvobození se dají rozdělit na osvobození z prodeje či směny majetku, příjmů v podobě pojistných plnění včetně penzí, příjmů z darů, výher a výnosů souvisejících s pohyby kurzu měn (Beránek, 2021, s. 169).

Slevy na dani a daňové zvýhodnění

V každém zdaňovacím období má každá fyzická osoba možnost využít daňové slevy. Slevy na dani neznamenaají snížení daňového základu, který je výchozím bodem pro výpočet daní. Místo toho představují snížení samotné daňové povinnosti. To znamená, že slevy na dani mohou být uplatněny pouze pokud je základ daně kladný (Dráb, 2021, s. 725).

Poplatník daně z příjmů fyzických osob, který má příjmy ze samostatné činnosti a vypočítává svou daňovou povinnost na základě tohoto dílčího základu, má možnost snížit svou daňovou zátěž s využitím slev na daň specifikovaných v § 35ba daně z příjmů (Beránek, 2021, s. 268). V následujícím textu jsou přiblíženy jednotlivé slevy. Slevy, kterými se práce dále nezabývá, budou zmíněny jen velmi stručně.

Fyzické osoby mohou, kromě uvedených slev „osobních“ tedy určených jen pro fyzické osoby, daň snížit také podle § 35 a § 35a, § 35b ZDP, což jsou jediné slevy, které mohou uplatnit právnické osoby. Jedná se v prvním případě o případ, kdy poplatník zaměstnává zdravotně postižené zaměstnance a v druhém a třetím případě se jedná o případ, kdy poplatník je v režimu investičních pobídek (ČESKO, 1992a). Ani jeden z těchto případů nebude více specifikován v této práci.

Sleva na poplatníka je sleva, na kterou má nárok každý poplatník a jejíž výše odpovídající pro období 2024 je 30 840 Kč (ČESKO, 1992a). Tato sleva se nekrátí ani když má poplatník příjem jen po část zdaňovacího období. Jedním z cílů slev poplatníků daně z příjmů fyzických osob je zavést daňovou progresivitu, aniž by bylo třeba implementovat více různých daňových sazeb. Z tohoto důvodu u jedinců s nízkými příjmy vychází daňová povinnost nulová a při nárůstu se postupně daň zvyšuje (Dráb, 2021, s. 765).

Sleva na druhého z manželů je ve výši 24 840 Kč a její podmínky jsou blíže specifikovány v § 35bb ZDP. Konsolidačním balíčkem účinným od 1. ledna 2024 se podmínky této slevy výrazně změnilly (ČESKO, 1992a).

Základní sleva na invaliditu je sleva, která lze uplatnit ve chvíli, kdy je poplatníkovi invalidní důchod pro invaliditu prvního nebo druhého stupně přiznán dle určitých pravidel. Základní sleva na invaliditu činí v roce 2024 2 520 Kč (Dráb, 2021, s. 769) (ČESKO, 1992a).

Rozšířená sleva na invaliditu je stanovena ve výši 5 040 Kč pro rok 2024. U této slevy, aby si ji jedinec mohl aplikovat na svou vypočtenou daň, musí splnit podmínky dané zákonem, a to mít přiznanou invaliditu třetího stupně (Dráb, 2021, s. 770) (ČESKO, 1992a).

Sleva na držitele průkazu ZTP/P je sleva, kterou si může poplatník uplatnit v případě, že je mu přiznán nárok na průkaz ZTP/P. V roce 2024 je výše této slevy 16 140 Kč (ČESKO, 1992a).

Daňové zvýhodnění je specifickou slevou, která se od ostatních slev odlišuje tím, že může snížit daňovou povinnost až do záporných hodnot, což vytváří daňový bonus, který stát vrátí poplatníkovi. Pokud je tedy hodnota této slevy vyšší než daňová povinnost po odečtení všech slev, stává se z tohoto zvýhodnění zároveň sleva do výše daně a zároveň daňový bonus ve výši převyšující daňovou povinnost. Podmínky pro uplatnění tohoto zvýhodnění upravuje § 35c ZDP. Tato zvláštní charakteristika způsobuje, že tento typ slevy je nazýván odlišně než ostatní slevy. Daňové zvýhodnění se týká poplatníků, kteří vyživují dítě, s kterým žijí ve společné domácnosti na území státu Evropské unie, a to ve výši 15 204 Kč ročně na jedno dítě, 22 320 Kč ročně na druhé dítě a 27 840 Kč na třetí a další dítě. Tyto částky jsou aktuální pro rok 2024 (Beránek, 2021, s. 272–275), (ČESKO, 1992a).

Předmět daně

Samostatná výdělečná činnost je soustavná činnost, která je vykonávána s cílem dosáhnout zisku. Může být provozována na základě živnostenského oprávnění, jiného oprávnění nebo

bez oprávnění. Na základě živnostenského oprávnění vykonávají fyzické osoby podnikání. Jiná oprávnění jsou určena pro specifické činnosti jako například činnost lékaře, právníka a další. Mezi činnosti bez oprávnění patří například umělecké či sportovní činnosti (Beránek, 2021, s. 30–31).

Předmětem daně ze samostatné činnosti jsou příjmy, jejichž definice a klasifikace se nachází v § 7 ZDP. Tento paragraf přesně vymezuje, jaké typy příjmů spadají pod daň ze samostatné činnosti, a to ve dvou odstavcích. První odstavec specifikuje a upravuje způsob zdanění příjmů spojených s podnikáním, tedy příjmy z činností, které jsou zařazeny do kategorie podnikání. Druhý odstavec vyjmenovává příjmy ostatní ze samostatné činnosti, které nejsou explicitně zařazeny do kategorie podnikání a které jsou vykonávány nezávisle. Zahrnuje příjmy z různých samostatných činností, které nepodléhají obvyklým pravidlům pro podnikání, ale stále spadají pod oblast daně ze samostatné činnosti. Sem patří i příjmy z nájmu majetku, který je součástí obchodního majetku poplatníka (Dráb, 2021, s. 106–108). V následujícím textu jsou jednotlivé příjmy blíže specifikované.

Příjmy ze samostatné činnosti podle § 7 odst. 1 ZDP zahrnují příjmy ze zemědělské činnosti, lesního a vodního hospodářství, příjem ze živnostenského podnikání, příjem z jiné podnikatelské činnosti a dále příjem ve formě podílu z veřejné obchodní společnosti a komanditní společnosti (ČESKO, 1992a).

Zemědělská výroba a lesní a vodní hospodářství je okruh příjmů zemědělských podnikatelů, kteří vykonávají svou činnost dle zák. 252/1997 Sb. O zemědělství. Tito jednotlivci aktivně provozují svou zemědělskou činnost pod svým vlastním jménem a nesou za ni plnou odpovědnost v souladu s ustanoveními uvedeného právního dokumentu. V případě, že poplatník provozuje zemědělskou činnost, ale nesplňuje definici zemědělského podnikatele stanovenou zákonem o zemědělství, je jeho příjem z této činnosti zahrnut do kategorie "ostatní příjmy" a podléhá zdanění podle příslušných ustanovení § 10 ZDP (Dráb, 2021, s. 109).

Živnostenské podnikání podléhá předpisům stanoveným v živnostenském zákoně. Z hlediska daní z příjmů se rozlišují dva typy živností: řemeslné a ostatní živnosti. Toto rozlišení je důležité pro eventuální výši paušálních výdajů, která u řemeslných živností činí 80 % a u ostatních 60 %. Řemeslná živnost je definována v § 20 a Příloze 1 živnostenského zákona (Dráb, 2021, s. 109).

Příjem z jiného podnikání, ke kterému je potřeba podnikatelské oprávnění tvoří třetí skupinu příjmů z 1. odstavce § 7 ZDP. Tito poplatníci vykonávají svou činnost podle zvláštního

zákona. Do tohoto okruhu patří například lékaři, daňoví poradci, advokáti, notáři, architekti, auditoři. I u tohoto druhu příjmů je třeba rozlišovat dvě skupiny za účelem správného výpočtu základu daně. Je nutné rozlišit podnikání, které vyplývá ze zvláštního zákona, od situací, kdy se jedná o podnikání prováděné na základě živnostenského oprávnění, i když je daná činnost řešena ve zvláštním předpise. Mezi příklady takovýchto podnikání patří zprostředkování pojištění, které dle živnostenského zákona není živností, ale je upraveno zvláštním předpisem, dále obdobně například zprostředkování investic, které též není vymezeno v živnostenském zákoně ale v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu, nebo také například zprostředkování doplňkového penzijního spoření, zprostředkování stavebního spoření a další (Dráb, 2021, s. 110).

Podíl společníka veřejné obchodní společnosti a komplementáře komanditní společnosti na zisku tvoří poslední skupinu ustanovení odstavce 1 § 7 ZDP. Tento příjem se skládá z podílů společníků ve veřejných obchodních společnostech a komplementářů komanditních společností na zisku nebo ztrátě těchto společností. Je důležité poznamenat, že tyto příjmy nejsou klasickými příjmy, nýbrž představují společníkův podíl na zisku, což znamená, že tyto podíly jsou výsledkem odečtením výdajů od příjmů. Tedy mezi společníky je rozdělován vlastně základ daně. Vzhledem k tomuto charakteru není možné přiřadit těmto příjmům žádné další skutečné nebo paušální výdaje (Dráb, 2021, s. 110–111).

Příjmy z autorských práv dle smluvních vztahů v souladu s autorským zákonem, dále příjmy z průmyslového vlastnictví a podobné jsou skupina příjmů specifikovaná v § 7 odst. 2 ZDP. I v této skupině, je třeba odlišovat, kdy jsou to příjmy z této specifikované oblasti nebo příjmy ze živnosti (Dráb, 2021, s. 111).

Příjmy z nájmu majetku závisí na tom, zda je pronajímaný majetek součástí obchodního majetku poplatníka dle § 4, odst. 4 ZDP. Pokud majetek není v obchodním majetku, není nájem příjmem dle § 7, ale dle § 9 ZDP (Dráb, 2021, s. 111).

Příjmy z nezávislého povolání jsou těžko definovatelnou kategorií příjmů. Pojem „nezávislé povolání“ není v zákonech přesně definován. Jedná se o příjmy z činností, které jsou vykonávány na vlastní účet a vlastním jménem, bez potřeby jakéhokoli oprávnění. Patří sem například povolání sportovců, trenérů, rozhodčích, umělců apod. Příjmy z nezávislého povolání se zdaňují jako příjmy ze samostatné činnosti dle § 7, odst. 2 ZDP, pokud nejsou příjmy ze závislé činnosti nebo příjmy z podnikání, tedy na základě živnostenského oprávnění. Pokud

je činnost vykonávána pouze příležitostně, pak se jedná o příjem z ostatních příjmů, tedy o příjmy zdaňované dle § 10 ZDP (Dráb, 2021, s. 111–112).

Vyňaté příjmy

Vedle vymezení předmětu daně je definováno v zákoně o dani z příjmů, co předmětem daně není. Příjmy, které nejsou předmětem daně, ale mohly by být považovány za příjmy z činnosti OSVČ, jsou uvedeny mimo jiné v § 3 odst.4. Kromě výčtu příjmů uvedených v § 3, nejsou také příjmy předmětem daně uvedené v § 7, odstavec 10 (Suchan, 2023, s. 34–35).

Základ daně

Základ daně z příjmů OSVČ se skládá z příjmů z činností, které jsou uvedeny v odstavcích věnujících se předmětu daně této kapitoly a dále eventuelně z výdajů, které se dle zákona o dani z příjmů považují jako daňově uznatelné výdaje. Skutečnost, zda v základu daně hrají roli výdaje se odvíjí od typu režimu zdanění. Poplatník může uplatňovat skutečné výdaje, paušální výdaje, anebo i žádné v případě, že by splnil podmínky pro paušální daň.

Daňové výdaje lze uplatnit z účetnictví nebo daňové evidence. Poplatník se v těchto případech řídí ustanoveními § 23 až § 33 ZDP. Kromě toho lze výdaje uplatnit i v podobě procentního výpočtu z příjmů podle § 7 odst. 7 ZDP. Tento způsob je umožněn i poplatníkům, kteří vedou účetnictví.

Daňově uznatelné výdaje jsou velmi složitou oblastí. Jedná se o hlavní náplň daňové kontroly. Není vždy jednoznačné, co je možné uplatnit jako daňový výdaj. Existuje rozsáhlý metodický pokyn Generálního finančního ředitelství, dále jsou zveřejňována odborná sdělení na toto téma, koordinační výbory a dále existuje několik judikatur Nejvyššího správního soudu, krajských soudů (Hnátek, 2023, s. 11) (Dráb, 2021, s. 463–465).

Základním obecným pravidlem pro uplatnění daňových nákladů je, že jsou uznatelné ty náklady, které byly vynaloženy k dosažení, zajištění a udržení zdanitelných příjmů (Hnátek, 2023, s. 11).

Výdaje vynaložené na dosažení jsou spojeny s efektem v přítomnosti. Jsou to tedy ty výdaje, které zapříčiní dosažení příjmů, tedy obráceně bez těchto výdajů by nebylo možné příjmy dosáhnout. Příkladem takových příjmů jsou provozní výdaje, jiné než odpisy, tedy například mzdy, nájem produkčních prostor, energie, marketingové výdaje apod.

Výdaje vynaložené na zajištění se týkají nejen přítomného okamžiku, ale také budoucnosti. Jedná se o výdaje, které snižují riziko ztráty současných či očekávaných příjmů v budoucnosti. Výdaje zařaditelné pod tuto skupinu jsou výdaje spojené se správou majetku, například pojištění, zajištění zabezpečení majetku apod.

Výdaje vynaložené na udržení příjmů jsou výdaje vynakládané jak v souvislosti s přítomností, tak také s budoucností. Jsou vynakládané na udržení již existujících pořízených věcí v provozuschopném stavu, čímž umožňují udržet a generovat další příjmy. Příkladem této skupinky výdajů jsou například odpisy, opravy, údržby majetku apod.

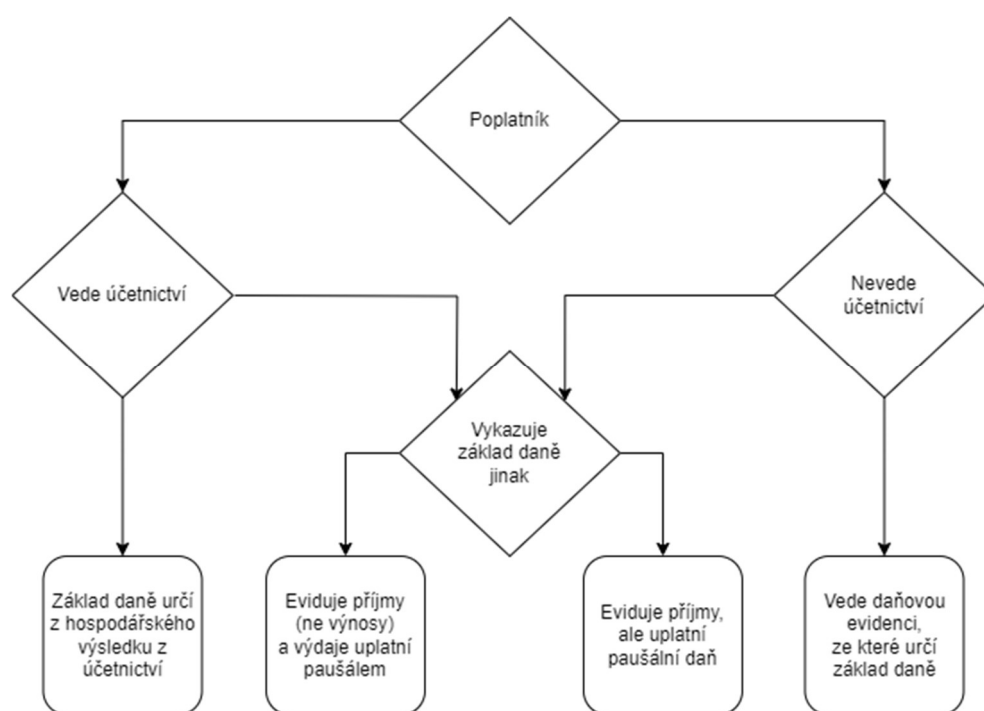
Konkrétní příklady daňově uznatelných nákladů jsou uvedeny v ustanovení § 24 odst. 2 ZDP. Tento výčet není úplný, tedy je třeba každý další výdaj posuzovat individuálně podle zákona. Ustanovení § 25 odst. 1 ZDP pak uvádí některé náklady, které nejsou daňově uznatelné (Hnátek, 2023, s. 11).

Vedle evidence skutečných výdajů ještě existuje možnost stanovení výdajů procentem z příjmů. Poplatník, který se rozhodne pro tuto variantu, musí tento režim uplatňovat na všechny příjmy ze samostatné činnosti. Sazby paušálních výdajů jsou stanoveny pro různé druhy činnosti, kterou poplatník u samostatné činnosti vykonává. Sazba výdajů 80 % je stanovena při příjmech ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství, stejně jako u živnosti řemeslné, zatímco u živnosti volné a koncesované činí 60 %. Z příjmů z nájmu majetku se uplatňují výdaje ve výši 30 %. Při příjmech z jiného podnikání, které nebyly uvedeny výše, se výdaje uplatňují ve výši 40 %. Uplatnění procenta z příjmů má své limity a pravidla, která jsou vypsána v § 7 ZDP (Beránek, 2021, s. 100–103).

Další variantou vedle vedení skutečných příjmů a paušálních výdajů je režim paušální daně. Poplatníci, kteří splní podmínky, pro vstup do paušálního režimu a následně podmínky pro skutečnost, že se jejich daň může rovnat paušální dani, se nemusí teoreticky starat o detailní evidenci výdajů a soustředí se pouze na sledování svých příjmů. Nicméně, i přes tuto teoretickou možnost je vhodné si v praxi udržovat alespoň základní evidenci příjmů pro případ, že by se jeho daň nemohla rovnat paušální dani, či pro optimalizační účely.

Příjmy musí vést poplatník vždy, a to jak v případech vedení účetnictví, daňové evidence, nebo výdaje uplatňuje paušálem, anebo i poplatník, který uplatňuje paušální daň, která je podrobněji vysvětlena v dalších kapitolách. Do základu daně vstupují veškeré příjmy spadající do řešeného dílčího základu s výjimkou těch, které nejsou předmětem daně a příjmů osvobozených od daně (Macháček, 2021, s. 40). Na základě výše uvedených informací je nyní možné se přesunout

obecně přímo k základu daně. Pro způsob jeho určení je také důležité znát, zda poplatník vede daňovou evidenci nebo účetnictví, anebo zda eviduje základ daně úplně jinak (Beránek, 2021, s. 72). V případě vedení účetnictví se základ daně určuje z hospodářského výsledku dle § 23 odst. 2 ZDP. Pokud poplatník vede daňovou evidenci, základ daně se určuje z daňové evidence z rozdílů příjmů a výdajů. V § 23 jsou stanovena pravidla pro úpravu výsledku hospodaření nebo rozdílu mezi příjmy a výdaji. Pokud poplatník uplatňuje paušální výdaje, nebo paušální daň, tak vést účetnictví ani daňovou evidenci teoreticky nemusí, eviduje v souvislosti se základem daně svoje příjmy. Toto neplatí ale v praxi, jak bylo zmíněno. Obrázek 1 ukazuje přehled výše uvedeného.

Obrázek 1 Přehled zdrojů pro základ daně

Zdroj: zpracováno dle (Beránek, 2021, s. 72)

Nezdanitelné části základu daně a položky odčitatelné

U poplatníka s dílčím základem v § 7 ZDP je možné ze základu daně odečíst odčitatelné položky dle § 15 a § 34a a § 34f ZDP. Jedná se o dary, dále životní pojištění v maximální výši 24 000 Kč blíže specifikované v § 15 ZDP, dále ve stejném ustanovení také penzijní připojištění, penzijní pojištění, doplňkové penzijní spoření a další. Dle § 34a ZDP lze uplatnit odpočet na podporu výzkumu a vývoje a dle § 34f ZDP odpočet na podporu odborného

vzdělávání. Všechny tyto odpočty pro samostatnou činnost mají své podmínky a omezení vymezené zákonem o dani z příjmů (Beránek, 2021, s. 265).

2.2 Varianty evidence příjmů pro daňové účely

Poplatník vykonávající samostatnou činnost má několik možností, jak postupovat při vedení evidence pro stanovení základu daně z příjmů. Tyto možnosti zahrnují buď vést podvojně účetnictví v souladu se zákonem 563/1991 Sb. o účetnictví, vést daňovou evidenci podle § 7b ZDP, evidovat příjmy a pohledávky podle § 7 odst. 8 ZDP a uplatňovat výdaje v paušální výši, anebo určovat daň jen podle dosažených příjmů za účelem stanovení paušálního pásma a posléze danit prostřednictvím paušální daně (Beránek, 2021, s. 71). V nadcházejícím textu jsou rozebrány jednotlivé varianty. Výběr konkrétní varianty může záviset na individuálních preferencích poplatníka, nicméně při rozhodování musí být respektovány podmínky daných možností.

Vedení účetnictví

Vést účetnictví může poplatník dobrovolně nebo povinně dle zákona o účetnictví. Povinni vést účetnictví jsou například podnikatelé – fyzické osoby zapsáni do obchodního rejstříku dle § 1 odst.2 písm. d) ZoÚ, dále poplatník, který dosáhl obratu vyššího než 25 000 000 Kč za kalendářní rok blíže specifikovaného v § 1 odst. 2 písmeno e) ZoÚ, poplatník, který uzavřel smlouvu o společnosti s osobou, která vede podvojně účetnictví dle § 1 odst. 2 písm. g) ZoÚ, nebo poplatník, který musí vést účetnictví dle jiného zvláštního předpisu. Účetnictví musí také vést ten poplatník, který jej vedl v předchozích letech a vedl jej dobu kratší, než je 5 po sobě jdoucích let (Beránek, 2021, s. 73–76).

Kromě své role při určení základu daně a daně z příjmu poplatníka musí účetnictví splňovat i další skutečnosti, které jsou podmíněny zákonem o účetnictví a vyhláškou 500/2002 Sb. Osoba zodpovědná za účetní záznamy musí dodržovat několik klíčových postupů. To zahrnuje podmínku podvojněho účtování, vytvoření a dodržování interních účetních směrnic, kladení důrazu na správné časové a věcné zařazení, což znamená přesné zařazení nákladů a výnosů do příslušných účetních období, a zásadu opatrnosti, která vyžaduje evidenci rezerv a opravných položek i tehdy, když nemají okamžitý vliv na daňový základ. Další povinnosti zahrnují řádnou dokumentaci všech účetních dokladů v souladu s požadavky, vytváření specifikovaných účetních knih, sestavení účetní závěrky, a v případě, že je poplatník zanesen

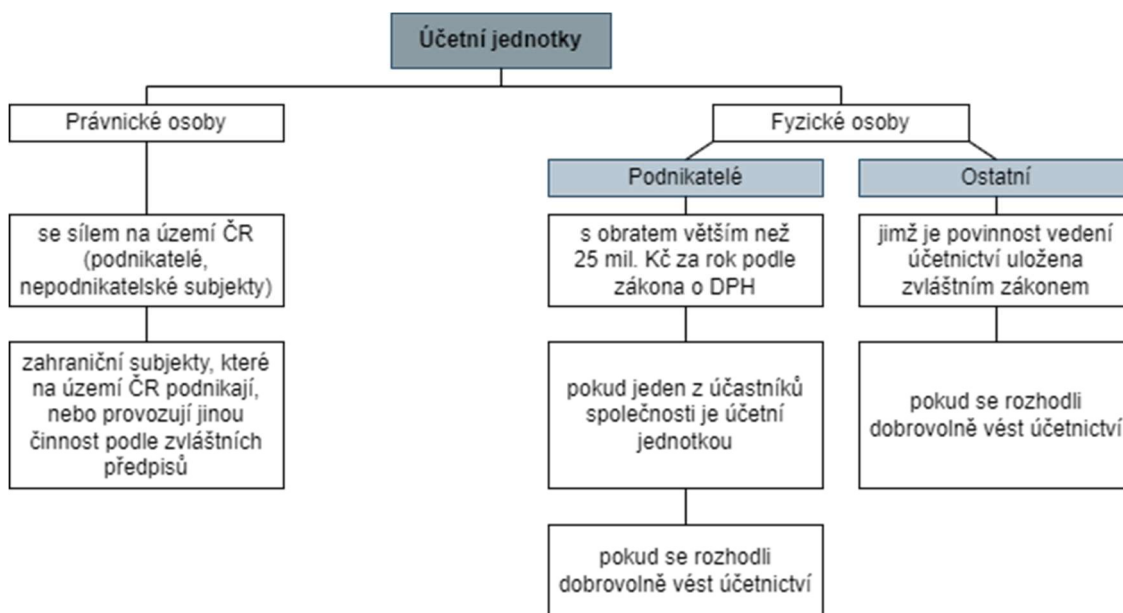
do veřejného rejstříku, zveřejnění účetní závěrky. Navíc, pokud překročí stanovená právní kritéria určená pro povinnost auditu, je také povinen sestavit výroční zprávu a nechat auditovat účetní závěrku ověřovatelem (Beránek, 2021, s. 77–78).

V případě, že poplatníkem je fyzická osoba, která vede účetnictví, je hlavním objektem této účetní evidence obchodní majetek poplatníka. Dále se v rámci účetnictví zaznamenávají výnosy, které slouží jako dílčí základ daně pro aplikaci § 7 ZDP. Součástí této účetní dokumentace jsou také související náklady spojené s výdělečnou činností poplatníka a jeho dluhy (Beránek, 2021, s. 76–80).

Rozdíl mezi stanovením základu daně z příjmů podle účetnictví a základu daně stanoveného z daňové evidence nebo výdajových paušálů spočívá především v čase, kdy jsou příjmy a výdaje zohledněny pro účely zdanění. Při vedení účetnictví je příjem zdaňován v okamžiku výnosu, kdežto při daňové evidenci jsou příjmy zdaněny v okamžiku jejich inkasa, a to platí analogicky i pro náklady a výdaje. V důsledku toho může být v různých letech základ daně stanovený na základě účetnictví odlišný od základu daně, který by vznikl při vedení daňové evidence (Beránek, 2021, s. 79).

Daňová evidence

Na rozdíl od účetnictví nelze daňovou evidenci vést dobrovolně. Každá osoba samostatně výdělečně činná (OSVČ), která není klasifikována jako účetní jednotka a má zájem o využití uplatňování skutečných výdajů pro snížení základu daně, je povinna vést daňovou evidenci v souladu s § 7b ZDP (Beránek, 2021, s. 87). Klasifikace účetních jednotek velmi zjednodušeně ukazuje Obrázek 2, kde je znázorněno, že účetními jednotkami jsou právnické osoby a některé fyzické osoby.

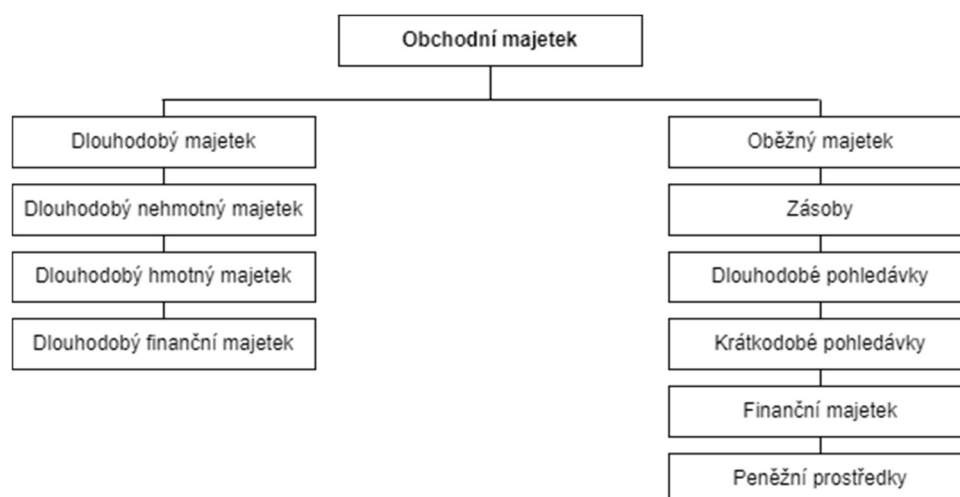

Obrázek 2 Účetní jednotky

Zdroj: zpracováno dle (Dušek, 2023, s. 8)

Daňová evidence zahrnuje všechny relevantní informace nezbytné pro stanovení výše základu daně. Dle § 7b ZDP je jejím úkolem poskytnout informace o příjmech a výdajích podnikatele v takovém rozdělení, které umožňuje zjištění základu daně a rovněž majetku a závazcích podnikatele. Přesný rozsah jednotlivých kategorií, pokud není stanoven v zákoně o dani z příjmů, je definován v souladu s vyhláškou č. 500/2002 Sb. a zákonem o účetnictví (Beránek, 2021, s. 88). Kromě cíle zajištění podkladů pro výpočet základu daně, daňová evidence, pokud je vedena kontinuálně, může představovat i užitečný nástroj pro rozhodování při řízení firmy (Dušek, 2023, s. 10).

U daňové evidence je klíčové mít na zřeteli povahu peněžních a hmotných toků, které jsou úzce spojeny s podnikatelským procesem. Jinými slovy, příjmy jsou generovány prostřednictvím prodeje výrobků, zboží a poskytování služeb, zatímco výdaje jsou vynakládány na dosažení, zajištění a udržení těchto příjmů. Z této perspektivy by daňová evidence měla zachycovat všechny majetek a dluhy. Majetek firma potřebuje ke své hospodářské činnosti (Dušek, 2023, s. 17). Co majetek zahrnuje, ukazuje Obrázek 3.

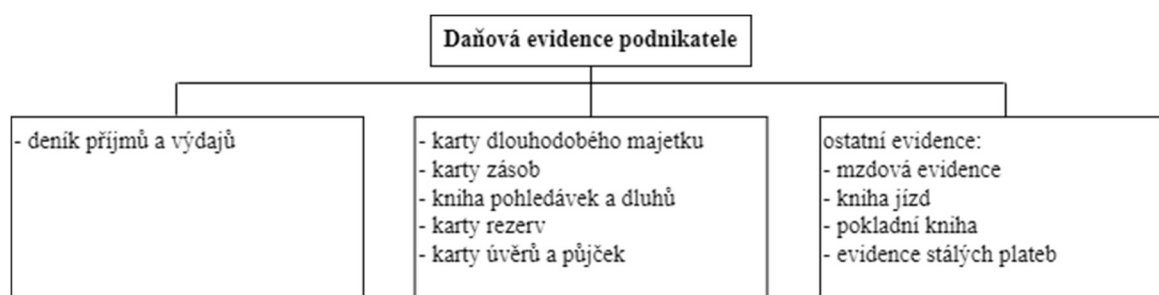

Obrázek 3 Obchodní majetek

Zdroj: zpracováno dle (Dušek, 2023, s. 17)

Dluhy jsou konkrétně charakterizovány jako závazky vůči věřitelům nebo dodavatelům, které budou buď splaceny penězi nebo poskytnutím dohodnutých služeb v určitém časovém horizontu. Během období, kdy není třeba tuto finanční povinnost okamžitě vyrovnat, mohou dluhy fungovat jako zdroj finančních prostředků. To se označuje jako tzv. obchodní úvěr (Dušek, 2023, s. 17).

Způsob, jakým se daňová evidence provádí, je individualizován v souladu s charakterem obchodního majetku. Pro sledování peněžních prostředků se obvykle doporučuje používat záznamy v deníku příjmů a výdajů, zatímco pro ostatní složky majetku a dluhů jsou často využívány evidenční karty (Dušek, 2023, s. 18). Obrázek 4 ukazuje strukturu daňové evidence podnikatele.

Obrázek 4 Struktura daňové evidence

Zdroj: zpracováno dle (Dušek, 2023, s. 18)

Evidence příjmů a výdajů je základním kamenem daňové evidence. Ta obsahuje veškeré příjmy z podnikatelské činnosti a výdaje spojené s majetkem, který je součástí obchodního majetku. Jedná se o výdaje vynaložené na dosažení, zajištění a udržení příjmů zahrnutelných do základu daně a které jsou prokazatelné a v zákoně povolené výši, jak je popsáno v kapitole 2.1. Výdaje i příjmy se zapisují do deníku příjmů a výdajů v členění potřebném pro zjištění základu daně z příjmů (Dušek, 2023, s. 25–26).

Paušální výdaje

Dalším možným způsobem pro výpočet daně u OSVČ je aplikace paušálních výdajů neboli uplatňování výdajů procentem ze zdanitelných příjmů. Tuto metodu lze využít i pro OSVČ, které používají podvojný účetnictví. V tomto případě se jako základ daně použijí příjmy, nikoli výnosy. Účetnictví je pak jen zdrojem informací o inkasovaných příjmech a základ daně se stanoví stejně, jako kdyby OSVČ účetnictví nevedly. Účetnictví zde tedy slouží pouze pro evidenci inkasovaných příjmů. Základ daně se stanoví stejně jako u subjektů, které účetnictví nevedou (Beránek, 2021, s. 80).

Pro správné spočítání daně u paušálních výdajů eviduje poplatník příjmy pro účely jejich zdanění a dále pohledávky, jejichž evidence pak slouží pro zdanění při případném ukončení činnosti OSVČ, anebo kvůli přechodu na jiný způsob vykazování daně (Beránek, 2021, s. 100). Přestože tyto dvě evidence jsou požadovány pro určení základu daně, je pravděpodobné, že poplatník povede i další záznamy pro svou vlastní potřebu nebo z jiných důvodů. Může se jednat například o evidenci majetku a odpisů, evidenci v souvislosti s daní z přidané hodnoty, daňovou evidenci, účetnictví, evidenci mezd, a další (Beránek, 2021, s. 100–101).

Výše paušálních výdajů v rámci zákona o daních z příjmů je závislá na druhu a povaze podnikatelské činnosti a stanovena je různě pro jednotlivé skupiny podnikatelů. V případě podnikatelů působících v zemědělské výrobě, lesním a vodním hospodářství činí povolený výdaj 80 % z dosažených příjmů. Toto stejné procento může uplatnit i živnostník v případě, že jeho příjmy pocházejí z řemeslné činnosti. Nicméně, maximální částka, kterou je možno tímto způsobem odečíst, je stanovena na 1 600 000 Kč, což odpovídá paušálnímu výdaji při příjmech ve výši 2 000 000 Kč.

Pro živnostníky provozující neřemeslnou činnost je výdajový paušál stanoven ve výši 60 % z jejich příjmů, avšak maximální částka, kterou je možno uplatnit, nesmí přesáhnout 1 200 000 Kč. Ostatní fyzické osoby provozující podnikatelskou činnost mají možnost odečíst

paušální výdaje ve výši 40 % z jejich zdanitelných příjmů, přičemž horní hranice činí 800 000 Kč.

Pokud jde o příjmy z pronájmu majetku, který je zařazen do obchodního majetku podnikatele, lze uplatnit paušální výdaje ve výši 30 % z těchto příjmů. Zde je však stanovena maximální výše, kterou lze odečíst, a tato částka činí 600 000 Kč (Hnátek, 2023, s. 168). Tabulka 2 zobrazuje přehled druhu činností, jejich zákonem povolený podíl, respektive sazby paušálních výdajů a zároveň i limity.

Tabulka 2 Přehled paušálních výdajů u jednotlivých druhů příjmů

Příjmy	Procento z příjmů	Limit max. výdajů v Kč
ze zemědělské výroby, lesního a vodního hospodářství	80 %	1 600 000
ze živností řemeslných	80 %	1 600 000
ze živností ostatních	60 %	1 200 000
z jiného podnikání (např. lékaři, advokáti, daňoví poradci...)	40 %	800 000
z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku	30 %	600 000

Zdroj: Štohl (2022)

Režim paušální daně

Další možností, z čeho určit daň je možnost neurčovat daň podle dosažených příjmů, ale podle § 7a ZDP, který umožňuje poplatníkovi jen platit daň v paušální výši. Tento režim je podrobně popsán v samostatné kapitole, jelikož jde o hlavní téma této práce.

2.3 Výpočet daně z příjmů ze samostatné činnosti

Tato část diplomové práce se věnuje výpočtu daně z příjmů ze samostatné činnosti, a to v obecnější verzi, která je postačující pro účel této práce, proto tedy výpočet nebude probrán podrobně včetně všech výjimek a pravidel. Jak je uvedeno v předchozím textu, existují tři způsoby, jak se může dojít k výpočtu daně u samostatné činnosti. Jedná se o výpočet základu daně a následně samotné daně přes skutečné výdaje nebo přes paušální výdaje, nebo je možné rovnou určit daň přes režim paušální daně. Tato kapitola se zabývá výpočtem daně pouze prostřednictvím metod založených na skutečných výdajích a paušálních výdajích. Paušální daň je podrobněji probírána v samostatné kapitole. Ještě je třeba zmínit, že výpočet daně pro účely této práce se týká pouze poplatníků, kteří nevedou účetnictví.

Výpočet základu daně a položky upravující základ daně

V první řadě se vypočítá dílčí základ daně podle § 7 ZDP, respektive rozdíl mezi příjmy a daňově uznatelnými výdaji skutečnými, anebo výdaji v paušální výši. Tímto je získán základ daně. Do základu daně se nezapočítávají příjmy, které jsou od daně osvobozené (Suchan, 2023, s. 10–12). Osvobozené příjmy jsou naznačeny v kapitole 2.1.

Nyní je znám základ daně před úpravami podle § 5 a § 23 ZDP. Dále pokračuje výpočet úpravou základu daně dle § 5 a § 23 ZDP, kde jsou vyjmenované tyto úpravy a zároveň uvedeny i jejich podmínky a dále zda se jedná o povinnost, nebo možnost. Jedná se o položky zvyšující rozdíl mezi příjmy a výdaji, respektive základ daně, a položky snižující tento základ daně. Dle § 5 ZDP by sem mohly patřit položky například příjem, který byl zařazen do základu daně v předchozích zdaňovacích obdobích, ale v aktuálním období byl vrácen. Dále výdaj, který byl uplatněn jako daňový výdaj a v současném zdaňovacím období došlo k porušení podmínek pro toto uplatnění. Dále úpravy se mohou týkat i zásob, které poplatník pořídil před zahájením činnosti a další vyjmenované v § 5 ZDP. § 23 ZDP upravuje tento základ daně o položky, které neoprávněně zkracují příjmy, nebo dále o částku zrušené rezervy, nezaplacené dluhy a další vyjmenované v zákoně. Je třeba v obou paragrafech rozlišovat, co se vztahuje na poplatníky vedoucí účetnictví a co na poplatníky vedoucí daňovou evidenci. (Beránek, 2021, s. 250–264).

Po výše uvedených úpravách základu daně je dalším krokem možnost odečíst ztrátu. Podmínky pro uplatnění ztráty z minulých let jsou dále vymezené v § 34 ZDP (Beránek, 2021, s. 262–264). Jedná se též o odčitatelnou položku, ale je v rámci přiznání uvedena zvlášť.

Dalším krokem je úprava základu daně o nezdanitelné části základu daně a odčitatelné položky. Do odčitatelných položek se řadí výzkum a vývoj dle odst. 4 § 34 ZDP a odpočet na podporu odborného vzdělávání dle § 34 odst. 4 ZDP. Do nezdanitelných částí základu daně patří bezúplatná plnění neboli dary dle § 15 odst. 1 ZDP, úroky dle § 15 odst. 3 a 4 ZDP, penzijní připojištění, doplňkové penzijní spoření a penzijní pojištění dle § 15 odst. 5 ZDP, soukromé životní pojištění dle § 15 odst. 6 ZDP, odborové příspěvky dle § 15 odst. 7 ZDP a poslední úhrada za zkoušky ověřující výsledky dalšího vzdělávání dle § 34 odst. 4 ZDP (Suchan, 2023, s. 12).

Po provedení těchto úprav je konečný základ daně, který je snížen o nezdanitelné položky a odčitatelné položky. Tento základ daně se zaokrouhluje na celé 100 Kč dolů.

Ze zaokrouhleného základu daně se již vypočítá samotná daň, která jak bylo zmíněno, je pro fyzické osoby ve výši 15 % v roce 2024. Pro účely této práce se nepočítá se skutečností, že by poplatník měl základ daně vyšší než 36násobek průměrné mzdy, a tedy nebude použita i druhá sazba daně ve výši 23 %. Vypočítaná daň se zaokrouhluje na celé koruny nahoru (Suchan, 2023, s. 12–13), (ČESKO, 1992a).

Z vypočtené daně je možné odečíst slevy na dani a následně daňové zvýhodnění. Slevy na dani jsou popsány v kapitole 2.1. Odečíst se mohou za určitých podmínek například sleva na poplatníka, sleva na druhého z manželů, sleva na invaliditu základní nebo rozšířenou a sleva pro poplatníka, který je držitelem průkazu ZTP/P. Dále se od daně může odečíst tzv. daňové zvýhodnění, jenž se týká poplatníků, kteří mají vyživované dítě nebo děti a zároveň s ním žijí ve společně hospodařící domácnosti. Daňové zvýhodnění, se liší od ostatních slev nejen svým názvem, ale také svou podstatou. Pokud je tato sleva vyšší než konečná daň, může se proměnit v daňový bonus. To je částka, kterou finanční úřad může vrátit. Ostatní slevy daňový bonus neumožňují.

Po odečtení všech slev a případně daňového zvýhodnění je na konci tohoto výpočtu výsledná daň. V případě, že je kladná, jedná se o daňovou povinnost a v případě záporné částky kvůli zmíněnému daňovému zvýhodnění se jedná o daňový bonus.

2.4 Sociální pojištění u samostatné výdělečné činnosti

Problematika zdanění příjmů fyzických osob je rozsáhlá a složitá, což je i mimo jiné dáno tím, že kromě samotné daně zahrnuje i pojistné sociálního pojištění. Toto pojištění je z pohledu fyzické osoby též vnímáno jako odvod státu, který negativně ovlivňuje její příjem (Vančurová, 2022, s. 181). Dle klasifikace OECD i pojistné sociálního pojištění spadá pod daně a z pohledu cíle této práce bude i pojistné sociálního pojištění zohledňováno. Tato specifická část týkající se zdanění příjmů fyzických osob se již neopírá o zákon o dani z příjmů, ale má své předpisy související s odvody pojistného na sociální zabezpečení a těmi jsou zákon č.589/1992 Sb., o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, zákon č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, zákon č.187/2006 Sb., o nemocenském pojištění, zákon č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění a dále vyhlášky č. 161/1998 Sb., o promíjení penále správami sociálního zabezpečení (Ženíšková, 2023, s. 7).

Rozsah příjmů ze samostatné výdělečné činnosti pro sociální pojištění je totožný ve většině případů s rozsahem příjmů ze samostatné činnosti dle § 7 ZDP pro daň z příjmů fyzických

osob. Toto platí pro všechny subsystémy sociálního pojištění ve stejném rozsahu. Výjimky, kterých se tato skutečnost nemusí týkat v této práci nebudou probírány. Problematika pojistného sociálního pojištění bude pokryta jen do rozsahu, který je relevantní pro tuto práci. Příjmy pro sociální pojištění se označují jako zdanitelné příjmy a příjmy ze samostatné činnosti se označují pro účely sociálního pojistného jako příjmy ze samostatné výdělečné činnosti.

Pro účely sociálního pojištění se poplatník daně z příjmů, který má příjmy pouze dle § 7 ZDP nazývá osoba samostatně výdělečně činná (Vančurová, 2022, s. 186, 201).

Tato práce se zaměřuje výhradně na poplatníky, jejichž základem daně je dílčí základ daně podle § 7 ZDP. Předpokládá se, že tyto poplatníci mají tyto příjmy jako svou hlavní činnost. To znamená, že nebudou brány v úvahu poplatníci s vedlejšími příjmy. Problematika vedlejších příjmů nebude vůbec řešena.

Sociální pojištění zahrnuje několik podsystémů, jež jsou graficky znázorněny na Obrázku 5. V dalším textu jsou tyto podsystémy blíže představeny.

Obrázek 5 Podsystémy sociálního pojištění

Zdroj: zpracováno dle (Vančurová, 2022, s. 182)

Veřejné zdravotní pojištění představuje část sociálního pojištění, které se výrazně odlišuje od ostatních podsystémů pojistného. Příjmy z tohoto pojistného se podílí na financování do zdravotních pojišťoven (Vančurová, 2022, s. 181). Povinnost odvádět pojistné na veřejné zdravotní pojištění se vztahuje na všechny osoby samostatně výdělečně činné (Vančurová, 2022, s. 201).

Další podsystémy patří pod sociální zabezpečení, které zahrnuje nemocenské pojištění, důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti. Tyto příjmy směřují do státního rozpočtu.

Nemocenské pojištění má za cíl zajistit pojištěncům finanční krytí během dočasné pracovní neschopnosti a tím kompenzovat výpadek příjmů z výdělečné činnosti. Samostatně výdělečné osoby mají možnost se účastnit nemocenského pojištění dobrovolně (Vančurová, 2022, s. 182, 201).

Důchodové pojištění poskytuje pojištěnému podporu v případě dlouhodobé nebo trvalé pracovní neschopnosti. Pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti jsou pro osoby samostatně výdělečně činné těsně spojené. Pokud tedy platí nějaká skutečnost o pojistném na důchodovém pojištění, platí to i pro příspěvek na státní politiku zaměstnanosti. Účast na důchodovém pojištění je pro většinu osob samostatně výdělečně činných povinná. Tato povinnost platí pro všechny osoby výdělečně činné, které mají tyto příjmy v rámci své hlavní činnosti, a to i přesto, že nevidují zisk, dokonce i když jsou v daňové ztrátě (Vančurová, 2022, s. 182, 201).

Státní politika zaměstnanosti poskytuje ochranu fyzickým osobám v době, kdy se ocitnou neschopny zajistit své potřeby, jako například v případě ztráty zaměstnání (Vančurová, 2022, s. 182).

V následujícím textu jsou rozebrány vybrané klíčové atributy pojistného sociálního pojištění. V Tabulce 3 je zobrazen přehled klíčových atributů daně z příjmů fyzických osob a pojistného sociálního pojištění pro srovnání.

Tabulka 3 Přehled klíčových atributů sociálního pojištění

Daň z příjmů fyzických osob	Pojistné sociálního pojištění
Předmět daně	Zdanitelný příjem
Jeho úprava – osvobození – výdaje atd.	Jeho úprava – příjmy, které nejsou zdanitelné
= základ daně	= vyměřovací základ (minimum a maximum)
– odpočty	-
× sazba daně	× sazba pojistného
= základní částka daně	-
– slevy na dani	-
= daň	= sociální pojistné

Zdroj: zpracováno dle (Vančurová, 2022, s. 183)

Rozhodné období

Termín “zdaňovací období” se obvykle používá pro daň z příjmů, zatímco pro sociální pojištění se často používá termín “rozhodné období”. Rozhodné období je typicky kalendářní měsíc, ale pro osoby, které vykonávají samostatnou výdělečnou činnost, je rozhodné období kalendářní rok (Vančurová, 2022, s. 187).

Vyměřovací základ

Vyměřovací základ sociálního pojistného má srovnatelný význam s pojmem základ daně v případě daně z příjmů. Vyměřovací základy běžně operují v omezeném rozmezí, což znamená, že jsou stanoveny jak nejnižší, tak nejvyšší meze. Výraz "vyměřovací" je používán z důvodu, že se nejenom využívá k výpočtu sociálního pojistného, ale také k určení výše nároku eventuální dávky. Sociální pojištění totiž zahrnuje jak aspekt příjmový, tak i složitý dávkový systém (Vančurová, 2022, s. 181, 183).

Minimální vyměřovací základ představuje minimální hranici solidarity stanovenou pro účast v systému sociálního pojištění. Každý jednotlivec, který se zapojuje do tohoto systému, je povinen finančně přispívat minimálně do určené míry do jednotlivých subsystémů sociálního pojištění. Pro rozličné formy účasti v subsystémech jsou stanoveny individuální úrovně minimálních vyměřovacích základů.

Maximální vyměřovací základ stanovuje vrchní mez solidarity v rámci systémů. Tento základ udává bod, za nímž účastníci systému nejsou dále povinni projevovat solidaritu a předpokládá se, že již přispěli nad rámec. Pro všechny povinné plátce pojistného platí stejná hranice maximálního vyměřovacího základu (Vančurová, 2022, s. 184).

Sazby sociálního pojistného

V Tabulce 4 jsou zobrazeny přehledy sazeb pojistného sociálního pojištění pro rok 2024, určených pro OSVČ.

Tabulka 4 Sazby pojistného sociálního pojištění pro OSVČ

Část systému sociálního pojištění	Veřejné zdravotní pojištění	Sociální zabezpečení	
		Důchodové pojištění	Státní politika zaměstnanosti
Sazby jednotlivě	13,50 %	28,00 %	1,20 %
Sazby celkem pro výpočty	13,50 %	29,20 %	

Zdroj: zpracováno dle (Ministerstvo práce a sociálních věcí, 2024), (Vančurová, 2022, s. 188)

Výpočet vyměřovacího základu

Sociální pojistné se vztahuje pouze na příjmy z činnosti. Vzhledem k tomu že v tomto druhu příjmů figuruje nejen příjem z činnosti, ale i příjmy z investovaného kapitálu, je tato skutečnost zohledněna i ve vyměřovacím základu. Jedná se o určité procento, které je pevně dané a které vyjadřuje, jak velká část dílčího základu daně se považuje za výsledek činnosti osoby samostatně výdělečně činné. Do roku 2024 byl výpočet vyměřovacího základu stejný jak pro sociální zabezpečení, tak i pro veřejné zdravotní pojištění, a to ve výši 50 % ze základu daně samostatně výdělečně činnosti. Aktuálně od roku 2024 je vyměřovací základ osoby samostatně výdělečně činné stanoven na 55 % dílčího základu daně pro sociální zabezpečení viz vzorec (2.1) a pro veřejné zdravotní pojištění zůstává sazba 50 %, tedy platí vzorec (2.2) pro výpočet (ČESKO, 1992b), (ČESKO, 1992c).

Vzorec pro vyměřovací základ pro sociální zabezpečení:

$$VZ_{SZ} = \frac{55}{100} \times DZD_{RO} \quad (2.1)$$

Kde VZ_{SZ} je vyměřovací základ pro příslušné rozhodné období pro sociální zabezpečení, DZD_{RO} je dílčí základ daně ze samostatné činnosti za rozhodné období (ČESKO, 1992b).

Vzorec pro vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění:

$$VZ_{VZP} = \frac{50}{100} \times DZD_{RO} \quad (2.2)$$

Kde VZ_{VZP} je vyměřovací základ pro příslušné rozhodné období pro veřejné zdravotní pojištění, DZD_{RO} je dílčí základ daně ze samostatné činnosti za rozhodné období (ČESKO, 1992c).

Minimální vyměřovací základ

Pro samostatně výdělečně činné osoby platí minimální vyměřovací základy ve všech subsystémech. Tyto základy jsou v případě veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení odvozeny od průměrné mzdy. Průměrnou mzdu je třeba určovat dopředu, a tak se používá specifický výpočet, který vychází z údajů o dva roky zpět a jejímž výsledkem je tzv. všeobecný vyměřovací základ. Všeobecný vyměřovací základ se dále upravuje na předpokládanou velikost průměrné mzdy pomocí přepočítávacího koeficientu růstu

průměrné mzdy (Vančurová, 2022, s. 196–197, 203). Pro rok 2024 je průměrná mzda vypočítána v kapitole 2.1 a je ve výši 43 967 Kč.

Minimální vyměřovací základy jsou aplikovány na několik skupin poplatníků. Patří sem mimo jiné například ti, kteří právě začínají s podnikáním, nebo ti, jejichž základ daně je nižší než stanovený limit. V případě veřejného zdravotního pojištění je výše pojistného vypočítána z minimálního vyměřovacího základu, pokud základ daně nepřekročí dvanásobek průměrné mzdy. Pokud je tento limit překročen, vyměřovací základ a následné pojistné na veřejné zdravotní pojištění se vypočítává ze základu daně.

Při výpočtu pojistného na sociální pojištění se porovnává vypočtený vyměřovací základ s minimálním vyměřovacím základem. Pokud vypočtený vyměřovací základ klesne pod minimální vyměřovací základ, poplatník neplatí pojistné vypočítané ze základu daně, ale je povinen hradit minimální pojistné na sociální zabezpečení vypočítané z minimálního vyměřovacího základu (Ženíšková, 2023, s. 96).

Minimální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění

Vzorec pro minimální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění:

$$MVZ_{VZP} = 0,5 \times PM \quad (2.3)$$

Kde MVZ_{VZP} je minimální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění a PM je průměrná mzda (Vančurová, 2022, s. 203). Výpočet s použitím vzorce (2.3):

$$MVZ_{VZP} = 0,5 \times 43\,967 = 21\,983,5 \text{ Kč}$$

Minimální měsíční vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění je pro rok 2024 ve výši 21 983,5 Kč.

Minimální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení (hlavní činnost)

Vzorec pro minimální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění:

$$MVZ_{SZ} = 0,3 \times PM \quad (2.4)$$

Kde MVZ je minimální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení a PM je průměrná mzda (ČESKO, 1992b). Výpočet s použitím vzorce (2.4):

$$MVZ_{SZ} = 0,3 \times 43\,967 = 13\,190,10 \text{ Kč}$$

Minimální měsíční vyměřovací základ pro sociální zabezpečení je ve výši 13 191 Kč pro rok 2024, jelikož se vyměřovací základ zaokrouhluje vždy na celé koruny nahoru (ČESKO, 1992b).

Vzhledem k tomu, že kalendářní rok je rozhodujícím obdobím pro osoby samostatně výdělečně činné, jsou výpočty minimálních vyměřovacích základů násobeny počtem měsíců, pro které se minimální vyměřovací základ uplatňuje.

Maximální vyměřovací základ

Maximální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení činí 48násobek průměrné mzdy. U samostatně výdělečně činných osob se tento parametr nepoužívá ve veřejném zdravotním pojištění. Maximální vyměřovací základ je vždy roční, tedy stejné období jako je rozhodné období osoby samostatně výdělečně činné (Vančurová, 2022, s. 209). Maximální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení je pro rok 2024 ve výši 2 110 416 Kč, což je součin čísla 48 a průměrné mzdy za rok 2024 ve výši 43 967 Kč.

V Tabulce 5 je znázorněn souhrn minimálních a maximálních vyměřovacích základů osob samostatně výdělečně činných, které jsou vypočítány v předchozím textu a jsou platné pro rok 2024.

Tabulka 5 Minimální a maximální vyměřovací základy OSVČ pro rok 2024

Subsystém	Minimální vyměřovací základ (v Kč)		Maximální vyměřovací základ (v Kč)
	Měsíční	Roční	Roční
Veřejné zdravotní pojištění	21 983,50	263 802,00	-
Sociální zabezpečení	13 191,00	158 292,00	2 110 416,00

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočet minimálního pojistného na zdravotní pojištění a sociální zabezpečení

Z výše uvedených sazeb platných pro rok 2024, které jsou zobrazeny v Tabulce 4 a dále z minimálních vyměřovacích základů, jejichž souhrn ukazuje Tabulka 5, se již snadno vypočítá samotné minimální pojistné, a to součinem příslušné sazby a příslušného minimálního vyměřovacího základu.

Pro veřejné zdravotní pojištění je výsledek výpočtu minimálního měsíčního pojistného ve výši 2 967,77 Kč a po zaokrouhlení 2 968 Kč. Minimální vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění činí 21 983,50 Kč a sazba pojistného je ve výši 13,5 %.

U sociálního zabezpečení, kde minimální vyměřovací základ je ve výši 13 191 Kč a sazba 29,2 %, součin těchto hodnot činí 3 851,77 Kč. Po zaokrouhlení je tedy měsíční minimální pojistné na sociální zabezpečení pro rok 2024 stanoveno ve výši 3 852 Kč.

3 PAUŠÁLNÍ DAŇ

Tato část diplomové práce se zaměřuje na klíčové téma celého výzkumu, a to paušální daň. Nejprve je toto téma představeno z širšího hlediska daňové teorie, následně se práce zabývá krátce historií aplikace paušální daně v České republice, a nakonec principem paušálního režimu, resp. paušální daně.

V obecné teorii zdanění představuje paušální daň systém, kde všichni poplatníci hradí stejnou částku na daních bez ohledu na svou úroveň příjmu. Porovnáním paušální daně v obecné teoretické rovině s jinými daňovými systémy lze odvodit, že progresivní daň je obecně považována za spravedlivější oproti té paušální pro ty, kteří sledují sociální spravedlnost, zatímco regresivní daň je obecně vnímána jako efektivnější pro ty, kteří se snaží minimalizovat své daňové zatížení (Fast, 2021).

Paušální daň, aplikovaná na různé kategorie daní, je využívána v různých zemích. V České republice se paušální daň vztahuje na poplatníky daně z příjmů fyzických osob, kteří mají příjmy pouze ze samostatné činnosti. Tento systém má své specifické podmínky, které jsou uvedeny v následujícím textu.

V České republice určitá verze paušální daně byla zavedena pod termínem „daň stanovená paušální částkou“ již 1.1.2001 v § 7a ZDP. Tedy tento režim není úplnou novinkou v České republice. I přesto, že v průběhu let tento systém daně stanovené paušální částkou prošel řadou úprav, nebyl o něj velký zájem. Ročně jej využívalo zhruba kolem 50 poplatníků daně z příjmů fyzických osob. Tento režim paušalizoval pouze daň z příjmů, tedy bez paušalizovaných odvodů na veřejné pojistné, které nový režim paušální daně již zahrnuje (Parlament České republiky, 2020).

V roce 2021 byla zákonem č. 540/2020 Sb. zavedena nová paušální daň pro určité skupiny poplatníků s příjmy ze samostatné činnosti, jejímž cílem byla úspora administrativních a finančních nákladů poplatníkům daně z příjmů fyzických osob. Očekával se také větší zájem ze strany poplatníků o tento institut paušální daně (Parlament České republiky, 2020). V roce 2022 byla zákonem 366/2022 Sb. paušální daň upravena s účinností od 1.1.2023 tak, aby odpovídala změně limitu pro plátcovství DPH, který byl upraven ve stejném zákoně. Kromě toho byly zavedeny tři pásma paušálního režimu a byla stanovena výše paušální zálohy pro jednotlivá pásma paušálního režimu. Od roku 2021 byl limit příjmů pro paušální daň

1 000 000 Kč, od roku 2023 je horní hranice příjmů ve výši 2 000 000 Kč (Finanční správa ČR, 2023).

Princip paušální daně

Paušální režim zjednodušuje platbu povinných odvodů, a to záloh na daň z příjmů odváděných správci daně, měsíčních záloh na pojistné na důchodové pojištění Okresní správě sociálního zabezpečení a veřejné zdravotní pojištění zdravotní pojišťovně. Poplatník v paušálním režimu hradí jednou částkou paušální daň na jeden účet u správce daně. Paušální daň zahrnuje všechny tři odvody – daň z příjmů, pojistné na důchodové pojištění a veřejné zdravotní pojištění. Správce daně následně peníze rozdělí na příslušné účty příslušných institucí. Jakmile poplatník splní všechny zákonné podmínky pro tento režim, není nutné provádět žádné dodatečné platby, nevznikají žádné přeplatky a není třeba ani podávat daňové přiznání k dani z příjmů fyzických osob či pojistné přehledy pro sociální a zdravotní pojištění. Zálohy na pojistné na důchodové pojištění a veřejné zdravotní pojištění poplatníka v paušálním režimu nejsou regulovány příslušnými předpisy, které platí pro standardní režim, ale podléhají pravidlům daňového řádu (Macháček, 2021, s. 79–80).

3.1 Obecné podmínky paušálního režimu a paušální daně

V této kapitole jsou stručně nastíněny podmínky, za jakých může poplatník vstoupit do paušálního režimu a dále za jakých podmínek se může daň poplatníka v paušálním režimu rovnat paušální dani. Je třeba tyto dvě skutečnosti rozlišovat, protože pokud poplatník není v paušálním režimu, nemůže jeho daň být ve výši paušální daně. Pokud poplatník je poplatníkem v paušálním režimu, ještě to neznamená, že jeho daň může být paušální (Dráb, 2021, s. 14). Proto v této kapitole budou podmínky stručně naznačeny pro oba pojmy – paušální režim a paušální daň.

Paušální režim představuje období, ve kterém je poplatník poplatníkem v paušálním režimu. Zákon o dani z příjmů specifikuje, kdy se podnikatel stává poplatníkem v paušálním režimu od prvního dne rozhodného zdaňovacího období, nebo kdy se poplatník stává poplatníkem v paušálním režimu, když zahajuje samostatnou činnost a dále specifikuje, kdy přestává být poplatníkem v paušálním režimu (Macháček, 2021, s. 81).

Poplatník v paušálním režimu od prvního dne rozhodného zdaňovacího období

Poplatník, který již provozuje svoji činnost, nebo i poplatník který zahajuje činnost od 1. ledna, se řídí podmínkami uvedenými v § 2a ods. 1 ZDP, který stanovuje podmínky, za kterých může vstoupit do paušálního režimu. Tyto podmínky jsou v následujícím textu stručně nastíněny.

Paragraf 2a odst. 1 ZDP stanovuje, že poplatník daně z příjmů fyzických osob může být poplatníkem v paušálním režimu, pokud k prvnímu dni rozhodného období je osobou samostatně výdělečně činnou podle zákona upravujícího důchodové pojištění, a dále podle zákona upravujícího veřejné zdravotní pojištění. Dále tento poplatník nesmí být plátcem DPH, společníkem veřejné obchodní společnosti, ani komplementářem komanditní společnosti, a dále nesmí být ani dlužníkem v insolvenčním řízení. Další podmínkou je, že poplatník v předcházejícím rozhodném zdaňovacím období nepřesáhl rozhodné příjmy zvoleného pásma paušálního režimu specifikované v kapitole s číselným označením 3.2 této práce. Další podmínkou je, že nesmí k prvnímu dni rozhodného období mít příjmy ze závislé činnosti, s výjimkou příjmů, které jsou zdaňovány srážkovou daní. Posledním bodem § 2a odst.1 ZDP je, že poplatník musí podat správci daně oznámení o vstupu do paušálního režimu, v němž i zvolí své pásmo, a to ve lhůtě pro podání tohoto oznámení (Macháček, 2021, s. 81–82), (ČESKO, 1992a).

Poplatník v paušálním režimu ode dne zahájení samostatné činnosti

Kromě výše uvedených podmínek specifikovaných zákonem existují ještě zvláštní podmínky pro poplatníky, kteří začínají podnikat uprostřed roku a chtějí platit paušální daň. Tyto podmínky jsou stanovené v § 2 odst.2 ZDP. Poplatník, který začíná vykonávat činnost a generuje z této činnosti příjmy mající povahu příjmů ze samostatné činnosti, může podléhat paušálnímu režimu od prvního dne kalendářního měsíce, ve kterém začal tuto činnost vykonávat, za předpokladu, že splňuje následující stručně nastíněné podmínky, jejichž plný rozsah je uveden v zákoně o dani z příjmů.

Poplatník musí ke dni zahájení činnosti být osobou samostatně výdělečně činnou dle zákona upravujícího důchodové pojištění a dle zákona upravujícího zdravotní pojištění. Dále v části rozhodného období před zahájením činnosti nebyl plátcem daně z přidané hodnoty, nebyl společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti a taktéž neměl příjmy ze samostatné činnosti. Další podmínkou je, že příjmy, které dosahoval v části rozhodného období před dnem zahájení činnosti, byly jen osvobozené příjmy, příjmy,

kteře nejsou předmětem daně, příjmy podléhající srážkové dani, příjmy z kapitálového majetku, příjmy z nájmu, anebo ostatní příjmy do limitu 50 000 Kč (ČESKO, 1992a).

Vedle těchto podmínek při zahájení činnosti zákon o dani z příjmů (§ 2a) řeší i další, a to změnu paušálního pásma nebo například za jakých skutečností poplatník přestane být poplatníkem v paušálním režimu apod. Tyto další skutečnosti vzhledem k cíli této práce nejsou podrobněji rozebrány.

Podmínky pro paušální daň

Aby se daň poplatníka daně v paušálním režimu rovnala paušální dani, je třeba, aby poplatník v paušálním režimu splnil podmínky, které jsou stanoveny v § 7a ZDP. Dle tohoto paragrafu musí poplatník v paušálním režimu na konci zdaňovacího období mít příjmy v takové výši, které nepřekročily rozhodné příjmy pro zvolené pásmo. Rozhodné příjmy pro jednotlivá pásma jsou uvedeny v kapitole 3.2. Zmíněnou podmínku může omezeně a za určitých podmínek porušit, a to je vymezeno v § 7a/1a ZDP. Dalším požadavkem je, že poplatník v paušálním režimu má vedle rozhodných příjmů pouze omezený okruh příjmů, a to příjmy osvobozené, příjmy, které nejsou předmětem daně, příjmy podléhající srážkové dani, příjmy z kapitálového majetku, z nájmu, nebo ostatní příjmy do limitu 50 000 Kč. Dále platí podmínka nebýt plátcem daně z přidané hodnoty s tím, že nesmí existovat ani registrační povinnost pro tuto daň. Rovněž nesmí být společníkem veřejné obchodní společnosti ani komplementářem komanditní společnosti (ČESKO, 1992a). Tyto podmínky jsou nastíněny jen stručně, bez jakýchkoliv dalších podmínek a hlubšího zkoumání s ohledem na účel této práce.

Na závěr je třeba zmínit okrajově pro úplnost, že pokud některé podmínky zmíněné v § 7a ZDP poplatník v paušálním režimu poruší, je nutné podat daňové přiznání pro dané zdaňovací období a v něm vyčíslit svou daň v souladu s obecnými pravidly podle zákona o dani z příjmů. Některá porušení podmínek vedou k ukončení paušálního režimu, což znamená, že poplatník se stane běžným plátcem daně. Jiná porušení pouze způsobí, že poplatník v paušálním režimu zůstává se všemi jeho povinnostmi, jen jeho daň nebude ve výši paušální daně (Dráb, 2021, s. 122–123). Bližší specifikace porušení podmínek nejsou v této práci potřebná, a proto nejsou detailněji popsány.

3.2 Pásma paušální daně a jejich odvody

Jak bylo zmíněno v předchozích kapitolách, paušální daň má až tři pásma. V této kapitole jsou popsány metodiky určení výše odvodů pro jednotlivá pásma paušální daně a také vymezení, kteří poplatníci patří do jakého pásma.

Od roku 2023 platí nový systém tří pásem paušální daně. Každé paušální pásmo má svou specifickou částku paušální daně. Pro zařazení do konkrétního pásma je třeba znát výši příjmů, strukturu příjmů a členění podle toho, ke které skupině procentních paušálních výdajů by poplatník patřil, kdyby uplatňoval paušální výdaje dle § 7 odst. 7 ZDP (Ambrož, 2022).

Vymezení jednotlivých pásem daně z příjmů podle § 2a, odst.5 ZDP je detailně popsáno v této části. Zákon užívá termín "rozhodné příjmy", který označuje příjmy výlučně ze samostatné činnosti za rozhodné období. V následujícím textu této práce bude termín "příjmy" používán také pro označení těchto rozhodných příjmů.

Do prvního pásma dle zákona o dani z příjmů patří příjmy od 0 do výše 1 000 000 Kč, a to bez ohledu na povahu příjmů ze samostatné činnosti. Dále do tohoto prvního pásma patří také příjmy od 0 do 1 500 000 Kč, pokud tři čtvrtiny příjmů ze samostatné činnosti jsou příjmy, ke kterým by v režimu paušálních výdajů mohly být přisouzeny 80% nebo 60% výdaje. Do prvního pásma patří také příjmy v rozmezí od 0 do 2 000 000 Kč, pokud tři čtvrtiny příjmů by patřily v režimu paušálních výdajů do skupiny s 80% paušálních výdajů.

Do druhého pásma patří příjmy v rozmezí do 1 500 000 Kč bez ohledu na to, z jakého druhu samostatné činnosti jsou. Dále do druhého pásma mohou patřit příjmy, které tvoří tři čtvrtiny příjmů takové povahy, k nimž lze uplatnit paušální výdaje 80 % nebo 60 %. Tyto příjmy mohou ve druhém pásmu dosahovat až 2 000 000 Kč.

Do třetího pásma patří příjmy do maximální sumy 2 000 000 Kč, a to bez ohledu na druh příjmů ze samostatné činnosti (ČESKO, 1992a).

V Tabulce 6 je pro přehlednost zobrazeno rozdělení jednotlivých druhů paušálních výdajů (30 %, 40 %, 60 % a 80 %) do pásem paušální daně, včetně příslušných maximálních příjmů za rozhodné období.

Tabulka 6 Přehled pásem paušální daně

Roční příjmy (v mil. Kč):	Paušální výdaje			
	30 %	40 %	60 %	80 %
0–1	První pásmo	První pásmo	První pásmo	První pásmo
1–1,5	Druhé pásmo	Druhé pásmo	První pásmo	První pásmo
1,5–2	Třetí pásmo	Třetí pásmo	Druhé pásmo	První pásmo

Zdroj: vlastní zpracování dle (ČESKO, 1992a)

Nyní jsou definované podmínky jednotlivých pásem, pro snadnější zařazení poplatníků. Dále se text zaměřuje na konkrétní částky, které jsou přiřazeny jednotlivým pásmům, resp. výši paušální daně, kterou poplatník platí. Paušální daň je hrazena jednou částkou na jeden účet, ale ve skutečnosti se skládá ze tří plateb, a to ze samotné daně, dále ze zdravotního pojistného a sociálního pojistného.

Odvozy pro první pásmo paušální daně

Daň pro první pásmo paušální daně je vymezena v § 38lk odst.7a) ZDP, a to ve výši 100 Kč (ČESKO, 1992a).

Zdravotní pojistné pro první pásmo je dle § 3a odst. 5 a zákona 592/1992 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění ve výši minimálního zdravotního pojištění OSVČ. V kapitole 2.4 této práce je spočítané minimální pojistné pro rok 2024 ve výši 2 968 Kč (ČESKO, 1992c).

Sociální pojistné pro první pásmo paušálního režimu vychází též z minimální výše sociálního zabezpečení, ale navýšeného o 15 % a to dle § 14, odst.3 zákona 589/1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Výpočet minimálního sociálního zabezpečení odvozeného z minimálního vyměřovacího základu je proveden v kapitole 2.4 a je ve výši 3 852 Kč. Po navýšení o 15 % a zaokrouhlení činí sociální pojistné pro první pásmo 4 430 Kč (ČESKO, 1992b).

Odvozy pro druhé pásmo paušální daně

Daň pro druhé pásmo paušální daně činí 4 963 Kč, jak je specifikováno v § 38lk odst. 7b ZDP (ČESKO, 1992a).

Zdravotní pojistné pro druhé pásmo vychází z pevně určeného ročního vyměřovacího základu podle § 3a odst. 5b zákona 592/1992 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Tento vyměřovací základ je ve výši 319 200 Kč. Měsíční vyměřovací základ, tedy jedna dvanáctina, je ve výši 26 600 Kč. Pro výpočet měsíčního pojistného pro druhé pásmo paušálního režimu

je třeba tento vyměřovací základ vynásobit koeficientem 0,135, což je sazba pro pojistné na veřejné zdravotní pojištění. Výsledek se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Výsledkem je zdravotní pojistné pro druhé pásmo ve výši 3 591 Kč (ČESKO, 1992c).

Sociální pojistné pro druhé pásmo vychází z vyměřovacího základu 28 050 Kč dle § 14 odst. 3 zákona č. 589/1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. Do výpočtu pojistného na sociální zabezpečení v druhém pásmu vstupuje koeficient 0,292. Výsledek součinu vyměřovacího základu a koeficientu pro sociální pojistné pak činí 8 190,6 Kč. Měsíční částka zaokrouhlená na koruny nahoru je pak ve výši 8 191 Kč (ČESKO, 1992b).

Odvody pro třetí pásmo paušální daně

Daň pro třetí pásmo, stejně jako u předchozích dvou pásem paušálního režimu je přímo pevně stanovena v měsíční výši 9 320 Kč dle § 38lk 7/c ZDP (ČESKO, 1992a).

Zdravotní pojistné pro třetí pásmo paušální daně se vypočítává z pevně vymezeného vyměřovacího základu ve výši 470 400 Kč určeného v § 3a odst. 5c zákona 592/1992 o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. Pojistné v měsíční výši pak vychází na 5 292 Kč, což je zaokrouhlený výsledek jedné dvanáctiny součinu koeficientu 0,135 určeného pro zdravotní pojistné a pevně stanoveného vyměřovacího základu 470 400 Kč (ČESKO, 1992c).

Sociální pojistné pro třetí pásmo paušálního režimu je ve výši součinu koeficientu 0,292 určeného pro sociální pojistné a vyměřovacího základu pevně stanoveného v § 14 odst. 3 c zákona 589/1992 o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti ve výši 42 900 Kč. Pojistné v měsíční výši pro třetí pásmo je tedy po zaokrouhlení na koruny nahoru ve výši 12 527 Kč (ČESKO, 1992b).

Pro lepší přehlednost jsou výsledky předchozích výpočtů sloučeny do tabulky s označením Tabulka 7, která zobrazuje celkové měsíční paušální daně pro jednotlivá pásma a dále rozpad této částky na jednotlivé složky, kterými jsou daň z příjmů, zdravotní pojištění a sociální pojištění.

Tabulka 7 Měsíční zálohy paušální daně pro jednotlivá pásma

Složka zálohy	Záloha pro 1. pásmo (v Kč)	Záloha pro 2. pásmo (v Kč)	Záloha pro 3. pásmo (v Kč)
Daň z příjmů	100	4 963	9 320
Zdravotní pojištění	2 968	3 591	5 292
Sociální pojištění	4 430	8 191	12 527
Celková záloha (paušální režim)	7 498	16 745	27 139

Zdroj: vlastní zpracování

4 KOMPARACE VARIANT ZPŮSOBŮ ZDANĚNÍ PŘÍJMŮ ZE SAMOSTATNÉ ČINNOSTI

Aplikační část této diplomové práce se věnuje podrobné analýze výhodnosti použití paušální daně u poplatníků daně z příjmů fyzických osob, kteří vykazují příjmy pouze ze samostatné činnosti. Práce se zaměřuje na srovnání různých způsobů zdanění a jejich vliv na daňové zatížení poplatníka. Cílem práce je zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti ostatním alternativám zdaňování příjmů ze samostatné činnosti.

Pro dosažení této analýzy budou použity různé metody. Jednou z nich je modelování, v podobě využití modelových poplatníků k vytvoření zjednodušených modelových situací, na nichž budou testovány tři typy zdanění. Kromě toho bude použit mix metod, zahrnující komparaci, analýzu a syntézu. Komparace se zaměří na porovnání jednotlivých modelových situací v různých variantách zdanění s důrazem na daňové zatížení poplatníků. Výsledky analýzy a syntézy pak ukážou, zda je paušální daň pro poplatníky výhodná nebo nevýhodná, a tedy jaké daňové zatížení přináší oproti jiným alternativám zdanění.

V rámci této práce budou zjištěny a analyzovány všechny daňové odvody ve třech různých daňových režimech – paušální daň, paušální výdaje a skutečné výdaje. Tyto výpočty budou provedeny jak pro modelové poplatníky, tak i další poplatníky, nezařazené do modelu, s cílem poskytnout komplexnější pohled na vývoj těchto zmíněných daňových režimů. Tato analýza bude provedena pro různé kategorie poplatníků postupně spadajících do režimu s 30%, 40%, 60% a 80% paušálními výdaji. Následně budou výsledky systematicky porovnány a graficky znázorněny, což přispěje k jejich celkovému zhodnocení.

Kromě dosažení cíle by tato práce mohla dále lépe přispět k pochopení daňové problematiky fyzických osob, zvláště paušální daně u samostatné činnosti. To by mohlo usnadnit výběr optimální varianty zdanění pro poplatníky, na které by se tento režim mohl vztahovat. Je třeba ještě zdůraznit, že výsledky v této práci jsou platné pro právní stav k roku 2024.

4.1 Modeloví poplatníci

Pro účel této práce byli navrženi modeloví poplatníci, jejichž bližší představení je součástí následující kapitoly číslo 4.1.1, a jejichž příjmy byly vybrány tak, aby poplatníci byli relativně rovnoměrně rozloženi dle jejich příjmů v rozmezí od 0 do 2 000 000 Kč. Tato hranice byla stanovena v roce 2023 jako horní hranice pro možnost využití institutu paušální daně a platí

i pro rok 2024. Všichni fiktivní modeloví poplatníci v této práci vykazují příjmy pouze ze samostatné výdělečné činnosti. Jejich příjmy a výdaje se pro účely této práce považují za zdanitelné. Pro zjednodušení bude základ daně z příjmů a základ daně pro výpočet pojistného shodný. Při výpočtu jejich daňového základu je brána v úvahu základní sleva na poplatníka ve výši 30 840 Kč, která je uvedena v kapitole 2.1. Tato sleva je obecně platná pro všechny poplatníky s daňovými povinnostmi v oblasti daně z příjmů fyzických osob a je v této výši uplatnitelná i v roce 2024. Pokud nebude v této práci výslovně zmíněno jinak, v příkladech nejsou uplatňovány žádné další slevy.

Dále, jelikož jsou poplatníci modeloví, jsou známé jejich fiktivní příjmy dopředu. V důsledku toho jsou jejich zálohy na pojistné v ilustračních příkladech současně jejich skutečným pojistným, které odpovídá jejich daňovým základům. Obdobně toto platí i pro samotnou daň z příjmů. U modelových příkladů je tedy odhlédnuto od systému záloh a ročního vyúčtování těchto záloh. Jejich příjmy se pohybují do limitu 2 000 000 Kč, což je hranice jak pro paušální režim, tak také se jedná o hranici pro režim s paušálními výdaji. Respektive přesněji maximální paušální výdaje se počítají z příjmů v maximální výši 2 000 000 Kč.

Následující kapitoly se zaměřují na výpočet daňových povinností jednotlivých modelových poplatníků, včetně příspěvků na veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Tyto povinnosti jsou v rámci této práce považovány za celkovou daňovou zátěž.

Pro poplatníky bude vypočtena daňová povinnost v režimu paušálních výdajů. Poté budou jednotlivým modelovým poplatníkům přiřazena příslušná pásma paušální daně. Jako poslední krok bude provedeno přiřazení základů daně pro simulaci situace se skutečnými výdaji.

4.1.1 Modeloví poplatníci a režim s paušálními výdaji

V této kapitole jsou spočítány z varianty s paušálními výdaji odvody v podobě daně, veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení u jednotlivých modelových poplatníků 1–6. Kromě výpočtů odvodů u paušálních výdajů je součástí této kapitoly i přiblížení samotných modelových poplatníků.

Metodika všech výpočtů je nastíněna a popsána u Poplatníka 1 a následně aplikována na ostatní modelové poplatníky 2–5. U poplatníků 2–5 jsou proto zobrazeny pouze výsledky. Při zařazování do konkrétních skupin procentuálních paušálních výdajů se předpokládá, že modeloví poplatníci splňují podmínky pro zařazení do jednotlivých skupin.

Poplatník 1

Prvním analyzovaným subjektem je Poplatník 1, fiktivní jednatel s nízkými ročními příjmy ve výši 350 000 Kč ze samostatné výdělečné činnosti. Pro výpočet daňového základu a následně samotné daně z příjmů v režimu paušálních výdajů ve výši 30 % je použita následující metodika.

Základ daně se vypočítá jako rozdíl mezi příjmy a výdaji. S ohledem na to, že pro zjednodušení u modelových příkladů není brán zřetel na položky zvyšující nebo snižující základ daně, ani na odčitatelné položky a nezdánitelné části základu daně, bude tento rozdíl bude i základem daně pro výpočet samotné daně u modelových poplatníků. Základ daně se zaokrouhluje na celé stokoruny dolů. Výpočet je následující:

$$350\,000 - (350\,000 \times 0,3) = 245\,000$$

Základ daně zaokrouhlený na celé stokoruny dolů je u Poplatníka 1 ve výši 245 000 Kč.

Daň se vypočítá jako součin zaokrouhleného základu daně a sazby daně. V roce 2024 je sazba daně 15 %. Výsledek je potřeba zaokrouhlit na celé koruny nahoru. A jelikož modeloví poplatníci nemají jiné příjmy než ze samostatné výdělečné činnosti, je uplatněna, jak již bylo zmíněno, sleva na poplatníka.

$$245\,000 \times 0,15 = 36\,750$$

Daň u Poplatníka 1 před slevou je ve výši 36 750. Po odečtení slevy na poplatníka ve výši 30 840 Kč je daň ve výši 5 910 Kč.

Pro **stanovení výše veřejného zdravotního pojistného** je v rámci tohoto modelového výpočtu použita následující metodika. Nejprve je potřeba porovnat dvanáctinásobek průměrné měsíční mzdy a hrubý zisk, respektive roční dílčí základ daně z příjmů ze samostatné činnosti. Pokud je základ daně z příjmů fyzických osob vyšší než dvanáctinásobek průměrné měsíční mzdy, pak se vypočítá pojistné z vyměřovacího základu dle vzorce (2.2). V opačném případě poplatník musí hradit minimální výši pojistného na veřejné zdravotní pojistné i přesto, že jeho příjmy jsou u hlavní činnosti velmi nízké. Minimální pojistné na veřejné zdravotní pojistné platí ti, kteří podnikají první rok, respektive jejich zálohy pro roční vyúčtování jsou v minimálních výších, a pak ti, jejichž hrubý zisk nepřesáhl dvanáctinásobek průměrné měsíční mzdy. Protože se modelové příklady v této diplomové práci pro ilustrativní zjednodušení odklání od systému záloh a jsou uvedeny pouze skutečné výše pojistného, nebere se tedy v úvahu skutečnost, zda modelový poplatník s podnikáním začíná. Maximální výše pojistného pro zdravotní pojištění neexistuje. Částka pojistného ať již v minimální výši, či ve výši

spočítaného ze skutečného vyměřovacího základu poplatníka se vždy zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Výpočet minimálního vyměřovacího základu a výpočet minimálního pojistného je uveden v kapitole 2.4. Dvanáctinásobek průměrné měsíční mzdy je pro rok 2024 ve výši 527 604 Kč, což je výsledek součinu 12 a průměrné měsíční mzdy 43 967 Kč.

Vyměřovací základ pro výpočet veřejného zdravotního pojistného je tvořen z dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti a vypočítá se dle vzorce (2.2). Pro modelové příklady platí, že poplatníci mají příjmy pouze ze samostatně výdělečné činnosti a to celoročně. Výše pojistného se vypočítá jako součin vyměřovacího základu a sazby pojistného na veřejné zdravotní pojištění, která je ve výši 13,5 %, tedy se použije koeficient 0,135. Vzhledem k tomu, že na Poplatníkovi 1 je ukázána metodika všech výpočtů týkajících se samotné daně z příjmů a odvodů na sociální pojištění, není zde porovnávána hranice dvanáctinásobku průměrné měsíční mzdy s dílčím základem daně pro stanovení pojistného dopředu před samotnými výpočty, jak by se v praxi postupovalo. U dalších modelových poplatníků již bude porovnání výše hranice pro minimální pojistné s hrubým základem daně provedeno ještě před výpočty. Tedy u Poplatníka 1 i přesto, že jeho výše základu daně je velmi nízká, bude ukázána metodika výpočtu zdravotního pojistného a následně i pojistného na sociální zabezpečení.

Výpočet pojistného na veřejné zdravotní pojištění pro základ daně 245 000 Kč, což byl výpočet u Poplatníka 1 s příjmy 350 000 a paušální výdaje v sazbě ve výši 30 % za použití vzorce (2.2), je následující:

$$VZ_{RO} = \frac{50}{100} \times 245\,000 = 122\,500$$

Vyměřovací základ pro veřejné zdravotní pojištění Poplatníka 1, který má příjmy ve výši 350 000 Kč a 30% paušální výdaje jsou ve výši 122 500 Kč. Roční pojistné po vynásobení tohoto vyměřovacího základu s koeficientem 0,135 pak vychází po zaokrouhlení ve výši 16 538 Kč. Nicméně, jak bylo zmíněno, toto je jen naznačená metodika výpočtu pro další modelové poplatníky. Poplatník 1 má ale příjmy z dílčího základu daně nižší, než je dvanáctinásobek průměrné měsíční mzdy, a proto bude jeho výše veřejného zdravotního pojistného v minimální výši. Ta je spočítána z minimálního vyměřovacího základu vypočítaného v kapitole 2.4 v roční výši 263 802 Kč. Po vynásobení koeficientem 0,135 vychází minimální roční pojistné na 35 614 Kč.

Výpočet platby pro sociální zabezpečení pro modelového Poplatníka 1 s výdaji 30 % se uskutečňuje následujícím způsobem. Obdobně jako v předchozím textu u veřejného

zdravotního pojistného se testuje, zda se pojistné bude počítat z minimálního vyměřovacího základu, nebo zda z vyměřovacího základu vypočítaného ze základu daně.

U sociálního zabezpečení figuruje i maximální výše sociálního zabezpečení, tedy pojistné nemůže být vyšší než tato maximální výše. Poplatník má možnost rozhodnout se, jakou výši sociálního pojistného bude platit. Tato částka by neměla být nižší než pojistné stanovené na základě jeho daňového základu v případě, že tento základ přesahuje minimální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení. Přitom je důležité, aby výše pojistného nepřekročila maximální povolenou hranici, a tak se pohybovala v rámci těchto mezí. U plateb na sociální pojistné se tedy rozlišuje vyměřovací základ vypočtený ze základu daně, pak vyměřovací základ určený, jehož výši si poplatník určí sám a pak vyměřovací základ minimální. Tato diplomová práce pracuje s předpokladem, že poplatník bude cílit na snížení odvodů na co nejnižší úroveň, a proto budou zohledněny pouze nejnižší možné částky na pojistné povolené zákonem, a tedy nebude brán v potaz vyměřovací základ určený, ale jen vyměřovací základ vypočtený, případně vyměřovací základ minimální. Výpočty minimálního vyměřovacího základu a minimálního pojistného pro sociální zabezpečení jsou uvedeny v kapitole 2.4. Minimální vyměřovací základ je taktéž uveden v kapitole 2.4, a to pro rok 2024 ve výši 158 292 Kč.

Maximální pojistné je počítáno z maximálního vyměřovacího základu, který je ve výši 48násobku průměrné mzdy. 48násobek průměrné mzdy je vypočítán pro rok 2024 v kapitole 2.4 ve výši 2 110 416 Kč. Vzhledem k této vysoké částce ani není třeba dopočítávat samotné maximální pojistné, protože v této práci budou řešeny pouze příjmy do limitu pro paušální daň, tedy do 2 000 000 Kč.

Výpočet pojistného, tedy pojistného z tzv. vyměřovacího základu vypočteného, pro sociální zabezpečení u Poplatníka 1 s paušálními výdaji 30 % je následující. Vyměřovací základ pro výpočet pojistného na sociální zabezpečení, stejně jako bylo zmíněno u zdravotního pojištění, vychází z dílčího základu daně z příjmů ze samostatné činnosti.

Vyměřovací základ se vypočítá nově od roku 2024 dle vzorce (2.1). Takto vypočítaný vyměřovací základ se vynásobí sazbou pro sociální zabezpečení určenou pro osoby výdělečně činné, což je 29,2 %, tedy se vynásobí koeficientem 0,292 a výsledkem je pojistné na sociální zabezpečení. Pojistné se zaokrouhluje na celé koruny nahoru. Pokud poplatník nedosahuje výši svého vyměřovacího základu na minimální vyměřovací základ, tedy že jeho základ je nižší,

použije se jako pojistné na sociální zabezpečení ve stanovené minimální výši sociálního zabezpečení.

Výpočet pojistného na sociální zabezpečení z vyměřovacího základu vypočteného, tedy ze základu daně 245 000 Kč, který je výsledkem odečtení nákladů ve výši 30 % z celkových příjmů ve výši 350 000 Kč je dle vzorce (2.1) následující:

$$VZ_{SZ} = \frac{55}{100} \times 245\,000 = 134\,750$$

Vyměřovací základ pro sociální zabezpečení Poplatníka 1 činí 134 750 Kč. Po vynásobení koeficientem 0,292 pro tento podsystém sociálního pojištění je získána roční částka pojistného ve výši 39 347 Kč. Vzhledem k tomu, že vypočtený vyměřovací základ Poplatníka 1 dosahuje 134 750 Kč a je nižší než minimální vyměřovací základ pro sociální zabezpečení, který činí 158 292 Kč, Poplatník 1 v případě uplatňování výdajů ve výši 30 % bude platit pojistné v minimální výši. Roční výše minimálního vyměřovacího základu je spočítána v kapitole 2.4 ve výši 158 292 Kč. Minimální pojistné na sociální zabezpečení činí 46 222 Kč, což představuje 29,2 % z této částky po zaokrouhlení.

Shrnutí předchozích výsledků výpočtů je zobrazeno v Tabulce 8, kde jsou uvedeny roční částky daně a odvodů na sociální pojištění. Celková suma těchto povinných plateb ve zmíněné tabulce představuje roční daňové zatížení Poplatníka 1 při paušálních výdajích ve výši 30 % ze zdanitelných příjmů dosahujících částky 350 000 Kč.

Tabulka 8 Roční odvody Poplatníka 1 při 30% paušálních výdajích

Název povinné platby	Částka u poplatníka s ročními příjmy ve výši 350 000 Kč a paušálními výdaji ve výši 30 % z příjmů (v Kč)
Daň z ročního základu daně	5 910
Roční veřejné zdravotní pojistné	35 614
Roční sociální zabezpečení	46 222
Celkem	87 746

Zdroj: vlastní zpracování

Analogicky se výpočty daní a odvodů provedou i u Poplatníka 1 s příjmy 350 000 Kč u variant paušálních výdajů ve výši 40 %, 60 % a 80 %. Veškeré výsledky výpočtů všech možných variant paušálních výdajů u Poplatníka 1 ukazuje Tabulka 9.

Tabulka 9 Odvody Poplatníka 1 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	105 000	245 000	5 910	35 614	46 222	87 746
40 %	140 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496
60 %	210 000	140 000	0	35 614	46 222	81 836
80 %	280 000	70 000	0	35 614	46 222	81 836

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatník 2

Druhým analyzovaným subjektem je Poplatník 2, opět fiktivní jednotlivec, jehož roční příjmy jsou ve výši 600 000 Kč. Výpočty s touto výší příjmů po vzoru Poplatníka 1 jsou uvedeny v Tabulce 10.

Tabulka 10 Odvody Poplatníka 2 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	180 000	420 000	32 160	35 614	67 452	135 226
40 %	240 000	360 000	23 160	35 614	57 816	116 590
60 %	360 000	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996
80 %	480 000	120 000	0	35 614	46 222	81 836

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatník 3

Třetím analyzovaným fiktivním subjektem je Poplatník 3, kterému jsou v rámci analýzy přisouzeny příjmy 850 000 Kč. I jeho odvody a daň při různých sazbách paušálních výdajů jsou shrnuty v Tabulce 11.

Tabulka 11 Odvody Poplatníka 3 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	255 000	595 000	58 410	40 163	95 557	194 130
40 %	340 000	510 000	45 660	35 614	81 906	163 180
60 %	510 000	340 000	20 160	35 614	54 604	110 378
80 %	680 000	170 000	0	35 614	46 222	81 836

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatník 4

Čtvrtý analyzovaný subjekt, Poplatník 4, má příjmy ve výši 1 050 000 Kč. Výpočty těchto příjmů z pohledu všech typů paušálních výdajů jsou zobrazeny v Tabulce 12.

Tabulka 12 Odvody Poplatníka 4 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	315 000	735 000	79 410	49 613	118 041	247 064
40 %	420 000	630 000	63 660	42 525	101 178	207 363
60 %	630 000	420 000	32 160	35 614	67 452	135 226
80 %	840 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatník 5

Poplatník 5 má příjmy ve výši 1 550 000 Kč. Výpočty týkající se tohoto příjmu z pohledu paušálních výdajů ve výších 30 %, 40 %, 60 % a 80 % jsou prezentovány v Tabulce 13.

Tabulka 13 Odvody Poplatníka 5 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	465 000	1 085 000	131 910	73 238	174 251	379 399
40 %	620 000	930 000	108 660	62 775	149 358	320 793
60 %	930 000	620 000	62 160	41 850	99 572	203 582
80 %	1 240 000	310 000	15 660	35 614	49 786	101 060

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatník 6

Poplatník 6, poslední subjekt pro analýzu. Jeho příjmy činí 2 000 000 Kč (tj. strop pro paušální daň). Výpočty týkající se tohoto příjmu z pohledu paušálních výdajů ve výších 30 %, 40 %, 60 % a 80 % jsou zaznamenány v Tabulce 14.

Tabulka 14 Odvody Poplatníka 6 u všech variant paušálních výdajů

Paušální roční výdaje	Roční výdaje (v Kč)	Roční základ daně (v Kč)	Daň z ročního základu daně (v Kč)	Roční veřejné zdravotní pojistné (v Kč)	Roční sociální zabezpečení (v Kč)	Daň a odvody celkem (v Kč)
30 %	600 000	1 400 000	179 160	94 500	224 840	498 500
40 %	800 000	1 200 000	149 160	81 000	192 720	422 880
60 %	1 200 000	800 000	89 160	54 000	128 480	271 640
80 %	1 600 000	400 000	29 160	35 614	64 240	129 014

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.2 Modeloví poplatníci a paušální daň

Tato podkapitola mapuje různá pásma paušální daně a související celkové odvody na jednotlivé modelové poplatníky. Protože se celková komparace týká poplatníků dle přiřazení do skupin procentních paušálních výdajů, jsou i následující přehledy v podobě tabulek rozděleny do skupin dle paušálních výdajů, tedy konkrétně do skupin s 30%, 40%, 60% a 80% výdaji. Výpočty celkových odvodů paušální daně, skládající se z daně, veřejného zdravotního pojištění a sociálního zabezpečení, obsažené v nadcházejících tabulkách této kapitoly, jsou vypočítány v kapitole 3.2.

První přehled, Tabulka 15, se týká modelových poplatníků, kteří mají příjmy z nájmu majetku zařazeného do svého obchodního majetku, tudíž v případě volby paušálních výdajů mohou uplatňovat výdaje ve výši 30 %. Výpočty, jak již bylo zmíněno jsou součástí kapitoly 3.2.

Tabulka 15 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji

Modelový poplatník (30% paušální výdaje)	Roční příjmy modelového poplatníka (v Kč)	Pásmo paušální daně	Limit pro pásmo paušální daně (v Kč)	Paušální daň celkem (v Kč)
Poplatník 1	350 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 2	600 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 3	850 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 4	1 050 000	II.	1 500 000	200 940
Poplatník 5	1 550 000	III.	2 000 000	325 668
Poplatník 6	2 000 000	III.	2 000 000	325 668

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 16 ukazuje přehled poplatníků a jejich přiřazení do pásem paušální daně, jejichž příjmy tvoří například příjmy znalců, tlumočnicků a podobných povolání, která jsou upravena

zvláštními předpisy a jsou bez živnostenského listu. V rámci daňového režimu s paušálními výdaji mají možnost si odečíst až 40 % výdajů ze svých příjmů.

Tabulka 16 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji

Modelový poplatník (40% paušální výdaje)	Roční příjmy modelového poplatníka (v Kč)	Pásmo paušální daně	Limit pro pásmo paušální daně (v Kč)	Paušální daň celkem (v Kč)
Poplatník 1	350 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 2	600 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 3	850 000	I.	1 000 000	89 976
Poplatník 4	1 050 000	II.	1 500 000	200 940
Poplatník 5	1 550 000	III.	2 000 000	325 668
Poplatník 6	2 000 000	III.	2 000 000	325 668

Zdroj: vlastní zpracování

V Tabulce 17 je souhrn daňových poplatníků a jejich rozdělení do pásem paušální daně, kteří mají příjmy z podnikání mimo řemeslné činnosti. Pokud si vyberou režim paušálních výdajů pro výpočet jejich daňové povinnosti, mohou si potenciálně odečíst až 60 % paušálních výdajů od svých příjmů.

Tabulka 17 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji

Modelový poplatník (60% paušální výdaje)	Roční příjmy modelového poplatníka (v Kč)	Pásmo paušální daně	Limit pro pásmo paušální daně (v Kč)	Paušální daň celkem (v Kč)
Poplatník 1	350 000	I.	1 500 000	89 976
Poplatník 2	600 000	I.	1 500 000	89 976
Poplatník 3	850 000	I.	1 500 000	89 976
Poplatník 4	1 050 000	I.	1 500 000	89 976
Poplatník 5	1 550 000	II.	2 000 000	200 940
Poplatník 6	2 000 000	II.	2 000 000	200 940

Zdroj: vlastní zpracování

Poslední Tabulka 18 zobrazuje poplatníky a jejich pásma paušální daně, kteří potenciálně mohou patřit do skupiny s 80% paušálními výdaji. Tito mají příjmy například ze zemědělské výroby.

Tabulka 18 Přehled pásem paušální daně u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji

Modelový poplatník (80% paušální výdaje)	Roční příjmy modelového poplatníka (v Kč)	Pásmo paušální daně	Limit pro pásmo paušální daně (v Kč)	Paušální daň celkem (v Kč)
Poplatník 1	350 000	I.	2 000 000	89 976
Poplatník 2	600 000	I.	2 000 000	89 976
Poplatník 3	850 000	I.	2 000 000	89 976
Poplatník 4	1 050 000	I.	2 000 000	89 976
Poplatník 5	1 550 000	I.	2 000 000	89 976
Poplatník 6	2 000 000	I.	2 000 000	89 976

Zdroj: vlastní zpracování

4.1.3 Modeloví poplatníci a režim se skutečnými výdaji

V této subkapitole jsou jednotlivým poplatníkům přiřazeny skutečné výdaje. Vzhledem k tomu, že není možné zde nasimulovat všechny potenciální varianty skutečných výdajů, bude představena jen jedna možná varianta skutečných výdajů pro každého jednotlivého modelového poplatníka.

Určení výše skutečných výdajů pro tuto práci vychází logicky z předpokladu, že pro poplatníka nejsou paušální výdaje výhodné. Respektive, kdyby dal přednost skutečným výdajům před paušálními, musí to být pro něj výhodné. Pro účely srovnání režimu zdanění se skutečnými výdaji a paušální daně tedy byla zvolena varianta, při níž skutečné výdaje se rovnají paušálním výdajům navýšeným o 10 %. Navýšení není vysoké, a tak by mohlo lépe odrážet realitu těch poplatníků, kteří rozmýšlejí mezi paušálními výdaji a paušální daní.

Níže uvedené přehledy tedy ukazují poplatníky tak, jak by byly zařazeni do jednotlivých skupin paušálních výdajů a spočítán k nim základ daně, daň, veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení z výše specifikovaných namodelovaných skutečných výdajů. Vzhledem k tomu, že obdobné výpočty všech odvodů již proběhly v kapitole 4.1.1, budou v přehledech této kapitoly již jen konečné výsledky.

První skupina poplatníků, u kterých jsou aplikovány skutečné výdaje dle výše uvedeného klíče a následně aplikovány výpočty pro určení všech odvodů jsou poplatníci s příjmy z nájmu majetku zařazeného v obchodním majetku. Tito poplatníci v režimu paušálních výdajů mohou odčítat 30% paušální výdaje. Výsledky výpočtů jsou zachyceny v Tabulce 19.

Tabulka 19 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 30% paušálních výdajů

Modelový poplatník (30 % paušální výdaje)	Roční základ daně (v Kč)	Daň (v Kč)	Veřejné zdravotní pojištění (v Kč)	Sociální zabezpečení (v Kč)	Odvody celkem (v Kč)
Poplatník 1	234 500	4 335	35 614	46 222	86 171
Poplatník 2	402 000	29 460	35 614	64 561	129 635
Poplatník 3	569 500	54 585	38 442	91 462	184 489
Poplatník 4	703 500	74 685	47 487	112 982	235 154
Poplatník 5	1 038 500	124 935	70 099	166 783	361 817
Poplatník 6	1 340 000	170 160	90 450	215 204	475 814

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatníci, kteří mají příjmy dle zvláštních předpisů a bez živnostenského oprávnění, jako jsou například tlumočníci, nebo znalci, tvoří druhou skupinu. Ti si eventuelně mohou odečíst až 40% paušálních výdajů. Výsledky spočtených daní a odvodů na sociální pojištění jsou prezentovány v Tabulce 20.

Tabulka 20 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 40% paušálních výdajů

Modelový poplatník (40 % paušální výdaje)	Roční základ daně (v Kč)	Daň (v Kč)	Veřejné zdravotní pojištění (v Kč)	Sociální zabezpečení (v Kč)	Odvody celkem (v Kč)
Poplatník 1	194 600	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	333 600	19 200	35 614	53 576	108 390
Poplatník 3	472 600	40 050	35 614	75 900	151 564
Poplatník 4	583 800	56 730	39 407	93 758	189 895
Poplatník 5	861 800	98 430	58 172	138 405	295 007
Poplatník 6	1 112 000	135 960	75 060	178 587	389 607

Zdroj: vlastní zpracování

Třetí skupinu tvoří poplatníci, kteří mají příjmy z živnostenského podnikání mimo řemeslné činnosti a kteří mají možnost odečíst až 60 % paušálních výdajů ze svých příjmů. Tabulka 21 ukazuje výsledky výpočtů všech daňových odvodů.

Tabulka 21 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 60% paušálních výdajů

Modelový poplatník (60 % paušální výdaje)	Roční základ daně (v Kč)	Daň (v Kč)	Veřejné zdravotní pojištění (v Kč)	Sociální zabezpečení (v Kč)	Odvody celkem (v Kč)
Poplatník 1	119 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	204 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 3	289 000	12 510	35 614	46 222	94 346
Poplatník 4	357 000	22 710	35 614	57 334	115 658
Poplatník 5	527 000	48 210	35 614	84 636	168 460
Poplatník 6	680 000	71 160	45 900	109 208	226 268

Zdroj: vlastní zpracování

Poplatníci, kteří získávají příjmy z aktivit v oblasti zemědělství, lesnictví, vodního hospodářství a řemeslné výroby prostřednictvím živnostenského podnikání, představují čtvrtou skupinu. Poplatníci v této skupině si mohou odečíst ze svých příjmů až 80 % paušálních výdajů. V Tabulce 22 jsou prezentovány výsledky jejich vypočítaných daňových odvodů.

Tabulka 22 Odvody a daň u skutečných výdajů modelových poplatníků patřících do 80% paušálních výdajů

Modelový poplatník (80 % paušální výdaje)	Roční základ daně (v Kč)	Daň (v Kč)	Veřejné zdravotní pojištění (v Kč)	Sociální zabezpečení (v Kč)	Odvody celkem (v Kč)
Poplatník 1	42 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	72 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 3	102 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 4	126 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 5	186 000	0	35 614	46 222	81 836
Poplatník 6	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996

Zdroj: vlastní zpracování

4.2 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 30% paušálními výdaji

Předchozí kapitoly byly věnovány představení modelových poplatníků a provedení výpočtů jejich odvodů na daň a odvodů na sociální pojištění, které zahrnují odvody na veřejné zdravotní pojištění a odvody na sociální zabezpečení. Vzhledem k tomu, že cílem práce je zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti ostatním alternativám zdaňování příjmů ze samostatné činnosti, bude v této kapitole počínaje a následně dalších

následujících probíhat komparace daňového zatížení poplatníka proti alternativám zdanění, a to jednotlivě podle skupiny paušálních výdajů. Z tohoto důvodu bylo třeba v minulých kapitolách spočítat jednotlivé odvody pro režim paušální daně, odvody v režimu s paušálními výdaji, a nakonec i bylo třeba zvolit relevantní variantu skutečných výdajů.

Tato část je zaměřena na poplatníky, jejichž příjmy pocházejí výhradně z nájmu majetku začleněného do obchodního majetku a kteří si mohou uplatnit 30 % paušálních výdajů proti svým příjmům v případě volby tohoto režimu. Porovnání je strukturováno do dvou částí – jedna se zaměřuje na situaci bez slev (s výjimkou základní slevy na poplatníka) a druhá část zkoumá situaci, kdy jsou uplatněny vybrané slevy. Tato kapitola vychází z dat prezentovaných v kapitole o modelových poplatnících a porovnává daňové zatížení v režimu paušálních výdajů, paušální daně a modelovaných skutečných výdajů. Porovnání je relevantní pro rok 2024.

4.2.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 30% paušálními výdaji a bez přihlídnutí ke slevám

Tato sekce zkoumá poplatníky zařazené do 30 % paušálních výdajů v kontextu tří zmíněných režimů zdanění (paušální daň, paušální výdaje a skutečné výdaje). Výsledky odvodů poplatníků nezahrnují žádné slevy s výjimkou základních slev na poplatníka.

V Tabulce 23 jsou uvedeny daňové odvody u jednotlivých daňových režimů u modelových poplatníků, kteří by eventuelně patřili do skupiny s 30% paušálními výdaji.

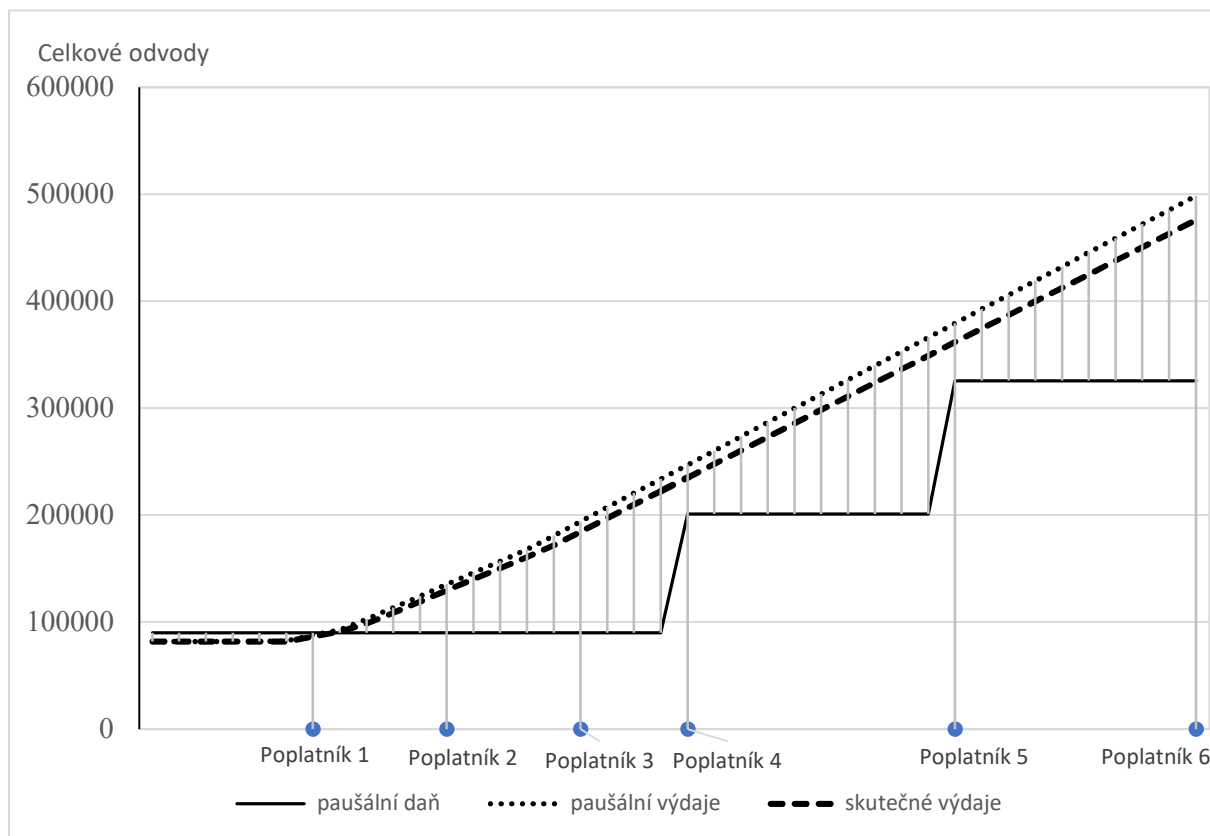
Tabulka 23 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 30% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u 30% paušálních výdajů (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u skutečných výdajů (v Kč)
Poplatník 1	89 976	87 746	86 171
Poplatník 2	89 976	135 226	129 635
Poplatník 3	89 976	194 130	184 489
Poplatník 4	200 940	247 064	235 154
Poplatník 5	325 668	379 399	361 817
Poplatník 6	325 668	498 500	475 814

Zdroj: vlastní zpracování

Pro lepší vizualizaci, data z Tabulky 23 byla převedena do Grafu 1, který však není omezen pouze na informace z Tabulky 23. Pro dosažení komplexnějšího srovnání vývoje všech tří

daňových režimů byli do grafu začleněni i další poplatníci přesahující rámec modelových příkladů. Poplatníci nad rámec analýzy zastupují širokou škálu příjmů od 50 000 Kč do 2 000 000 Kč ročně. Příjmy těchto poplatníků jsou odstupňovány po přesných 50 000 Kč. Výsledky propočtů jsou k dispozici v Příloze A této práce a jsou rovněž zahrnuty do zmíněného grafu.

Graf 1 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

V Grafu 1 jsou na ose x jednotliví modeloví poplatníci 1–6 a na ose y jsou zobrazeny výše celkových odvodů. Jak již bylo zmíněno v Grafu 1 je zobrazen celkový trend všech tří variant zdanění a to proto, že do tohoto grafu jsou zapojena rozsáhlejší data, která jsou součástí přílohy této práce. Křivka paušální daně je zobrazena plnou čarou a její tvar ve formě schodů je způsoben skoky ve výších odvodů v jednotlivých pásmech, která jsou v režimu pro poplatníky s 30 % paušálními výdaji celkem tři. Křivka skutečných výdajů je zobrazena přerušovanou čarou a její trend již odpovídá metodice výpočtu, kdy na počátku při nižších příjmech základní sleva na poplatníka úplně maže daň, a proto je tato křivka z počátku pomalu

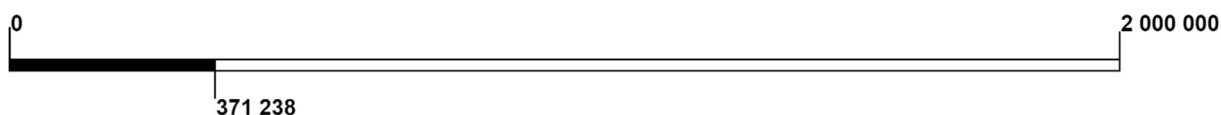
rostoucí. Křivka zobrazující 30% paušální výdaje má obdobný trend jako křivka skutečných výdajů, protože jde prakticky o stejný výpočet. Tím, že skutečné výdaje byly nastaveny jako výhodnější, je křivka paušálních výdajů umístěna výše. Graf 1 celkově ukazuje, že pro poplatníky od určitého příjmu má nejnižší odvody paušální daň. Od tohoto příjmu jsou tedy nevýhodné jak paušální výdaje ve výši 30 %, tak také skutečné výdaje.

Výpočet zlomového bodu příjmů od jejichž výše se více vyplatí paušální daň oproti paušálním výdajům je pomocí následující rovnice. Je třeba ještě poznamenat, že v této i dalších rovnicích je pro určitou jednoduchost výpočtu odhlédnuto od zaokrouhlení základu daně, tedy výsledný vypočítaný bod se může lišit v řádech jednotek až desítek korun od skutečnosti. Na jedné straně rovnice jsou celkové odvody paušální daně a na druhé straně rovnice je zobrazen výpočet odvodů pro 30 % paušální výdaje. Neznámou x je výše příjmů, při kterých se rovnají odvody paušální daně s odvody paušálních výdajů. Před výpočtem pro správné sestavení rovnice je třeba ještě vyhodnotit skutečnosti, zda jsou odvody na sociální pojištění minimální, či vypočítané ze základu daně, dále zda výše daně je v takové výši, v jaké se může použít celá sleva na poplatníka. Tyto skutečnosti se dají vyčíst z Grafu 1, kde se bod zlomu nachází a z dat v Příloze A. Vzhledem k poloze zlomového bodu v Grafu 1 jsou v rovnici použity minimální sazby pro odvody sociálního pojištění a také je použita plná sleva na poplatníka. Rovnice výpočtu zlomového bodu:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,3) - 30\,840 + 35\,614 + 46\,222$$

$$x = 371\,238,09 \text{ Kč}$$

Pokud poplatník má roční příjmy přibližně ve výši 371 238 Kč, je jedno, kterou variantu zvolí, zda paušální daň nebo režim s 30% paušálními výdaji. U obou režimů bude mít odvody ve výši 89 976 Kč. Poplatníkovi se vyplatí paušální daň na jakémkoliv příjmu nad 371 238 Kč až do 2 000 000 Kč. Tuto skutečnost ukazuje číselná osa příjmů na Obrázku 6, kde černá plocha ukazuje nevýhodnost paušální daně pro poplatníka spadajícího do 30% paušálních výdajů a světlá plocha ukazuje rozsah příjmů, kde se paušální daň vyplatí. Pokud má poplatník skutečné výdaje, dle Grafu 1 lze poznat, že situace bude obdobná, jen příjmy, kde je poplatník indiferentní mezi paušální daní a namodelovanými skutečnými výdaji budou o málo vyšší. Pro určité zjednodušení v práci budou řešeny hlavně rozdíly mezi paušální daní a paušálními výdaji a ke skutečným výdajům se bude přihlížet více okrajově.

Obrázek 6 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů

Zdroj: vlastní zpracování

Nyní je známo, od jakého bodu příjmů se poplatníkům, kteří si vydělávají na své živobytí prostřednictvím pronájmů obchodního majetku, vyplatí paušální daň. Jedná se o modelové poplatníky 2–6, kteří mají příjmy nad zlomovým bodem ve výši 371 238 Kč. Jedinému Poplatníkovi 1 s nízkými příjmy ve výši 350 000 Kč se vyplatí spíše využívat režim paušálních výdajů, případně režim v této práci vymezených skutečných výdajů. Nicméně není známo o kolik je pro poplatníky více výhodná, či nevýhodná paušální daň oproti jiným alternativám. To je zachyceno v Tabulce 24, která vychází z dat z Tabulky 23. Pokud je částka kladná, paušální daň je nevýhodná. Záporná částka pak zobrazuje výhodnost paušální daně.

Tabulka 24 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 30% paušální výdaje (v Kč)	Paušální daň vs. Skutečné výdaje (v Kč)
Poplatník 1	2 230	3 805
Poplatník 2	-45 250	-39 659
Poplatník 3	-104 154	-94 513
Poplatník 4	-46 124	-34 214
Poplatník 5	-53 731	-36 149
Poplatník 6	-172 832	-150 146

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 24 ukazuje o kolik je paušální daň výhodnější oproti alternativám zdanění u modelových poplatníků a je vidět, že u poplatníků 2–6 je výhodnost až v řádech desítek tisíc ušetřených korun ročně na odvodech daně a sociálního pojištění. Z Grafu 1 lze vyčíst, že čím blíže se pohybují příjmy k horním hraničním pásem paušální daně, tím je paušální daň více výhodná. Důkazem toho je modelový Poplatník 6, který má příjmy přesně na hranici třetího pásma a jeho úspora je ve výši přes 150 tisíc korun oproti jiným alternativám zdanění. A dále je tato skutečnost i vidět na poplatnících 1–3, kteří jsou všichni v prvním pásmu. Poplatník 3 z nich má nejvyšší příjmy, je tedy nejbliže horní hranici, proto i jeho úspora je nejvyšší. Poplatník 4 a Poplatník 5 mají příjmy těsně nad horními hranicemi pásma, a proto jsou jejich úspory nižší oproti ostatním poplatníkům.

4.2.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 30% paušálními výdaji se slevami

Tato sekce se nyní zaměřuje na rozšíření modelovaných situací v předešlém textu o slevy. Konkrétněji se zabývá analýzou jedné z nejpravděpodobnějších a nejčastějších forem slev – daňové zvýhodnění na děti. Sleva na manžela/manželku byla konsolidačním balíčkem od roku 2024 omezena, a tak pravděpodobně nebude natolik využívána, jako tomu bylo doposud, stejně tak sleva na invaliditu není využívána širším záběrem podnikatelů. Z tohoto důvodu bylo vybráno daňové zvýhodnění na děti pro účely této práce.

V této kapitole jsou porovnány paušální daň s celkovými odvody u skutečných výdajů a u paušálních 30% výdajů snížených o speciální slevu – tzv. daňové zvýhodnění a to nejdříve na jedno dítě a pak v druhém porovnání i na dvě děti. Výpočty jsou opět převzaty z kapitoly 4.1 **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**s tím, že od výsledné daně je odečteno daňové zvýhodnění buď na jedno dítě v prvním případě, nebo na dvě děti v druhém případě. Jak již bylo zmíněno v rešeršní části, pokud je daňové zvýhodnění vyšší než samotná daň, vzniká tak daňový bonus, který finanční úřad vrací. V této práci je daňový bonus odečten od celkové částky za všechny odvody, tedy daňový bonus snižuje v této práci celkovou daňovou zátěž, která zahrnuje kromě daně také i odvody na sociální pojištění. V praxi se daňový bonus vrací poplatníkovi a výše odvodů sociálního pojištění zůstávají samozřejmě zachovány.

Daňové zvýhodnění na jedno dítě

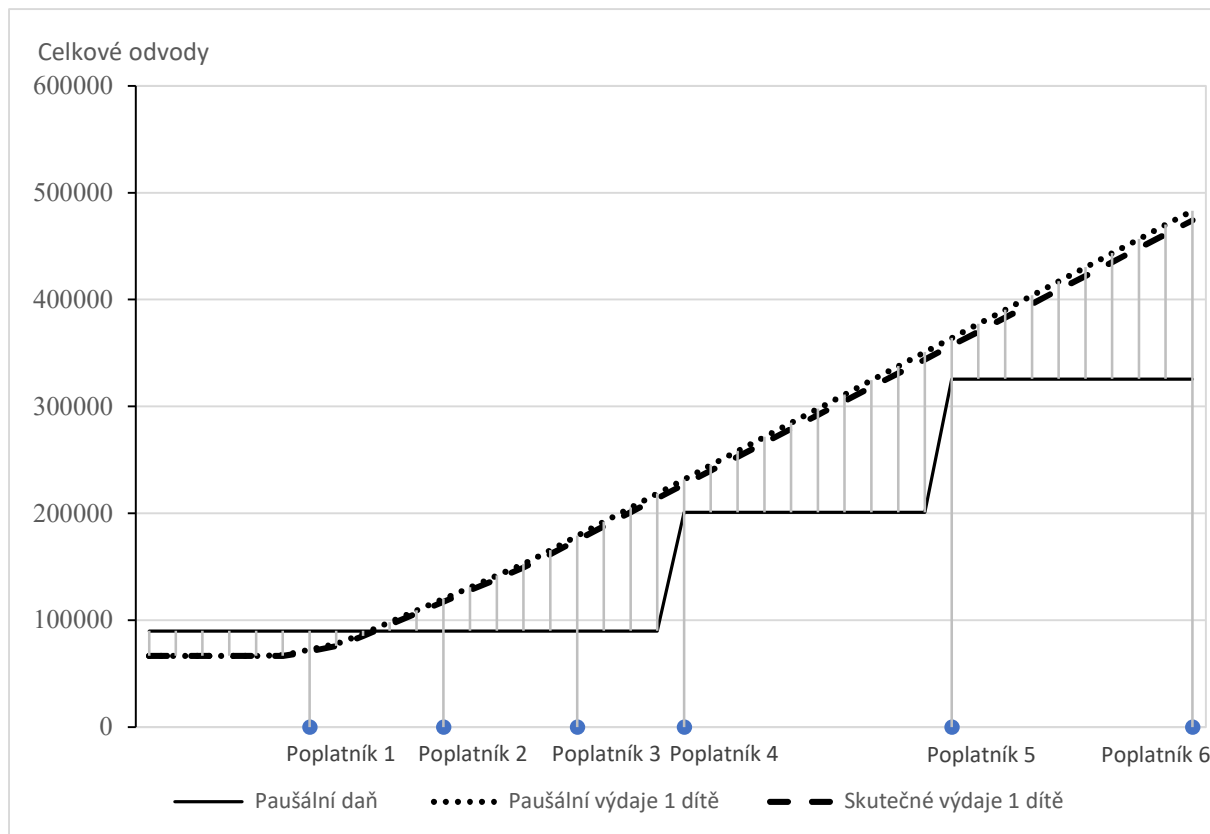
Daňové zvýhodnění na jedno dítě pro rok 2024 činí 15 204 Kč, jak je uvedeno v kapitole 2.1. V následující Tabulce 25 jsou vidět výsledné odvody v jednotlivých režimech zdanění u všech modelových poplatníků eventuelně spadajících do 30% paušálních výdajů po odečtení slevy na jedno dítě, tam kde to lze.

Tabulka 25 Přehled odvodů všech tří režimů zdanění s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 30% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 30% paušálních výdajů s jedním dítětem (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	89 976	72 542	70 967
Poplatník 2	89 976	120 022	117 322
Poplatník 3	89 976	178 926	175 101
Poplatník 4	200 940	231 860	227 135
Poplatník 5	325 668	364 195	357 220
Poplatník 6	325 668	483 296	474 296

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 25 je následně převedena do Grafu 2, který zobrazuje celkový trend výše odvodů s daňovým zvýhodněním na jedno dítě, k čemuž pomohly data z Přílohy B, podobně jako v předchozím textu. Graf se zaměřuje především na modelové poplatníky 1–6 a vizuálně ukazuje, který zdaňovací režim je pro ně výhodnější z hlediska daňové zátěže.

Graf 2 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň

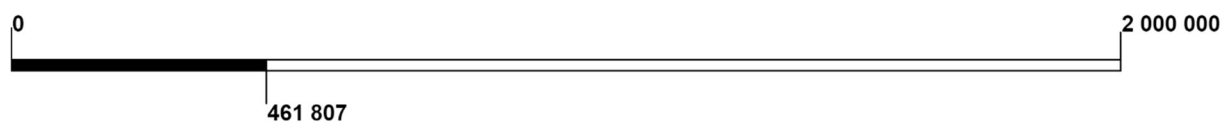
Zdroj: vlastní zpracování

Popis křivek a celkového Grafu 2 je stejný jako u Grafu 1. Z Grafu 2 lze vyčíst, že daňové zvýhodnění na jedno dítě posunulo křivky skutečných výdajů a 30% paušálních výdajů níže ke křivce paušálních výdajů a mírně se změnil průběh v jejich počátku, což je způsobeno daňovým bonusem. S uplatněnou slevou na jedno dítě se v zásadě na výhodnosti paušální daně moc nezměnilo, kromě změny o kolik se paušální daň vyplatí, či nevyplatí a dále kromě posunutí zlomového bodu. Zlomový bod je níže vypočítán stejnou metodikou, jaká je uvedena v kapitole 4.2.1 rozšířenou o daňové zvýhodnění na jedno dítě:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,3x) - 30\,840 - 15\,204 + 35\,614 + (x - 0,3x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 461\,806,64 \text{ Kč}$$

Výše ročních příjmů, od kterých se při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě vyplatí paušální daň, musí být větší než 461 807 Kč. Tato skutečnost je zobrazena na číselné ose Obrázku 7.

Obrázek 7 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků situace vychází obdobně jako v případě bez daňového zvýhodnění na jedno dítě. Pro Poplatníka 1 je paušální daň nevýhodná, ostatním modelovým poplatníkům se paušální daň vyplatí. O kolik je paušální daň výhodnější, či nevýhodnější je prezentováno v Tabulce 26. Opět, jako ve všech tabulkách této práce, záporné částky ukazují o kolik se sníží celkové daňové odvody v případě využití režimu paušální daně. Tedy záporné částky poukazují na výhodnost paušální daně.

Tabulka 26 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na jedno dítě

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 30% paušální výdaje s jedním dítětem (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	17 434	19 009
Poplatník 2	-30 046	-27 346
Poplatník 3	-88 950	-85 125
Poplatník 4	-30 920	-26 195
Poplatník 5	-38 527	-31 552
Poplatník 6	-157 628	-148 628

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové zvýhodnění na dvě děti

Daňové zvýhodnění na druhé dítě platné i pro rok 2024 činí 22 320 Kč, jak je uvedeno v kapitole 2.1. Pokud poplatník uplatňuje slevu na dvě děti, celková částka, kterou si může odečíst od daňové povinnosti, je ve výši 37 524 Kč. V následující Tabulce 27 jsou zobrazeny celkové daňové odvody pro různé režimy zdanění pro všechny modelové poplatníky, kteří eventuelně patří do skupiny s 30% paušálními výdaji, po započtení daňového zvýhodnění

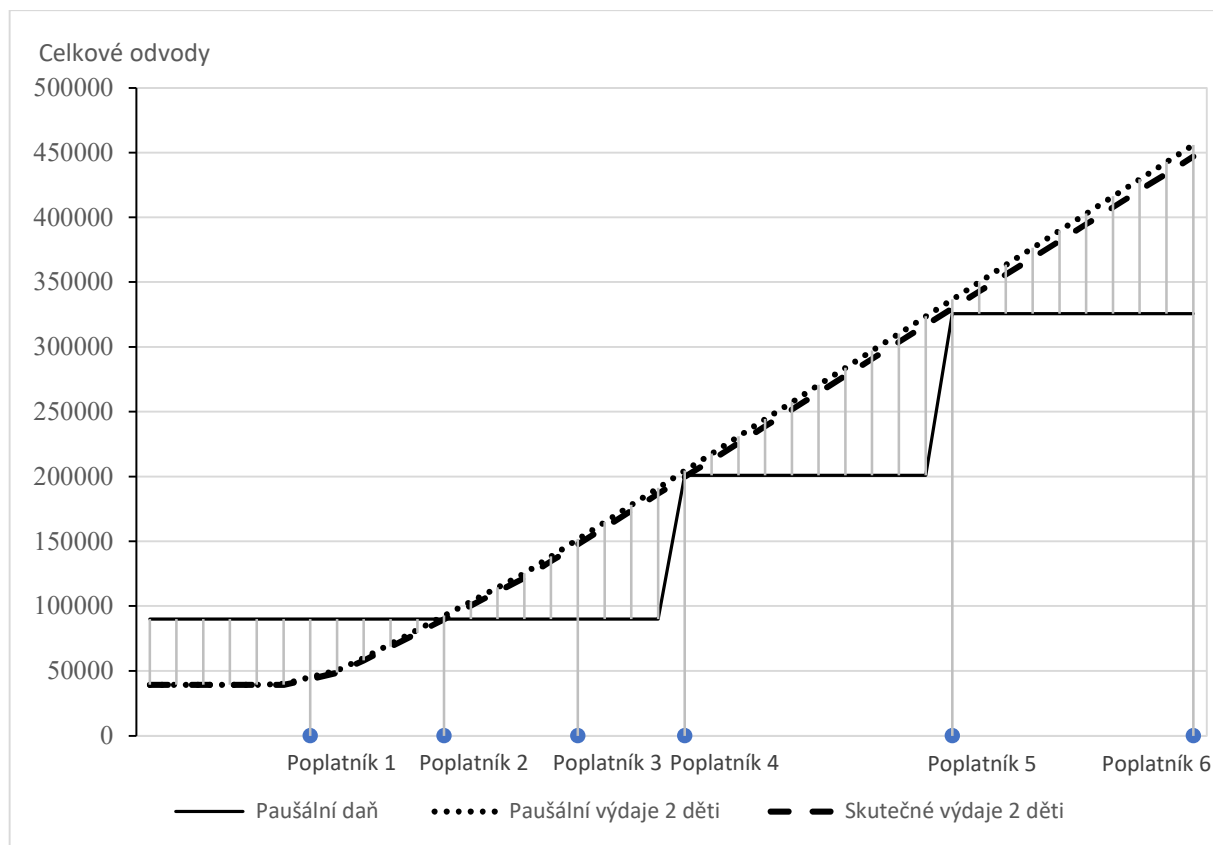
na dvě děti. V případě daňového bonusu je částka, na kterou má poplatník nárok na vrácení, odečtena od celkové sumy všech odvodů v této práci.

Tabulka 27 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 30% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 30% paušálních výdajů s dvěma dětmi (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	89 976	50 222	48 647
Poplatník 2	89 976	97 702	95 002
Poplatník 3	89 976	156 606	152 781
Poplatník 4	200 940	209 540	204 815
Poplatník 5	325 668	341 875	334 900
Poplatník 6	325 668	460 976	451 976

Zdroj: vlastní zpracování

Informace z Tabulky 27 jsou dále zpracovány do Grafu 3. Graf 3 zobrazuje vývoj paušální daně, 30% paušálních výdajů s daňovým zvýhodněním na dvě děti a vývoj skutečných výdajů s daňovým zvýhodněním na dvě děti. Kromě toho zobrazuje i situace týkající se velikosti daňového zatížení modelových poplatníků 1–6.

Graf 3 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 30% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 3 ukazuje křivku paušální daně, která se nemění a ve všech grafech u poplatníků, kteří patří do 30% paušálních výdajů má stejný tvar. Dále jsou zde vidět křivky 30% paušálních výdajů a skutečných výdajů s uplatněnými daňovými zvýhodněními na dvě děti. Z Grafu 3 je možné rozpoznat, že křivky paušálních výdajů a skutečných výdajů klesly a přiblížily se ke křivce paušální daně nebo ji dokonce protnuly. Tyto momenty mají vliv na výhodnost paušální daně. Do jakého momentu se paušální daň nevyplatí v jednotlivých pásmech je spočítáno v následujících rovnicích a následně i graficky zobrazeno na Obrázku 8.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro první pásmo:

$$\begin{aligned}
 89\,976 &= 0,15(x - 0,3x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + 35\,614 + (x \\
 &\quad - 0,3x) \times 0,55 \times 0,292 \\
 x &= 564\,465,09 \text{ Kč}
 \end{aligned}$$

Pokud si poplatník může uplatnit daňové zvýhodnění na dvě děti, vyplatí se mu paušální daň až od přibližné výše příjmů 564 465 Kč ročně v prvním pásmu. Do této hranice je výhodnější uplatňovat režim s 30% paušálními výdaji. Do výpočtu vstupuje v případě veřejného zdravotního pojištění minimální výše pojistného. Sociální pojistné se již musí vypočítat ze základu daně. Tato skutečnost vychází z dat v Příloze B a z Grafu 3.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro druhé pásmo:

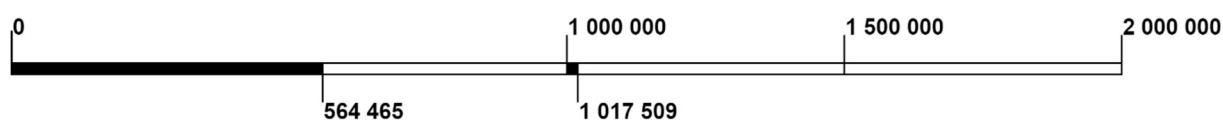
$$200\,940 = 0,15(x - 0,3x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + (x - 0,3x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,3x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,017\,508,59 \text{ Kč}$$

Postup v této rovnici je odlišný v tom, že v druhém pásmu už nefigurují minimální hodnoty sociálního pojištění. Proto se zde vyskytují již výpočty jak pro veřejné zdravotní pojištění, tak i výpočty pro sociální zabezpečení. Poplatníkovi ve druhém pásmu, který má roční příjmy mezi 1 000 001 Kč a 1 500 000 Kč a dvě děti, se vyplatí paušální daň až od výše příjmů 1 017 509 Kč.

Ve třetím pásmu se poplatníkovi patřícímu do 40% paušálních výdajů a starajícímu se o dvě děti vyplatí paušální daň bez omezení.

Předchozí výpočty jsou vyjádřeny na Obrázku 8 číselnou osou. Světlá plocha zobrazuje rozmezí příjmů, kdy se paušální daň vyplatí.

Obrázek 8 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti

Zdroj: vlastní zpracování

Vyčíslené rozdíly u modelových poplatníků v odvozech mezi paušální daní a alternativami ukazuje Tabulka 28, která vychází z výpočtů v Tabulce 27. Kladná částka zobrazuje nevýhodnost paušální daně, záporná pak o kolik se paušální daň naopak vyplatí.

Tabulka 28 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 30% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na dvě děti

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 30% paušální výdaje s dvěma dětmi (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	39 754	41 329
Poplatník 2	-7 726	-5 026
Poplatník 3	-66 630	-62 805
Poplatník 4	-8 600	-3 875
Poplatník 5	-16 207	-9 232
Poplatník 6	-135 308	-126 308

Zdroj: vlastní zpracování

4.3 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 40% paušálními výdaji

Tato část diplomové práce se věnuje porovnání daňové zátěže skupiny poplatníků, jejichž příjmy plynou z nezávislých povolání, jako jsou například znalci, tlumočníci, autoři a další profese, pro něž platí speciální předpisy a jsou bez živnostenského listu. Tito poplatníci jsou oprávněni odečítat výdaje ve výši 40 % z celkových příjmů v případě volby režimu s paušálními výdaji. Struktura srovnání v této části je koncipována obdobně jako v přechozí subkapitole týkající se skupiny poplatníků s 30% paušálními výdaji. Rozděluje se do dvou částí – první analyzuje situaci bez jakýchkoli slev (s výjimkou základní slevy pro poplatníka), zatímco druhá část zkoumá situaci, kdy jsou uplatněny vybrané slevy, konkrétně tzv. daňové zvýhodnění. Tato kapitola vychází z dat prezentovaných v kapitole o modelových poplatnících a provádí srovnání daňového zatížení v rámci režimu paušálních výdajů, paušální daně a modelových skutečných výdajů.

4.3.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 40% paušálními výdaji a bez přihlédnutí ke slevám

Tato část analyzuje poplatníky, kteří jsou zařazeni do kategorie s 40% paušálními výdaji v rámci tří uvedených režimů zdanění (paušální daň, paušální výdaje a skutečné výdaje). Výsledky odvodů poplatníků zahrnují pouze základní slevy na poplatníka.

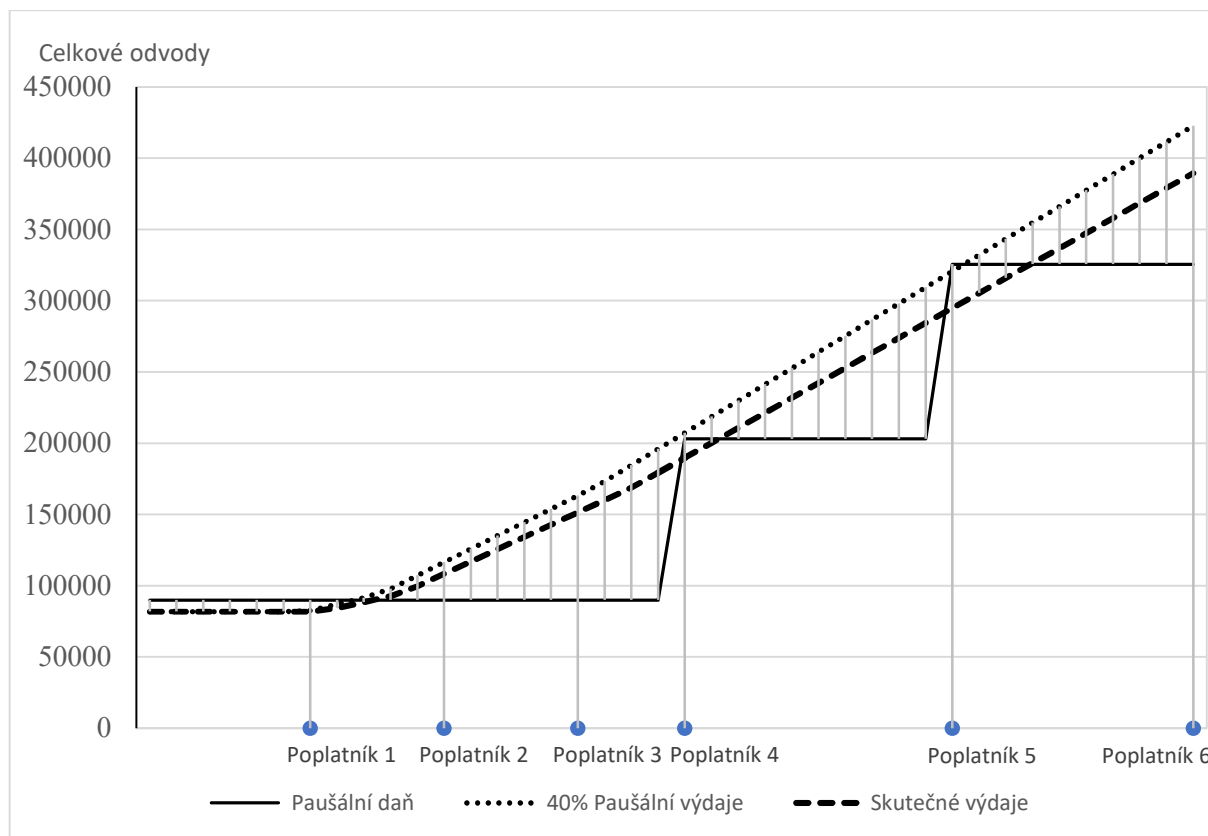
V Tabulce 29 jsou zobrazeny daňové odvody pro jednotlivé daňové režimy u modelových poplatníků, kteří by případně spadali do skupiny s 40% paušálními výdaji.

Tabulka 29 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 40% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u 40% paušálních výdajů (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u skutečných výdajů (v Kč)
Poplatník 1	89 976	82 496	81 836
Poplatník 2	89 976	116 590	108 390
Poplatník 3	89 976	163 180	151 564
Poplatník 4	200 940	207 363	189 895
Poplatník 5	325 668	320 793	295 007
Poplatník 6	325 668	422 880	389 607

Zdroj: vlastní zpracování

V Grafu 4 jsou data z Tabulky 29 v grafické podobě znázorněna pro lepší vizualizaci. Pro komplexnější srovnání zahrnuje graf kromě modelových příkladů i další spočítané poplatníky uvedené v Příloze C, obdobně jak je tomu v kapitole 4.2, tak aby bylo možno vidět i průběh křivek jednotlivých režimů zdanění poplatníků fyzických osob ze samostatné činnosti.

Graf 4 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 4 zobrazuje na ose x jednotlivé modelové poplatníky 1–6 a na ose y jsou zobrazeny výše celkových odvodů. Jak již bylo zmíněno, v Grafu 4 jsou ukázány celkové průběhy křivek znázorňující celkové odvody variant zdanění. To je způsobeno tím, že do Grafu 4 jsou zapojena rozsáhlejší data, která jsou součástí přílohy této práce. Křivka paušální daně je zobrazena plnou čarou. Její tvar je determinován skoky v hodnotách paušální daně v jednotlivých pásmech. Tato pásma jsou relevantní pro poplatníky ve skupině s 40% paušálními výdaji, a jsou celkem tři. Naopak křivka skutečných výdajů je zobrazena přerušovanou čarou. Její trend již odpovídá metodice výpočtu. Na počátku, při nižších příjmech, základní sleva na poplatníka úplně maže daň, a proto je tato křivka z počátku pomalu rostoucí nebo dokonce přímka. Křivka zobrazující 40% paušální výdaje má obdobný trend jako křivka skutečných výdajů. Jde prakticky o obdobný výpočet, pouze s odlišnými parametry. Díky tomu, že skutečné výdaje byly nastaveny jako výhodnější, je křivka paušálních výdajů umístěna výše.

Z Grafu 4 je možné vyčíst, že u poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů není paušální daň tak jednoznačně výhodná, ale už se objevují i další momenty jiné, než jsou

nejnižší příjmy, kdy se paušální daň nemusí vyplatit. Nyní jsou spočítány zlomové body, v jakých příjmech se vyplatí, či nevyplatí paušální daň oproti paušálním výdajům, v každém pásmu paušální daně. Metodika výpočtu je stejná, jako ta uvedená v kapitole 4.2.

Výpočet zlomového bodu pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,4) - 30\,840 + 35\,614 + 46\,222$$
$$x = 433\,111,11 \text{ Kč}$$

Pokud poplatník patří do skupiny, kde je možné uplatnit 40% paušální výdaje, a s velikostí svých příjmů se nachází v prvním pásmu, paušální daň je výhodná oproti paušálním výdajům, pokud jsou jeho příjmy vyšší než přibližná částka 433 111 Kč.

Výpočet zlomového bodu pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 + (4 - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$
$$x = 1\,021\,687,38 \text{ Kč}$$

Výpočet zlomového bodu pro druhé pásmo již nepočítá s minimálními sazbami sociálního pojištění, a proto jsou již na jedné straně rovnice nejen plné výpočty daně včetně základní slevy na poplatníka, ale i výpočet pojistného na veřejné zdravotní pojištění a výpočet sociálního zabezpečení ze základu daně u modelu zdanění s 40% paušálními výdaji. Druhá strana rovnice představuje celkové odvody pro druhé pásmo režimu paušální daně. Výsledek naznačuje, že poplatník, který patří potenciálně do 40% paušálních výdajů a v režimu paušální daně do druhého pásma (tj. s příjmy vyššími než 1 000 000 Kč), musí mít příjmy mezi 1 021 687 Kč a 1 500 000 Kč, aby se mu paušální daň vyplatila.

Výpočet zlomového bodu pro třetí pásmo:

$$325\,668 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 + (x - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$
$$x = 1\,571\,489,02 \text{ Kč}$$

Pokud poplatník patří do třetího pásma, tedy poplatník, který má příjmy mezi 1 500 000 Kč a 2 000 000 Kč, má vyšší příjmy jak 1 571 489 Kč, pak se mu více vyplatí paušální daň oproti 40% paušálním výdajům. Na níže uvedené číselné ose na Obrázku 9 jsou znázorněny graficky intervaly výše příjmů, ve kterých se paušální daň nevyplatí. Tyto jsou znázorněny tmavou barvou. Světlé plochy zobrazují intervaly příjmů, ve kterých se paušální daň vyplatí oproti 4% paušálním výdajům.

Obrázek 9 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků, s ohledem na jejich příjmy a s přihlédnutím k Obrázku 9 a Grafu 4, lze konstatovat, že pro Poplatníky 1 a 5 jsou namodelované skutečné výdaje nebo 40% paušální výdaje výhodnější než paušální daň. Pro Poplatníky 2 a 3 je paušální daň výhodnější možností pro úsporu na dani a odvodech. Pro poplatníka 4 jsou nejuvýhodnější v této práci namodelované skutečné výdaje, ale pokud by měl rozhodnout mezi paušálními výdaji a paušální daní, je paušální daň výhodnější. Pro poplatníka 6 je zřetelně nejuvýhodnější paušální daň.

O kolik ročně je paušální daň pro modelové poplatníky výhodná oproti alternativám ukazují záporné částky v následující Tabulce 30.

Tabulka 30 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 40% paušální výdaje (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje (v Kč)
Poplatník 1	7 480	8 140
Poplatník 2	-26 614	-18 414
Poplatník 3	-73 204	-61 588
Poplatník 4	-6 423	11 045
Poplatník 5	4 875	30 661
Poplatník 6	-97 212	-63 939

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky ukazují, že Poplatník 3 a 6 spadající eventuelně do 40% výdajů pokud zvolí paušální daň, ušetří ročně několik desítek tisíc korun. Je to dané tím, že jejich příjmy se blíží k horní hranici paušálních pásem a poplatníci pohybující se se svými příjmy v těchto horních intervalech ušetří na paušální dani nejvíce.

4.3.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 40% paušálními výdaji se slevami

Tato část zkoumá dopad rozšíření o daňové zvýhodnění na děti u poplatníků patřících do 40% paušálních výdajů na jejich daňovou povinnost. V této analýze je srovnávána paušální daň s celkovými odvody při skutečných výdajích a při využití paušálních 40% výdajů s daňovým zvýhodněním, a to nejprve pro jedno dítě a poté v druhé fázi porovnání i pro dvě děti. Výpočty vycházejí z kapitoly 4.1, s tím rozdílem, že od výsledné daně je odečteno daňové zvýhodnění na jedno nebo dvě děti v závislosti na srovnání.

Daňové zvýhodnění na jedno dítě

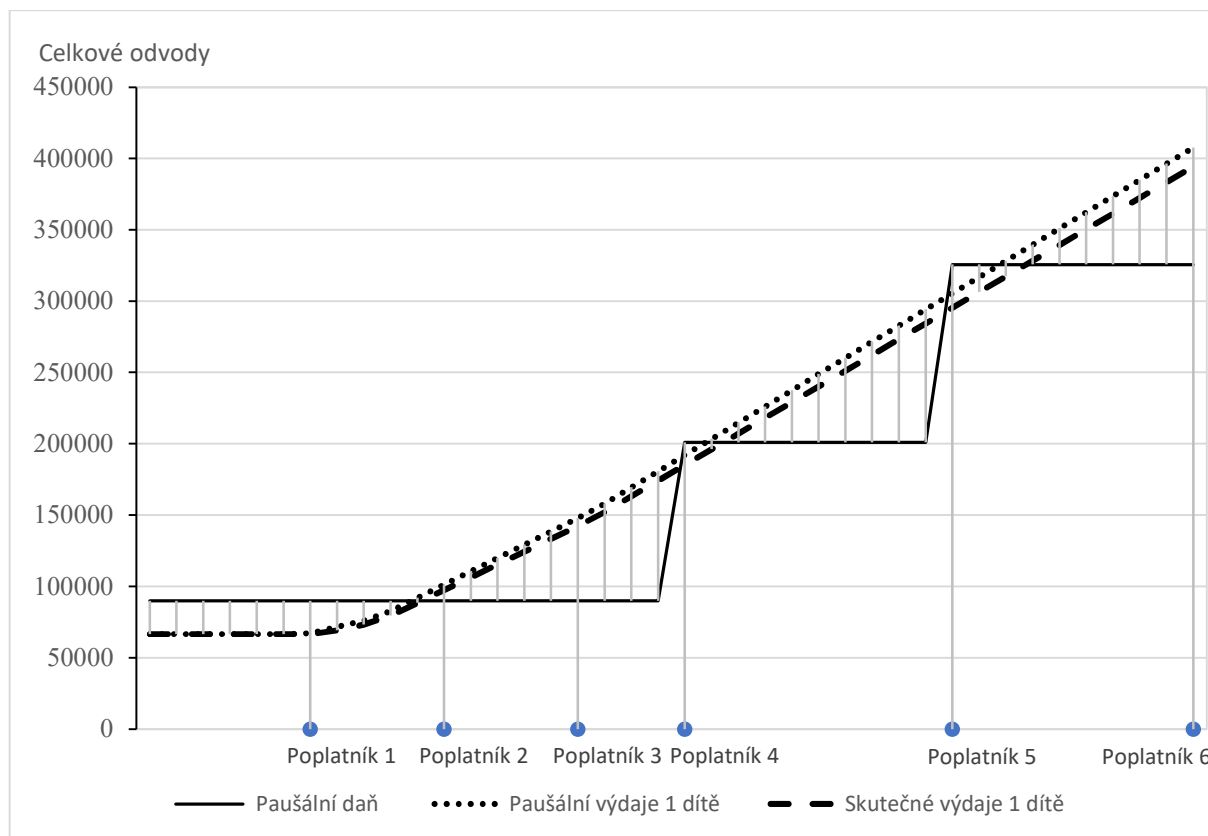
Tabulka 31 shrnuje výsledné odvody pro modelové poplatníky s jedním dítětem v závislosti na zvoleném režimu zdanění a s přihlédnutím k uplatnění daňového zvýhodnění.

Tabulka 31 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 40% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 40% paušálních výdajů s jedním dítětem (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	89 976	67 292	66 632
Poplatník 2	89 976	101 386	97 426
Poplatník 3	89 976	147 976	142 366
Poplatník 4	200 940	192 159	185 229
Poplatník 5	325 668	305 589	295 359
Poplatník 6	325 668	407 676	394 476

Zdroj: vlastní zpracování

Data z Tabulky 31 jsou převedena do Grafu 5, kde je kromě situace modelových poplatníků zobrazen i celkový trend křivek jednotlivých daňových režimů. Pro jeho znázornění jsou použiti dopočítaní poplatníci z Přílohy D, obdobně jako v předchozí kapitole.

Graf 5 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 5, stejně jako všechny ostatní grafy v této práci, zobrazuje na ose x jednotlivé modelové poplatníky. Na ose y jsou pak znázorněny celkové odvody, zahrnující daň, veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení v situacích s daňovým zvýhodněním na jedno dítě tam, kde lze tuto slevu uplatnit. Křivky jednotlivých daňových režimů, včetně těch s uplatněním daňového zvýhodnění, detailně popisují průběh odvodů u poplatníků s příjmy až do 2 000 000 Kč. Z Grafu 5 je patrné, že křivky skutečných výdajů a paušálních výdajů se protínají s křivkou paušální daně. Tato protnutí signalizují momenty, kdy v každém pásmu paušální daně u 40 % paušálních výdajů existuje interval příjmů, kdy se paušální daň nevyplatí oproti paušálním výdajům. Tyto intervaly jsou vypočítány a zobrazeny níže.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,4x) - 30840 - 15204 + 35614 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 538\,774,41 \text{ Kč}$$

V rovnici je veřejné zdravotní pojištění stanoveno v minimální výši, zatímco sociální zabezpečení je vypočteno ze základu daně. Vychází se opět z Grafu 5, kde se zlomový bod nachází a ke kterému poplatníkovi v Příloze D je tento bod nejbližší. Z odhadnutých příjmů se pak vyberou správné výpočty odvodů. V prvním pásmu poplatníkům se 40% paušálními výdaji s jedním dítětem se vyplatí paušální daň až od příjmů vyšších než přibližná částka 538 774 Kč.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 - 15\,204 + (x - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,088\,706,69 \text{ Kč}$$

Tento výpočet už nezahrnuje žádné minimální pojistné, protože se jedná již o druhé pásmo, ve kterém se u 40% paušálních výdajů minimální výše nevyskytují. Pro poplatníky s 40% paušálními výdaji a jedním dítětem, kteří svými příjmy spadají do druhého pásma paušální daně, je výhodnější režim paušální daně až od výše přibližných příjmů 1 088 707 Kč.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě pro třetí pásmo:

$$325\,668 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 - 15\,204 + (x - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,638\,508,33 \text{ Kč}$$

Ve třetím pásmu je pro poplatníka zařazeného do 40% paušálních výdajů s jedním dítětem výhodné uplatňovat paušální daň až při dosažení ročních příjmů vyšších jak 1 638 508 Kč.

Předchozí výpočty jsou graficky znázorněny na Obrázku 10 pomocí číselné osy. Oblast světlého odstínu na ose ročních příjmů naznačuje, kdy je výhodné uplatňovat paušální daň.

Obrázek 10 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě

Zdroj: vlastní zpracování

Situace s modelovými poplatníky v rámci volby mezi paušální daní a 40% paušálními výdaji s odečtením daňového zvýhodnění pro jedno dítě je následující. Pro Poplatníka 1,4 a 5 je paušální daň nevýhodná oproti paušálním výdajům. Poplatníkům 2, 3 a 6 se paušální daň vyplatí. Pokud může modelový poplatník uplatnit skutečné výdaje tak, jak byly namodelovány v kapitole 4.1.3 **Chyba! Nenalezen zdroj odkazů.**, tak se paušální daň vyplatí pouze Poplatníkovi 2,3 a 6. O kolik by poplatník vydělal, či prodělal na odvodech oproti paušální dani je zaznamenáno v Tabulce 32. Záporné částky poukazují na výhodnost paušální daně, respektive o kolik se daňové odvody sníží, pokud zvolí poplatník paušální daň.

Tabulka 32 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na jedno dítě

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 40% paušální výdaje s jedním dítětem (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	22 684	23 344
Poplatník 2	-11 410	-7 450
Poplatník 3	-58 000	-52 390
Poplatník 4	8 781	15 711
Poplatník 5	20 079	30 309
Poplatník 6	-82 008	-68 808

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové zvýhodnění na dvě děti

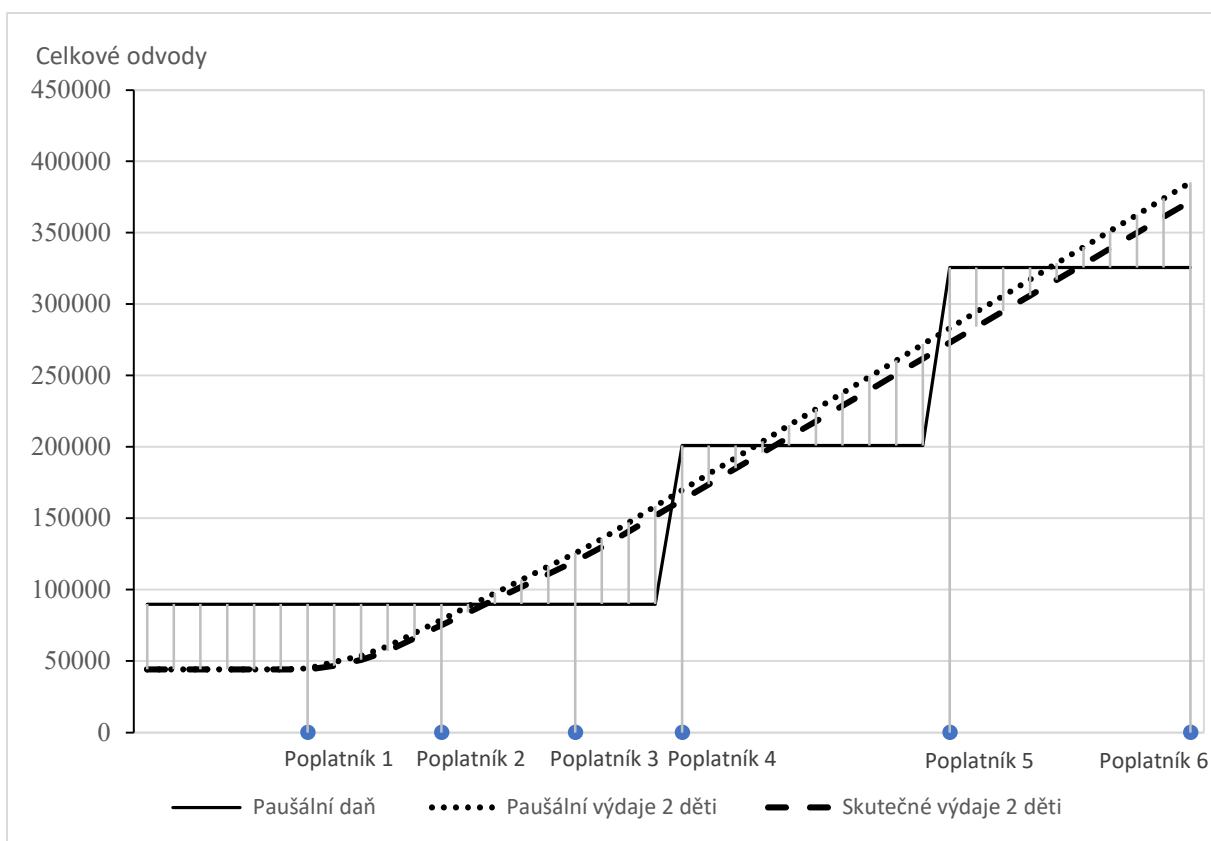
Výše daňového zvýhodnění na druhé dítě platná i pro rok 2024 činí 22 320 Kč (viz kapitola 2.1). Celková výše daňového zvýhodnění pro dvě děti dosahuje částky 37 524 Kč. V Tabulce 33 jsou zachyceny výsledné odvody po odečtení daňového zvýhodnění na dvě děti pro modelové poplatníky patřící do 40% paušálních výdajů v různých režimech zdanění. V případě daňového bonusu je částka, na kterou má poplatník nárok na vrácení, odečtena od celkové sumy všech odvodů.

Tabulka 33 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 40% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 40% paušálních výdajů s dvěma dětmi (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	89 976	44 972	44 312
Poplatník 2	89 976	79 066	75 106
Poplatník 3	89 976	125 656	120 046
Poplatník 4	200 940	169 839	162 909
Poplatník 5	325 668	283 269	273 039
Poplatník 6	325 668	385 356	372 156

Zdroj: vlastní zpracování

Data z Tabulky 33 jsou zpracována do Grafu 6. Tento graf vizualizuje vývoj paušální daně, 40% paušálních výdajů s daňovým zvýhodněním na dvě děti a skutečných výdajů s daňovým zvýhodněním na dvě děti.

Graf 6 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 40% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Z Grafu 6 je zřejmé, že křivka znázorňující 40% paušální výdaje poplatníků s dvěma dětmi a křivka skutečných výdajů s dvěma dětmi klesly v důsledku snížení celkových ročních odvodů. Toto snížení způsobilo průnik těchto křivek s křivkou paušální daně na nižší úrovni. V důsledku toho dochází k rozšíření intervalů příjmů, při kterých není výhodné uplatňovat paušální daň. To je vypočítáno na níže uvedených rovnicích, jejichž výsledkem budou zlomové body pro jednotlivá pásma.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + 35614 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 658\,542,61 \text{ Kč}$$

Pokud má poplatník dvě děti, patří do skupiny poplatníků s 40% paušálními výdaji a svou velikostí příjmů patří do prvního pásma, pak se mu paušální daň vyplatí až od výše příjmů přesahujících přibližnou částku 658 543 Kč.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + (x - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,187\,093,36 \text{ Kč}$$

Poplatník patřící do 40% paušálních výdajů, s dvěma dětmi, který patří do druhého pásma si může polepšit na odvodech až od roční výše přibližných příjmů 1 187 094 Kč.

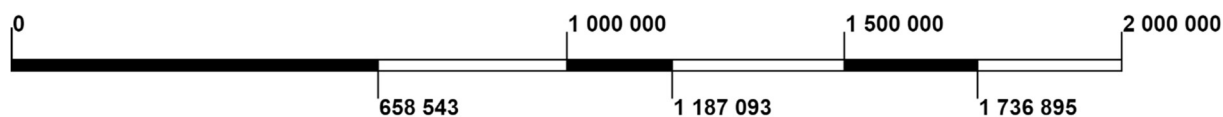
Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro třetí pásmo:

$$325\,668 = 0,15(x - 0,4x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + (x - 0,4x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,4x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,736\,895 \text{ Kč}$$

Poplatník ve třetím pásmu režimu 40% paušálních výdajů, který má dvě děti, si finančně vylepší situaci díky režimu paušální daně až při příjmech vyšších než přibližně 1 736 895 Kč za rok.

Výpočty výše uvedených zlomových bodů jsou zaneseny na číselnou osu Obrázku 11, kde jsou bílou plochou znázorněny intervaly ročních příjmů, ve kterých se paušální daň vyplatí poplatníkům, kteří mají dvě děti a patří do 40% paušálních výdajů.

Obrázek 11 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků je situace taková, že v případě daňového zvýhodnění na dvě děti se paušální daň vyplatí pouze Poplatníkovi 3 a 6, a to i v porovnání s paušálními výdaji, tak i s v této práci namodelovanými skutečnými výdaji. O kolik se paušální daň vyplatí, či nevyplatí je uvedeno v Tabulce 34. Opět, jako ve všech tabulkách, záporná částka značí výhodnost paušální daně.

Tabulka 34 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 40% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na dvě děti

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 40% paušální výdaje s dvěma dětmi (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	45 004	45 664
Poplatník 2	10 910	14 870
Poplatník 3	-35 680	-30 070
Poplatník 4	31 101	38 031
Poplatník 5	42 399	52 629
Poplatník 6	-59 688	-46 488

Zdroj: vlastní zpracování

4.4 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 60% paušálními výdaji

Tato část diplomové práce se zabývá porovnáním daňové zátěže u skupiny poplatníků, kteří získávají příjmy ze živnostenského podnikání mimo řemeslné činnosti. Tito poplatníci mají možnost odečíst výdaje ve výši 60 % z jejich příjmů. Struktura srovnání v této části je koncipována obdobně jako u 30% paušálních výdajů a rozděluje se do dvou částí. První část analyzuje situaci bez jakýchkoli slev (s výjimkou základní slevy na poplatníka). Druhá část zkoumá situaci, kdy jsou uplatněny vybrané slevy, konkrétně tzv. daňová zvýhodnění. Data

o poplatnících, z kterých se v této kapitole vychází jsou uvedena v kapitole 4.1. Výsledky platí pro rok 2024. Tato kapitola se od předchozích dvou liší tím, že u 60% paušálních výdajů u paušální daně nefigurují tři pásma, ale pouze dvě.

4.4.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 60% paušálními výdaji a bez přihlídnutí ke slevám

V této části se práce zaměřuje na posouzení skupiny poplatníků, kteří jsou zařazeni do kategorie s 60% paušálními výdaji v rámci tří uvedených režimů zdanění (paušální daň, paušální výdaje a skutečné výdaje). Výsledky odvodů poplatníků zahrnují pouze základní slevu na poplatníka.

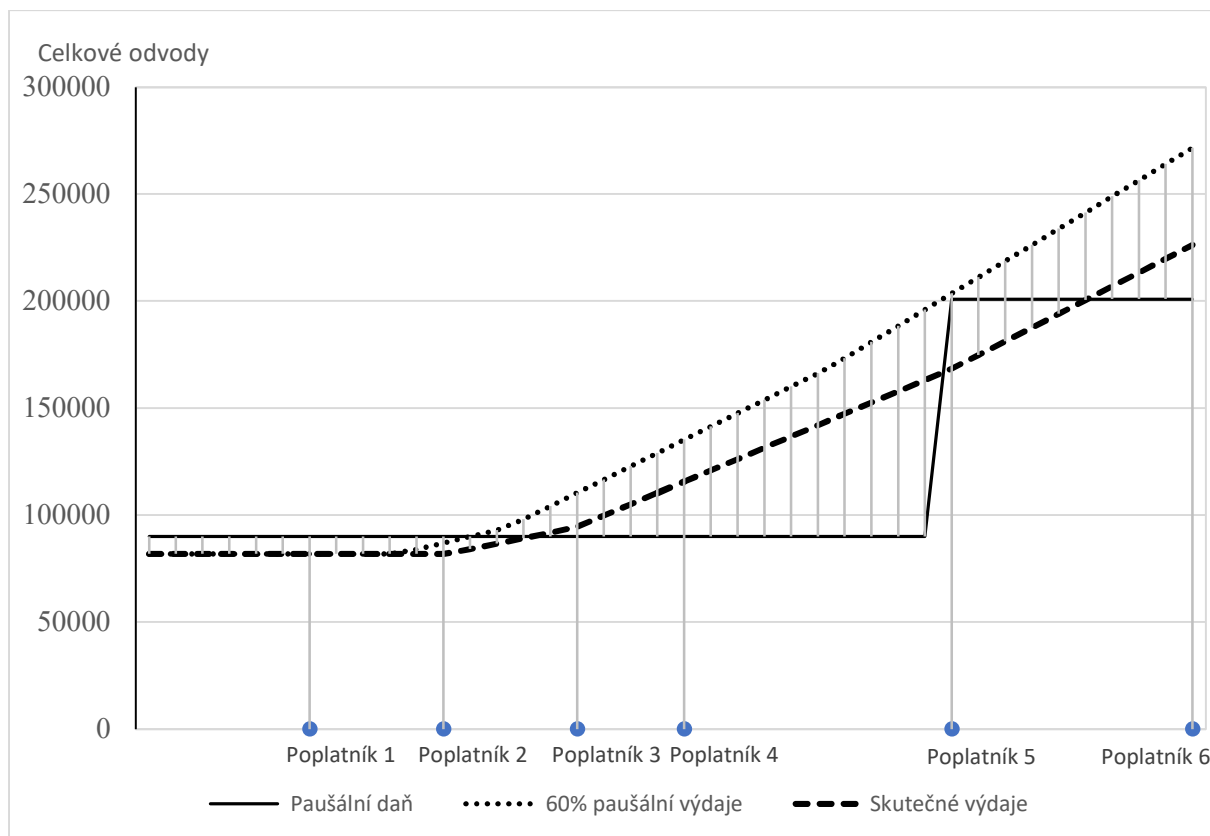
V Tabulce 35 jsou zobrazeny daňové odvody pro jednotlivé daňové režimy u modelových poplatníků, kteří by případně spadali do skupiny s 60% paušálními výdaji.

Tabulka 35 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 60% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u 60% paušálních výdajů (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u skutečných výdajů (v Kč)
Poplatník 1	89 976	81 836	81 836
Poplatník 2	89 976	86 996	81 836
Poplatník 3	89 976	110 378	94 537
Poplatník 4	89 976	135 226	115 658
Poplatník 5	200 940	203 582	168 460
Poplatník 6	200 940	271 640	226 268

Zdroj: vlastní zpracování

Pro lepší vizualizaci jsou data z Tabulky 35 převedena do podoby Grafu 7. I tento graf ukazuje kromě poplatníků modelových i celý průběh křivek odvodů všech tří režimů zdanění, a to díky dopočítaným poplatníkům, kteří jsou součástí Přílohy E. Tito poplatníci představují širokou škálu příjmů od 50 000 Kč do 2 000 000 Kč ročně, přičemž jejich roční příjmy jsou odstupňovány o přesných 50 000 Kč.

Graf 7 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 7 zobrazuje na ose x jednotlivé modelové poplatníky 1–6 a na ose y jsou zobrazeny výše celkových odvodů. Křivka paušální daně je znázorněna plnou čarou. Její tvar potvrzuje, že u 60% paušálních výdajů jsou jen dvě pásma.

V následujícím textu jsou uvedeny intervaly, ve kterých je paušální daň výhodná pro poplatníky patřící do 60% paušálních výdajů.

Výpočet zlomového bodu pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 + 35\,614 + 46\,222$$

$$x = 649\,666,67 \text{ Kč}$$

Do výpočtu vstupují minimální odvody na sociální pojištění, což plyne z Grafu 7 a zároveň z Přílohy E. Pokud poplatník spadá do 60% výdajů a s ročním objemem příjmů se řadí do prvního pásma, vyplatí se mu paušální daň až od příjmů vyšších než přibližně 649 667 Kč.

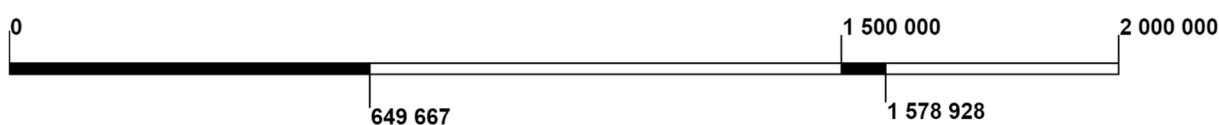
Výpočet zlomového bodu pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 + 35\,614 + (x - 0,6x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,578\,927,88 \text{ Kč}$$

Pro poplatníka, který svým typem příjmů spadá do 60% paušálních výdajů a svým objemem příjmů spadá do druhého, tedy nejvyššího pásma, je výhodná paušální daň až od výše příjmů přibližně 1 578 928 Kč.

Výpočty jsou graficky znázorněny na číselné ose v Obrázku 12, aby bylo snadnější identifikovat, v jakých rozmezích ročních příjmů je výhodnější zvolit paušální daň. Tmavá plocha číselné osy naznačuje intervaly ročních příjmů, kde se paušální daň nevyplatí. Světlá plocha zobrazuje výhodnost paušální daně.

Obrázek 12 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů

Zdroj: vlastní zpracování

Při zkoumání modelových poplatníků v tomto režimu, s ohledem na jejich příjmy a s využitím informací zobrazených na Obrázku 12 a Grafu 7, lze konstatovat, že pro Poplatníky 3–6 představuje paušální daň výhodnou volbu ve srovnání s paušálními výdaji ve výši 60%. Dále získaná data ukazují, že pro Poplatníky 3, 4 a 6 je paušální daň výhodnější volbou oproti namodelovaným skutečným výdajům. Tabulka 36 ukazuje zápornými částkami o kolik se paušální daň vyplatí proti alternativám.

Tabulka 36 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 60% paušální výdaje (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje (v Kč)
Poplatník 1	8 140	8 140
Poplatník 2	2 980	8 140
Poplatník 3	-20 402	-4 561
Poplatník 4	-45 250	-25 682
Poplatník 5	-2 642	32 480
Poplatník 6	-70 700	-25 328

Zdroj: vlastní zpracování

Na paušální dani má největší úsporu poplatník 6,4 a 3 oproti paušálním výdajům, a to v řádech desítkách tisíc.

4.4.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 60% paušálními výdaji se slevami

Tato podkapitola zkoumá, jaký vliv má rozšíření daňového zvýhodnění na děti na poplatníky, kteří získávají příjmy ze živnostenského podnikání s výjimkou řemeslníků. Všichni tito poplatníci patří do 60% paušálních výdajů. Podobně jako u předchozích druhů poplatníků se porovnání týká nejprve uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě a následně na dvě děti. Data o poplatnících jsou získána z kapitoly 4.1.

Daňové zvýhodnění na jedno dítě

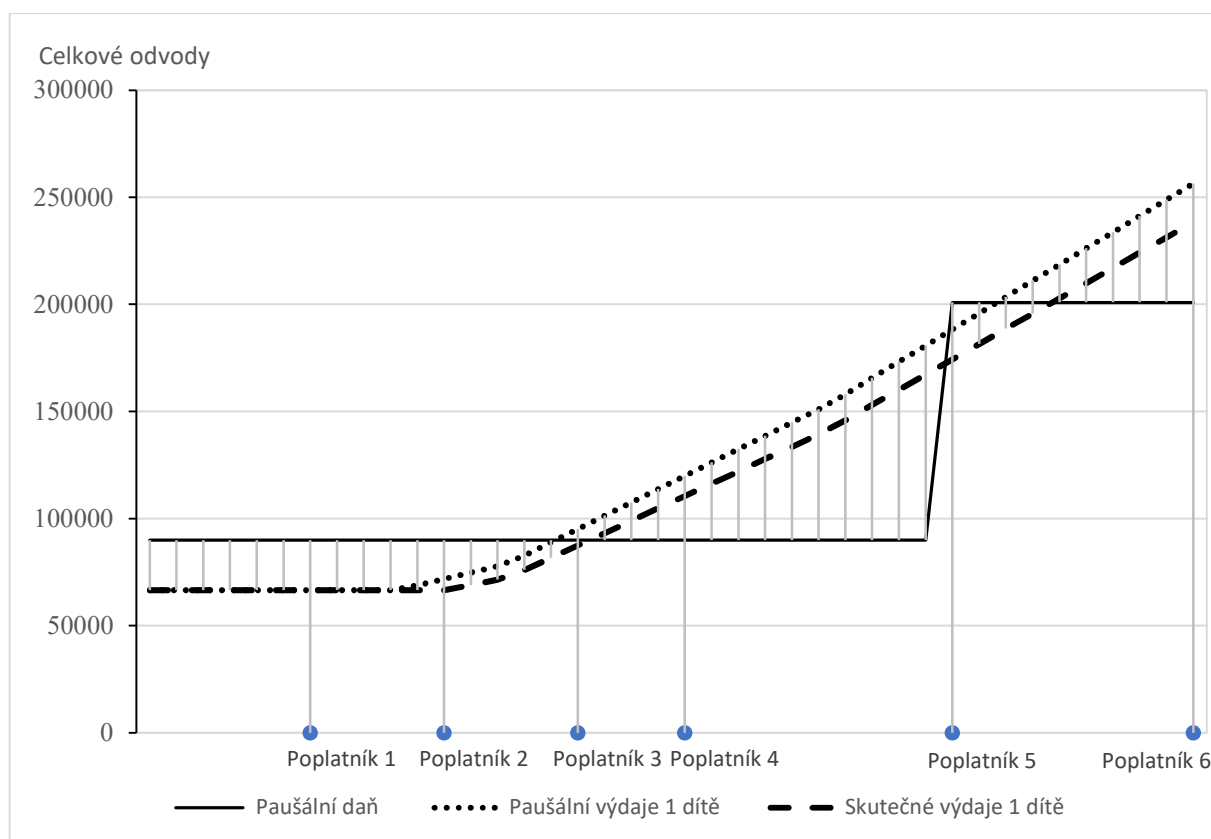
V Tabulce 37 jsou ukázány výsledné odvody modelových poplatníků s jedním dítětem, a to v závislosti na zvoleném režimu zdanění a s přihlédnutím k uplatnění daňového zvýhodnění.

Tabulka 37 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 60% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 60% paušálních výdajů s jedním dítětem (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	89 976	66 632	66 632
Poplatník 2	89 976	71 792	66 632
Poplatník 3	89 976	95 174	87 524
Poplatník 4	89 976	120 022	110 572
Poplatník 5	200 940	188 378	174 428
Poplatník 6	200 940	256 436	238 436

Zdroj: vlastní zpracování

Data z Tabulky 37 jsou přenesena do Grafu 8, který nejen zachycuje odvody modelových poplatníků, ale také prezentuje celkový trend křivek pro různé daňové režimy. Pro vizualizaci tohoto trendu byli využiti dopočítaní poplatníci uvedení v Příloze F, stejně jako bylo praktikováno v předešlých kapitolách.

Graf 8 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 8 znázorňuje modelové poplatníky na ose x, tentokrát je zaměřen na ty, kteří by potenciálně mohli spadat do 60% paušálních výdajů. Na ose y jsou zaznamenány celkové odvody. Křivky jednotlivých daňových režimů, včetně těch s využitím daňového zvýhodnění, kde to je možné, podrobně popisují průběh vývoje odvodů a daně u poplatníků s příjmy až do 2 000 000 Kč. Jak bylo uvedeno předtím, pro zobrazení průběhu křivek byli dopočítáni poplatníci přesahující rámec modelových, a jejich data jsou uvedena v Příloze F. Z Grafu 8 je patrné, že křivky skutečných výdajů a paušálních výdajů se kříží s křivkou paušální daně. Z Grafu 8 lze tedy rozpoznat, že v každém pásmu paušální daně při 60 % paušálních výdajů existuje rozmezí příjmů, kde paušální daň není výhodná oproti paušálním výdajům. Tato rozmezí jsou vypočtena a uvedena níže.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 - 15\,204 + 35\,614 + (x - 0,6x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 808\,161,62 \text{ Kč}$$

Poplatníci, kteří mají jedno dítě a spadají do 60% paušálních výdajů, budou mít výhodnější paušální daň až od příjmů přibližně 808 162 Kč v prvním pásmu.

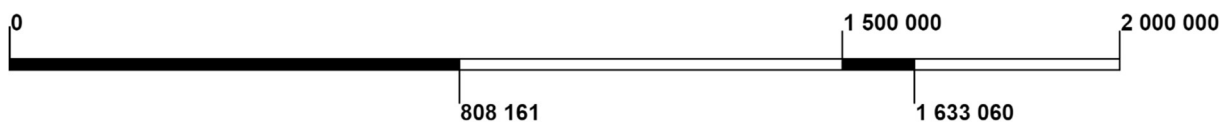
Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 - 15\,204 + (x - 0,6x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,6x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,633\,060,03 \text{ Kč}$$

Pro poplatníky, kteří mají jedno dítě a splňují kritéria pro 60% paušální výdaje, se stává výhodnější přechod na paušální daň až při dosažení příjmů přibližně ve výši 1 633 060 Kč ve druhém pásmu.

Grafická prezentace předchozích výpočtů je zobrazena na Obrázku 13 pomocí číselné osy. Bílá oblast na ose příjmů ukazuje, kdy je výhodné zvolit paušální daň.

Obrázek 13 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků, kteří si mohou uplatnit daňové zvýhodnění na jedno dítě není situace jednoznačná. Paušální daň se proti paušálním výdajům vyplatí pouze Poplatníkovi 3, 4 a 6. Pokud modelový poplatník porovnává paušální daň s namodelovanými skutečnými výdaji v této práci, pak se vyplatí paušální daň jen poplatníkům 4 a 6. O kolik se sníží nebo zvýší daňové zatížení v případě využití paušální daně je zobrazeno v Tabulce 38. Záporné částky poukazují na snížení daňové zátěže v případě využití paušální daně.

Tabulka 38 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji a s daňovým zvýhodněním na jedno dítě

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 60% paušální výdaje s jedním dítětem (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	23 344	23 344
Poplatník 2	18 184	23 344
Poplatník 3	-5 198	2 452
Poplatník 4	-30 046	-20 596
Poplatník 5	12 562	26 512
Poplatník 6	-55 496	-37 496

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 38 ukazuje, že u Poplatníka 3, kterému se eventuelně paušální daň vyplatí, není úspora nijak velká. Na druhé straně u Poplatníka 4 a 6 již lze pozorovat úsporu v řádu několika desítek tisíc korun. Opět je to dáno tím, kde se poplatníci nachází se svými ročními příjmy, zda blíže k horní nebo dolní hranici pásma paušální daně.

Daňové zvýhodnění na dvě děti

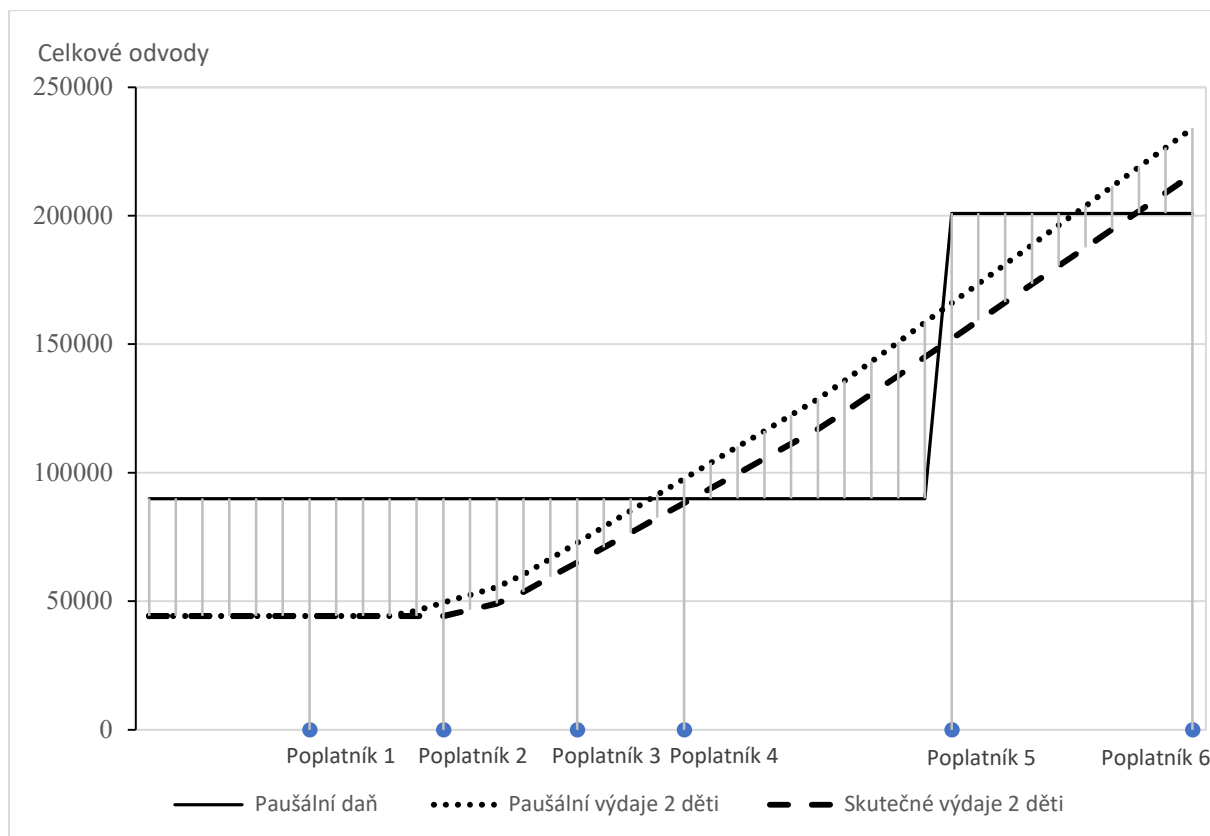
Pro poplatníka s dvěma dětmi je výše slevy na daň, přesněji daňového zvýhodnění, stanovena na 37 524 Kč, jak bylo již dříve zmíněno. Výsledné odvody pro modelové poplatníky, kteří spadají do 60% paušálních výdajů, v různých režimech zdanění jsou zobrazeny v Tabulce 39. V případě daňového bonusu je částka, na kterou má poplatník nárok na vrácení, odečtena od celkové sumy všech odvodů.

Tabulka 39 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 60% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 60% paušálních výdajů s dvěma dětmi (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	89 976	44 312	44 312
Poplatník 2	89 976	49 472	44 312
Poplatník 3	89 976	72 854	65 204
Poplatník 4	200 940	97 702	88 252
Poplatník 5	325 668	166 058	152 108
Poplatník 6	325 668	234 116	216 116

Zdroj: vlastní zpracování

V následném Grafu 9 jsou vizualizována data z Tabulky 39. Graf 9 je navíc rozšířen o data v Příloze F nad rámec Tabulky 39 tak, aby byl vidět celý průběh křivek všech tří sledovaných daňových režimů.

Graf 9 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 60% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Z analýzy Grafu 9 vyplývá, že křivka reprezentující 60% paušální výdaje daňových poplatníků s dvěma dětmi a křivka skutečných výdajů s dvěma dětmi se ještě více snížily v reakci na celkové snížení ročních odvodů. Toto snížení vede ke křížení těchto křivek s křivkou paušální daně na ještě nižší úrovni. V důsledku toho došlo k rozšíření intervalů příjmů, ve kterých není výhodné uplatňovat paušální daň. Tato rozšíření lze vypočítat pomocí následujících rovnic, které určují zlomové body pro jednotlivá pásma.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro první pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + 35\,614 + (x - 0,6x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 987\,813,90 \text{ Kč}$$

Poplatník s příjmy zařazenými do prvního pásma, který spadá do 60% paušálních výdajů by měl zvolit paušální daň, aby ušetřil na odvodech až v bodě, kdy má příjmy vyšší než 987 813 Kč za rok.

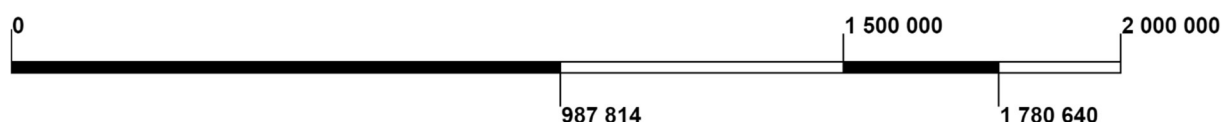
Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti pro druhé pásmo:

$$200\,940 = 0,15(x - 0,6x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + (x - 0,6x) \times 0,5 \times 0,135 + (x - 0,6x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,780\,640,04 \text{ Kč}$$

Poplatník ve druhém pásmu patřící do režimu 60% paušálních výdajů, který má dvě děti, si polepší v režimu paušální daně až s příjmy vyššími než přibližně 1 780 640 Kč za rok.

Na číselné ose na Obrázku 14 jsou zachyceny výsledky výpočtů zlomových bodů, přičemž bílou plochou jsou znázorněny intervaly, ve kterých se paušální daň vyplatí poplatníkům, kteří mají dvě děti a patří do 60% paušálních výdajů.

Obrázek 14 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti

Zdroj: vlastní zpracování

V případě modelových poplatníků s dvěma dětmi zařazených do 60% paušálních výdajů se paušální daň stává ve více případech jako nevýhodnou. V porovnání s paušálními výdaji se paušální daň vyplatí pouze Poplatníkovi 4 a 6. O kolik se jejich daňová zátěž poníží, je prezentováno v Tabulce 40. Při porovnání se skutečnými výdaji v této práci namodelovanými se vyplatí paušální daň pouze Poplatníkovi 6.

Tabulka 40 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 60% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na dvě děti

Název poplatníka	Paušální daň vs. 60% paušální výdaje s dvěma dětmi (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	45 664	45 664
Poplatník 2	40 504	45 664
Poplatník 3	17 122	24 772
Poplatník 4	-7 726	1 724
Poplatník 5	34 882	48 832
Poplatník 6	-33 176	-15 176

Zdroj: vlastní zpracování

Z Tabulky 40 lze vyčíst, o kolik by se modeloví poplatníci patřící do 60% paušálních výdajů a starající se o dvě děti zlepšili v oblasti odvodů, pokud by přešli na paušální daň v případě záporných částek.

4.5 Porovnání daňové zátěže poplatníků s 80% paušálními výdaji

Tato část diplomové práce porovnává daňovou zátěž u poplatníků, kteří se zabývají zemědělstvím, lesním a vodním hospodářstvím, a řemeslnou výrobou. Tito poplatníci si mohou odečíst výdaje až ve výši 80 % z jejich příjmů při zvolení režimu s paušálními výdaji. Srovnání je rozděleno do dvou částí: bez slev (vyjma základní slevy na poplatníka) a se slevami. Sleva je v tomto případě speciální a to tzv. daňové zvýhodnění. Data o poplatnících, se kterými se v této kapitole pracuje jsou uvedena v kapitole 4.1. Výsledky platí pro rok 2024. Režim s 80% paušálními výdaji se od těch předchozích liší tím, že u paušální daně figuruje pouze jedno pásmo paušální daně.

4.5.1 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 80% paušálními výdaji a bez přihlédnutí ke slevám

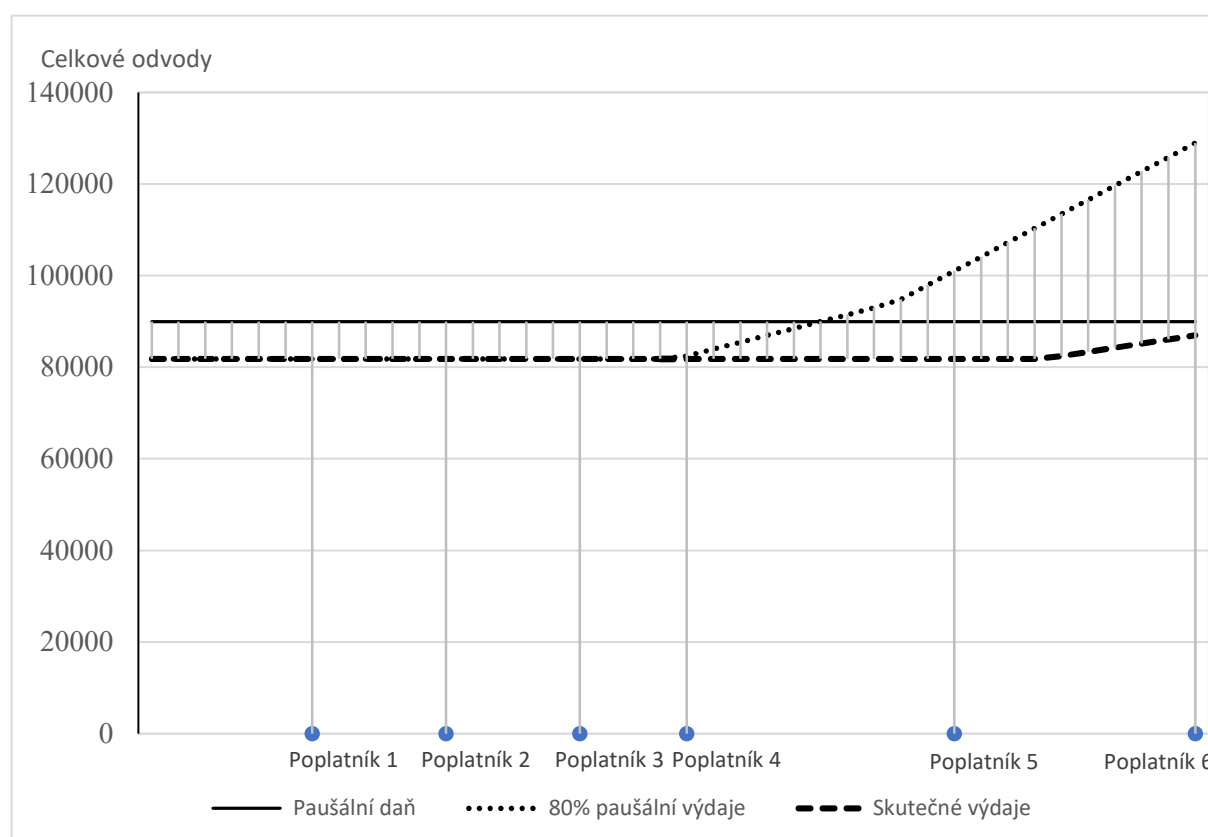
V této části práce je hlavním zaměřením zhodnocení skupiny poplatníků, kteří jsou zařazeni do kategorie s 80% paušálními výdaji v rámci tří zkoumaných režimů zdanění fyzických osob u samostatné činnosti. V následující Tabulce 41 jsou uvedeny daňové odvody pro jednotlivé daňové režimy u modelových poplatníků, a to s uplatněním pouze základní slevy na poplatníka.

Tabulka 41 Roční odvody včetně daně u tří režimů zdanění: 80% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u 80% paušálních výdajů (v Kč)	Roční celkové odvody včetně daně u skutečných výdajů (v Kč)
Poplatník 1	89 976	81 836	81 836
Poplatník 2	89 976	81 836	81 836
Poplatník 3	89 976	81 836	81 836
Poplatník 4	89 976	82 496	81 836
Poplatník 5	89 976	101 060	81 836
Poplatník 6	89 976	129 014	86 996

Zdroj: vlastní zpracování

Pro přehlednější prezentaci jsou data z Tabulky 41 zobrazeny v Grafu 10. Tento graf zobrazuje křivky odvodů pro všechny tři režimy zdanění, a to jak pro modelové poplatníky, tak i pro dopočítané poplatníky z Přílohy G.

Graf 10 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje, paušální daň a skutečné výdaje

Zdroj: vlastní zpracování

V Grafu 10 osa x představuje jednotlivé modelové poplatníky označené čísly 1 až 6. Na ose y jsou zobrazeny výše celkových odvodů. Křivka pro paušální daň je zobrazena plnou čarou. Její tvar potvrzuje, že u 80% paušálních výdajů existuje pouze jedno pásmo paušální daně. Rozsah, ve kterém je paušální daň pro poplatníky s 80% paušálními výdaji výhodná, je vypočítán a zobrazen v následujícím textu.

Výpočet zlomového bodu pro jediné pásmo:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,8x) - 30\,840 + 35\,614 + 46\,222$$

$$x = 1\,299\,333,33 \text{ Kč}$$

U poplatníka, jehož příjmy jsou ze zemědělské, řemeslné činnosti nebo z lesního a vodního hospodářství je paušální daň výhodná až od velikosti ročních příjmů vyšších než 1 299 333 Kč.

Obrázek 15 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků spadajících do 80% paušálních výdajů je dle Obrázku 15 a Grafu 10 výhodná paušální daň pouze u poplatníka 5 a 6 v porovnání s paušální daní. O kolik je paušální daň výhodnější ukazuje Tabulka 42 zápornými částkami. V porovnání s v této práci namodelovanými skutečnými výdaji není paušální daň výhodná pro žádného modelového poplatníka.

Tabulka 42 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 80% paušální výdaje (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje (v Kč)
Poplatník 1	8 140	8 140
Poplatník 2	8 140	8 140
Poplatník 3	8 140	8 140
Poplatník 4	7 480	8 140
Poplatník 5	-11 084	8 140
Poplatník 6	-39 038	2 980

Zdroj: vlastní zpracování

Výsledky z Tabulky 42 ukazují, že pokud Poplatník 5 a 6, spadající eventuelně do 80% paušálních výdajů, zvolí paušální daň, ušetří ročně až několik desítek tisíc korun.

4.5.2 Srovnání daňové zátěže u poplatníků s 80% paušálními výdaji se slevami

Tato část se zaměřuje na dopad rozšíření o daňové zvýhodnění na děti u poplatníků patřících do 80% paušálních výdajů na jejich daňové zatížení. Odvody těchto poplatníků jsou zde porovnány mezi sebou nejdříve s uplatněním daňového zvýhodnění na jedno dítě a posléze i na dvě děti.

Daňové zvýhodnění na jedno dítě

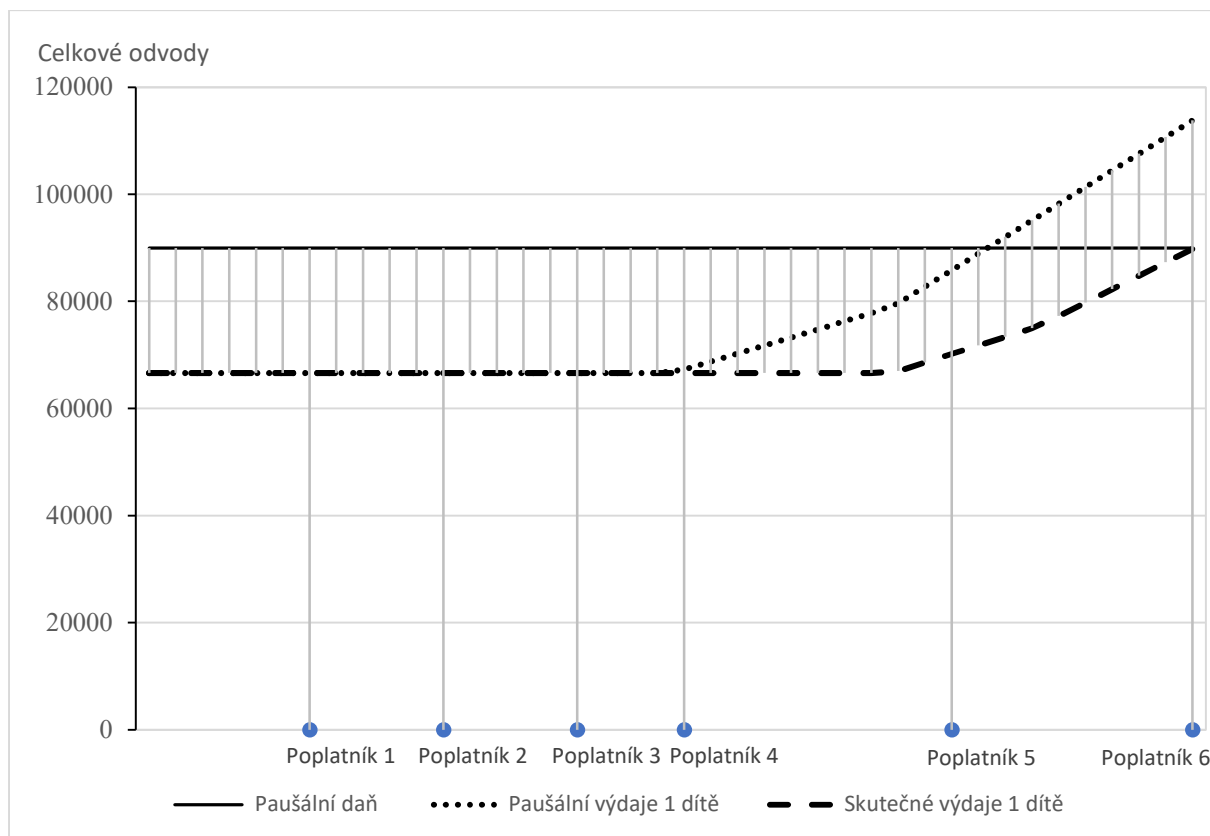
Daňové zvýhodnění na jedno dítě, odečtené od daňové povinnosti ve výši 15 204 Kč, snižuje daňové odvody v režimech zdanění – paušální výdaje a skutečné výdaje. Výsledky tohoto snížení jsou u modelových poplatníků spadajících do 80% paušálních výdajů zobrazeny v Tabulce 43, která ukazuje také odvody paušální daně, na níž se daňové zvýhodnění nevztahuje.

Tabulka 43 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě u 80% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 80% paušálních výdajů s jedním dítětem (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	89 976	66 632	66 632
Poplatník 2	89 976	66 632	66 632
Poplatník 3	89 976	66 632	66 632
Poplatník 4	89 976	67 292	66 632
Poplatník 5	89 976	85 856	70 196
Poplatník 6	89 976	113 810	89 810

Zdroj: vlastní zpracování

Data z Tabulky 43 jsou transformována do Grafu 11, který zahrnuje nejen modelové poplatníky, ale také celkový trend křivek různých daňových režimů. Pro jeho vizualizaci byli použiti dopočítaní poplatníci z Přílohy H, podobně jako v předchozích kapitolách.

Graf 11 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na jedno dítě a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Graf 11, stejně jako předchozí grafy v této práci, zobrazuje na ose x jednotlivé modelové poplatníky. Na ose y jsou pak znázorněny celkové odvody, zahrnující daň, veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení. Křivky ukazují průběh vývoje výše odvodů jednotlivých daňových režimů, včetně těch s uplatněním daňového zvýhodnění tam, kde je to možné. Křivka paušální daně je v rovině, což poukazuje na skutečnost, že pro všechny poplatníky platí stejné odvody, nezáleží na tom, jakou mají výši příjmů. Důvodem je existence jen jednoho pásma. Zlomový bod nastává tam, kde křivka paušálních výdajů protíná linku paušální daně, a to je místo, od kterého se paušální daň začíná vyplácet. Výpočet intervalu výhodnosti je naznačen a vyobrazen v dalším textu.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na jedno dítě:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,8x) - 30\,840 - 15\,204 + 35\,614 + (x - 0,8x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,616\,323,25 \text{ Kč}$$

Poplatník, který má slevu na jedno dítě a jeho příjmy spadají do 80 % paušálních výdajů, může pro úsporu na dani zvolit paušální daň až při příjmech převyšujících přibližně 1 616 323 Kč. Tato skutečnost, tedy okamžik, kdy se začíná vyplácet paušální daň v rámci 80% paušálních výdajů, je graficky znázorněna na Obrázku 16 pomocí číselné osy. Oblast světlého pruhu na ose ročních příjmů naznačuje, kdy je výhodné uplatňovat paušální daň oproti paušálním výdajům.

Obrázek 16 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě

Zdroj: vlastní zpracování

U modelových poplatníků 1–6, kteří spadají do 80% paušálních výdajů a mají jedno dítě se vyplatí paušální daň oproti paušálním výdajům pouze Poplatníkovi 6. V Tabulce 44 je ukázáno o kolik se jim vyplatí jiný režim zdanění oproti paušální dani, případně o kolik se vyplatí paušální daň. Záporná částka značí výhodnost paušální daně.

Tabulka 44 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji a daňovým zvýhodněním na jedno dítě

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 80% paušální výdaje s jedním dítětem (v Kč)	Paušální daň vs. skutečné výdaje s jedním dítětem (v Kč)
Poplatník 1	23 344	23 344
Poplatník 2	23 344	23 344
Poplatník 3	23 344	23 344
Poplatník 4	22 684	23 344
Poplatník 5	4 120	19 780
Poplatník 6	-23 834	166

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové zvýhodnění na dvě děti

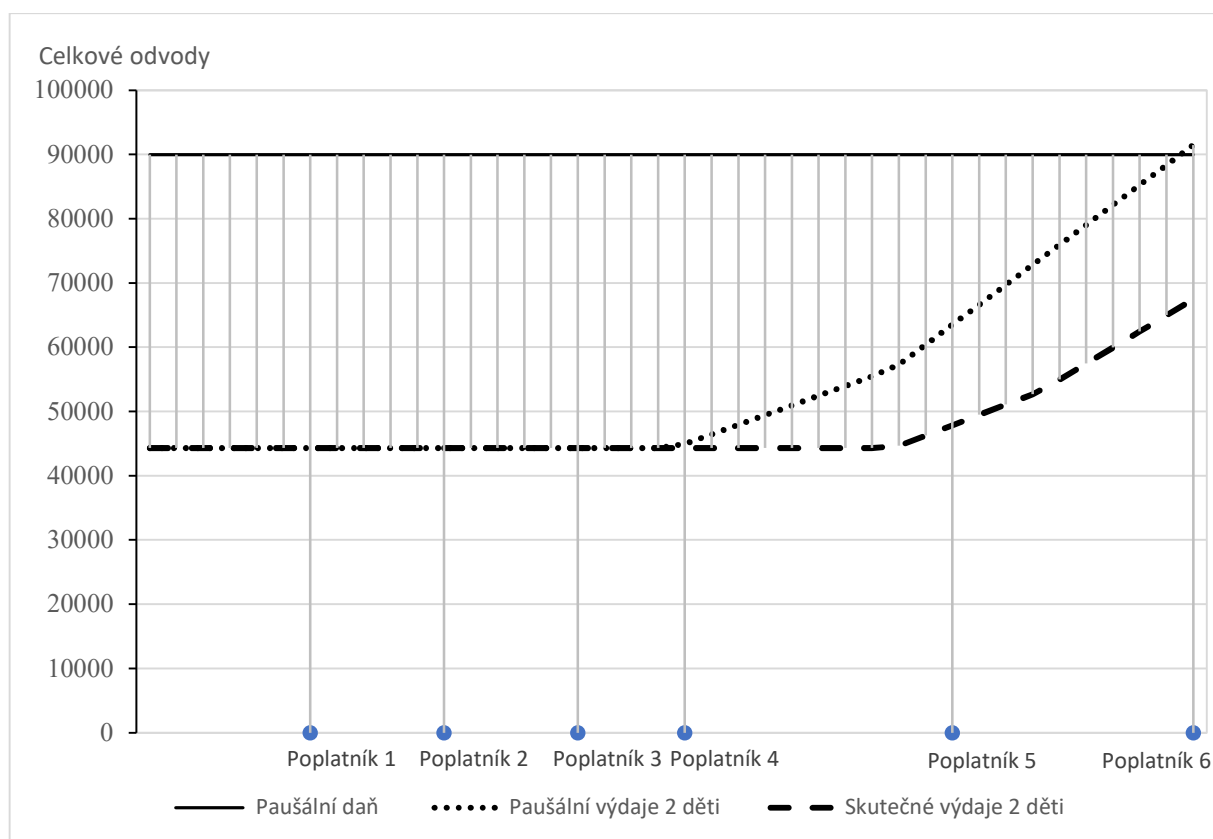
Celková částka daňového zvýhodnění na dvě děti činí 37 524 Kč. V Tabulce 45 jsou uvedeny konečné odvody po odečtení tohoto daňového zvýhodnění pro modelové poplatníky, kteří spadají do skupiny s 80% paušálních výdajů v různých režimech zdanění.

Tabulka 45 Přehled odvodů všech tří režimů s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti u 80% paušálních výdajů a skutečných výdajů

Modelový poplatník	Roční celkové odvody včetně daně při paušální dani (v Kč)	Roční celkové odvody u 80% paušálních výdajů s dvěma dětmi (v Kč)	Roční celkové odvody u skutečných výdajů s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	89 976	44 312	44 312
Poplatník 2	89 976	44 312	44 312
Poplatník 3	89 976	44 312	44 312
Poplatník 4	89 976	44 972	44 312
Poplatník 5	89 976	63 536	47 876
Poplatník 6	89 976	91 490	67 490

Zdroj: vlastní zpracování

Dále jsou informace z Tabulky 45 graficky zpracovány do Grafu 12. Tento graf detailně prezentuje dynamiku paušální daně, 80% paušálních výdajů s daňovým zvýhodněním pro dvě děti a skutečných výdajů s daňovým zvýhodněním pro dvě děti. Na ose x jsou jednotliví poplatníci, zatímco na ose y jsou zobrazeny hodnoty jednotlivých odvodů. Vývoj všech křivek je díky dopočítaným odvodům dalších poplatníků uvedených v Příloze H.

Graf 12 Grafické zobrazení srovnání variant daňových režimů – 80% paušální výdaje a skutečné výdaje s daňovým zvýhodněním na dvě děti a paušální daň

Zdroj: vlastní zpracování

Z Grafu 12 je zřejmé, že křivka paušálních výdajů je položena téměř v celém svém průběhu vysoko od křivek ostatních daňových režimů, a tedy má převážně nejvyšší odvody oproti ostatním režimům s uplatněním daňového zvýhodnění na dvě děti. Výjimku tvoří až krátké rozmezí příjmů blízko horní hranice paušálního režimu pro 80% paušální výdaje, tedy hranice 2 000 000 Kč. O jak malé rozmezí příjmů blížící se horní hranici pásma se jedná, je vypočítáno v následujícím vzorci.

Rovnice pro výpočet zlomového bodu v situaci s uplatněným daňovým zvýhodněním na dvě děti:

$$89\,976 = 0,15(x - 0,8x) - 30\,840 - 15\,204 - 22\,320 + 35\,614 + (x - 0,8x) \times 0,55 \times 0,292$$

$$x = 1\,975\,625,88 \text{ Kč}$$

Poplatníkovi patřícímu do 80% paušálních výdajů, který má dvě děti, se vyplatí paušální daň až od ročních příjmů převyšující částku 1 975 626 Kč za rok. Tento interval ročních příjmů, kdy se paušální daň vyplatí je znázorněn na Obrázku 17 bílou plochou.

Obrázek 17 Zobrazení výhodnosti paušální daně na ose příjmů (v Kč) u poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti

Zdroj: vlastní zpracování

Modelovým poplatníkům se dvěma dětmi, patřícím do 80% paušálních výdajů, se paušální daň spíše nevyplatí. Výjimku tvoří, jak již bylo řečeno Poplatník 6 a to v porovnání s paušálními výdaji. O kolik se paušální daň vyplatí, či nevyplatí je uvedeno v Tabulce 46.

Tabulka 46 Velikost výhodnosti paušální daně oproti ostatním alternativám zdanění u modelových poplatníků s 80% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Paušální daň vs. 80% paušální výdaje s dvěma dětmi (v Kč)	Paušální daň vs. Skutečné výdaje s dvěma dětmi (v Kč)
Poplatník 1	45 664	45 664
Poplatník 2	45 664	45 664
Poplatník 3	45 664	45 664
Poplatník 4	45 004	45 664
Poplatník 5	26 440	42 100
Poplatník 6	-1 514	22 486

Zdroj: vlastní zpracování

Tabulka 46 ukazuje, že pouze Poplatníkovi 6 se paušální daň vyplatí proti paušálním výdajům, ale úspora je velmi nízká. Paušální daň proti namodelovaným skutečným výdajům se nevyplatí vůbec modelovým poplatníkům patřícím do 80% paušálních výdajů.

5 REKAPITULACE VÝSLEDKŮ A FORMULACE ZÁVĚRŮ

Cílem této práce je zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti ostatním alternativám zdaňování příjmů ze samostatné činnosti. Z tohoto důvodu, byly u modelových poplatníků, respektive u poplatníků s přiřazenými specifickými výšemi ročních příjmů pro zobrazení daňové zátěže, zobrazeny situace ve třech způsobech zdanění – paušální daň, paušální výdaje a model se skutečnými výdaji.

Jelikož ze zkoumané problematiky nevyplývá pro poplatníka jednoznačný výsledek, zda se tedy paušální daň vyplatí, či ne, tato část práce je určitým shrnutím předchozích poznání. Opět budou řešeny jednotlivé skupiny poplatníků dle povahy příjmů zvláště (30%, 40%, 60% a 80% paušální výdaje).

Před rekapitulací a formulací závěrů jednotlivých druhů poplatníků dle kategorií paušálních výdajů je důležité představit klíčové poznatky, které platí napříč všemi skupinami paušálních výdajů. Z provedené analýzy vyplývá, že přiblížením roční výše příjmů k horním hranicím pásem paušální daně se zvyšuje výhodnost tohoto daňového režimu. V případě využití daňových zvýhodnění spojených s dětmi se zároveň ukazuje, že toto zvýhodnění výrazně snižuje výhodnost paušální daně. Dále výše ročních příjmů je klíčovým faktorem, který rozhoduje o výhodnosti či nevýhodnosti paušální daně pro konkrétního poplatníka. Tato představená základní pozorování poskytují rámec pro detailní rozbor specifických vztahů mezi jednotlivými druhy poplatníků a druhy paušálních výdajů v následujících subkapitolách.

5.1 Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 30% paušálními výdaji

Zhodnocení daňového zatížení poplatníka prostřednictvím paušální daně oproti alternativě paušálních výdajů nebo skutečných výdajů u skupiny poplatníků patřících do 30% paušálních výdajů přináší poznatky zrekapitulované a zhodnocené v této části práce.

Pro zoptimalizování daně a odvodů a určení, kdy se paušální daň vyplatí je třeba, aby poplatník uměl odhadnout výši svých příjmů. Výše příjmů je klíčovým prvkem pro zhodnocení, který režim je pro něj výhodný. Pokud poplatník patří do skupiny s 30% paušálními výdaji, musí také vědět do kterých tří pásem dle výše svých příjmů patří a od této skutečnosti se dále řídí jednotlivá omezení, která mají vliv na výhodnost paušální daně.

Pro poplatníka zařazeného do 1. pásma se paušální daň stává výhodnou až v případě, kdy jeho roční příjmy přesáhnou částku 371 238 Kč. Po dosažení této částky se stává paušální daň

pro něj výhodnější než paušální výdaje. V porovnání se skutečnými výdaji je situace velmi podobná, přičemž jediný rozdíl spočívá v tom, že limit, při kterém se paušální daň stává výhodnější než skutečné výdaje, je o něco vyšší.

V případě poplatníka v druhém pásmu je paušální daň vždy výhodná, a to jak v porovnání s paušálními výdaji, tak i vzhledem k modelovým skutečným výdajům.

Obdobná situace jako pro druhé pásmo platí i pro třetí pásmo, kde je paušální daň výhodná bez jakýchkoli omezení.

U téměř všech modelových poplatníků se vyplatí paušální daň oproti alternativám zdanění u 30% paušálních výdajů. Výjimkou je Poplatník 1, kterému se s jeho příjmy paušální daň nevyplatí. Přehled příjmů jednotlivých poplatníků a výhodnost paušální daně proti alternativám zdanění jsou názorně prezentovány v Tabulce 47. V této tabulce je bílá plocha vyhrazena pro situace, kdy je paušální daň optimální volbou a v tomto případě je i vyčísleno kolik korun ročně poplatník ušetří oproti alternativě zdanění. Tmavým pozadím je vymezeno, kdy se paušální daň nejeví jako výhodná a úspora tedy není žádná oproti alternativnímu druhu zdanění. Tato grafická diferenciaci se opakuje i v následujících tabulkách této práce.

Tabulka 47 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 30% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Roční příjmy (v Kč)	Výše úspory u paušální daně vs. ostatní daňové režimy (v Kč)	
		30 % paušální výdaje	Skutečné výdaje
Poplatník 1	350 000	-	-
Poplatník 2	600 000	45 250	39 659
Poplatník 3	850 000	104 154	94 513
Poplatník 4	1 050 000	46 124	34 214
Poplatník 5	1 550 000	53 731	36 149
Poplatník 6	2 000 000	172 832	150 146

Zdroj: vlastní zpracování

U poplatníků s 30% paušálními výdaji a uplatněním daňového zvýhodnění na jedno dítě je jejich situace velmi obdobná, co se týče výhodnosti a nevýhodnosti paušální daně oproti situaci bez uplatnění daňového zvýhodnění na jedno dítě. Rozdíl spočívá v tom, o kolik korun ročně se paušální daň vyplatí a dále daňové zvýhodnění posunuje výši ročních příjmů od kterých se paušální daň začíná vyplácet v prvním pásmu.

Poplatník zařazený do prvního pásma musí sledovat hranici ročních příjmů, od které je paušální daň výhodná. V případě nároku na daňové zvýhodnění na jedno dítě činí tato hranice

461 806 Kč. U modelových poplatníků se situace v případě daňového zvýhodnění na jedno dítě nemění, stále je paušální daň výhodná pro poplatníky 2–6.

Pokud poplatník plánuje uplatňovat slevu na dvě děti a spadá do prvního pásma, musí dosáhnout ročních příjmů nad 564 465 Kč, aby mohl zvolit paušální daň jako výhodnější alternativu oproti paušálním výdajům. Poplatníci v druhém pásmu musí mít příjmy nad 1 017 509 Kč, aby byla paušální daň výhodnější než 30 % paušální výdaje. Poplatníci ve třetím pásmu nemusí řešit výši příjmů, protože paušální daň zůstává výhodnou možností i při dvou dětech oproti jiným způsobům zdanění. Pro modelové poplatníky je situace při uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti stále podobná, a to, že lze doporučit paušální daň poplatníkům 2–6.

Tabulka 48 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 30% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním

Modelový poplatník	Velikost úspory u paušální daně vs. 30% paušální výdaje (v Kč)		Velikost úspory u paušální daně vs. skutečné výdaje (v Kč)	
	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti
Poplatník 1	-	-	-	-
Poplatník 2	30 046	7 726	27 346	5 026
Poplatník 3	88 950	66 630	85 125	62 805
Poplatník 4	30 920	8 600	26 195	3 875
Poplatník 5	38 527	16 207	31 552	9 232
Poplatník 6	157 628	135 308	148 628	126 308

Zdroj: vlastní zpracování

V Tabulce 48 jsou prezentovány výše ušetřených ročních částek v případě, že by modeloví poplatníci 2–6, mající možnost uplatnit daňové zvýhodnění na jedno nebo dvě děti, volili paušální daň.

Závěrem lze konstatovat, že pro poplatníky patřící do 30% paušálních výdajů je paušální daň ve většině případů vhodnou volbou pro optimalizaci daně, tedy daňové zatížení je zde nejnižší oproti alternativám a významně tuto skutečnost ani nemění možnost v jiných režimech si uplatnit daňové zvýhodnění. Je třeba si jen hlídat nízké příjmy v prvním pásmu a pak nízké příjmy ve druhém pásmu v případě uplatňování daňového zvýhodnění na dvě děti.

5.2 Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 40% paušálními výdaji

Komparaci daňové zátěže poplatníků eventuelně patřících do 40% paušálních výdajů se zabývá tato kapitola, kde jsou opět zhodnoceny jednotlivé daňové režimy. Konkrétně jde o poplatníky s příjmy z nezávislých povolání, jako jsou například znalci, tlumočníci a další. Tato část práce přináší souhrnné hodnocení získaných poznatků z předchozích kapitol.

Podobně jako v předešlé kapitole, pro posouzení výhodnosti paušální daně je nezbytné mít přehled o výši ročních příjmů a současně identifikovat, do kterého ze tří pásem spadá poplatník, který je součástí skupiny s 40% paušálními výdaji. Tato informace následně umožňuje určit, pro koho a za jakých okolností je volba paušální daně výhodnější.

Pro poplatníka zařazeného do prvního pásma se paušální daň stává výhodnou oproti paušálním výdajům až v případě, kdy jeho roční příjmy přesáhnou částku 433 111 Kč. Situace je srovnatelná s režimem skutečných výdajů, s tím rozdílem, že limit pro výhodnost paušální daně je o něco vyšší.

Paušální daň se pro poplatníka v druhém pásmu stává výhodnější než paušální výdaje až při ročním příjmu nad 1 021 687 Kč. Limit pro výhodnost paušální daně se posouvá ještě o něco výše při porovnání se skutečnými výdaji dle této práce.

V případě poplatníka zařazeného do třetího pásma se projevuje výhodnost paušální daně až tehdy, když jeho příjmy přesáhnou 1 571 489 Kč. Tato hranice je stanovena v poměru s paušálními výdaji. Opět i zde platí, že při srovnání paušální daně se skutečnými výdaji v této práci, je tato hranice ještě mírně vyšší.

Díky uvedeným omezením v každém pásmu není situace pro modelové poplatníky jednoznačná. Někteří modeloví poplatníci spadají do intervalů, kdy paušální daň není ekonomicky výhodná. Například Poplatník 1, jenž patří do prvního pásma a jehož roční příjem činí pouze 350 000 Kč, a proto se mu paušální daň nevyplatí. Podobně situace postihuje i Poplatníka 5, zařazeného do druhého pásma, jehož příjem dosahuje 1 550 000 Kč ročně, což je pod zmíněným limitem příjmů, od kterého je paušální daň už výhodná. Celkový přehled modelových poplatníků včetně informací o výhodnosti paušální daně a případné úspore je prezentován v Tabulce 49. Z této tabulky lze rovněž vyčíst, že největší úspory na daních a odvodech dosahují poplatníci, jejichž příjmy se blíží horním hranicím jednotlivých pásem paušální daně. To platí zejména pro Poplatníka 3 v prvním pásmu a pro Poplatníka 6 ve třetím pásmu.

Tabulka 49 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 40% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Roční příjmy (v Kč)	Výše úspory u paušální daně vs. ostatní daňové režimy (v Kč)	
		40 % paušální výdaje	Skutečné výdaje
Poplatník 1	350 000	-	-
Poplatník 2	600 000	26 614	18 414
Poplatník 3	850 000	73 204	61 588
Poplatník 4	1 050 000	6 423	11 045
Poplatník 5	1 550 000	-	-
Poplatník 6	2 000 000	97 212	63 939

Zdroj: vlastní zpracování

Situace ohledně výhodnosti paušální daně se významně proměňuje v důsledku daňového zvýhodnění na děti. Daňové zvýhodnění omezuje rozsah ročních příjmů, při nichž je výhodné volit paušální daň. V případě, že poplatník využívá daňové úlevy pro jedno dítě, musí pečlivě sledovat hranice příjmů, které musí překročit, aby mohl s paušální daní ušetřit na celkových odvodech. Konkrétně v prvním pásmu musí mít roční příjmy vyšší než 538 774 Kč, ve druhém více než 1 088 707 Kč a ve třetím přesahující částku 1 638 508 Kč.

Pokud má poplatník nárok na daňové zvýhodnění pro dvě děti, musí jeho roční příjmy přesáhnout určité limity, aby bylo výhodné využít paušální daň. Limity pro jednotlivá pásma jsou přibližně spočítány ve výších: 685 543 Kč pro první pásmo, 1 187 093 Kč pro druhé a 1 736 895 Kč pro třetí. Tyto limity opět platí ve vztahu k daňovému režimu 40% paušálních procentních výdajů. V případě, že poplatník volí mezi skutečnými výdaji a paušální daní, je třeba tyto limity vyčíslit zvlášť. Zohledněním horních hranic paušální daně (1 000 000 Kč, 1 500 000 Kč a 2 000 000 Kč) je zřejmé, že intervaly ročních příjmů, ve kterých je výhodné uplatnit paušální daň, jsou již výrazně omezeny.

I u modelových poplatníků dochází k výrazným změnám vlivem možnosti využití daňových výhod, a to jak v počtu poplatníků, pro které je paušální daň výhodná, tak i ve skutečné výši úspor dosažených prostřednictvím této daně oproti jiným alternativám zdanění. Z Tabulky 50 lze vyčíst, že v případě uplatnění jednoho dítěte je paušální daň výhodná pouze pro Poplatníky 2, 3 a 6. Při uplatnění dvou dětí je výhodnost spojená s paušální daní relevantní pouze pro Poplatníka 3 a 6 a to proto, že svými příjmy jsou velmi blízko horním hranicím pásem paušální daně. Tmavé podbarvení v tabulce znamená, že se paušální daň nevyplácí.

Tabulka 50 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 40% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním

Modelový poplatník	Velikost úspory u paušální daně vs. 40% paušální výdaje (v Kč)		Velikost úspory u paušální daně vs. skutečné výdaje (v Kč)	
	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti
Poplatník 1	-	-	-	-
Poplatník 2	11 410	-	7 450	-
Poplatník 3	58 000	35 680	52 390	30 070
Poplatník 5	-	-	-	-
Poplatník 5	-	-	-	-
Poplatník 6	82 008	59 688	68 808	46 488

Zdroj: vlastní zpracování

Z celkového pohledu pro poplatníky s příjmy spadajícími do 40% paušálních výdajů může paušální daň být optimální volbou pro daňovou optimalizaci. Je však klíčové, aby poplatník pečlivě monitoroval rozsah svých příjmů a zajistil, že se nachází v optimálním rozmezí příjmů, kdy je paušální daň výhodnější alternativou. Tato strategie platí v případě 40% výdajů pro poplatníky ve všech příjmových pásmech. V případě možnosti uplatnění paušálních zvýhodnění se rozsah příjmů, při kterém je paušální daň výhodná, výrazně omezuje.

5.3 Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 60% paušálními výdaji

Tato část diplomové práce rekapituluje výsledky porovnání daňové zátěže paušální daně s ostatními alternativami u poplatníků patřících do skupiny s 60% paušálními výdaji. Konkrétně se jedná o jednotlivce s příjmy z podnikání, které není řemeslného charakteru. Tato část práce poskytuje komplexní zhodnocení získaných poznatků z předchozích kapitol.

Stejně jako v předešlých částech, k posouzení výhodnosti paušální daně je klíčové získat přehled o výši ročních příjmů a zároveň identifikovat, do kterého ze dvou pásem spadá poplatník. Tato informace následně umožňuje stanovit, pro kterého podnikatele a za jakých podmínek představuje volba paušální daně výhodnější alternativu.

Pro poplatníka zařazeného do prvního pásma se paušální daň stává výhodnou oproti paušálním výdajům až v případě, kdy jeho roční příjmy přesáhnou částku 649 667 Kč. Pokud poplatník využívá skutečné výdaje, musí si tento limit vypočítat dle své situace, a to platí i pro druhé

pásmo. V případě v této práci namodelovaných skutečných výdajů je limit o málo vyšší než limit v situaci paušální daň vs. 60% paušální výdaje dle Grafu 7.

Pro poplatníka zařazeného do druhého pásma se stává paušální daň výhodnější oproti paušálním výdajům, a to až v případě, kdy dosáhne ročního příjmu nad 1 578 928 Kč. Limit pro výhodnost paušální daně namodelované v této práci se posouvá výrazně výše při porovnání se skutečnými výdaji dle této práce, a to dle Grafu 7.

S ohledem na uvedená omezení v obou pásmech není situace pro modelové poplatníky patřící do 60% paušálních výdajů zcela jednoznačná. V případě Poplatníků 1 a 2 není paušální daň výhodnou volbou, a to v porovnání s oběma alternativami zdanění. Jejich příjmy jsou natolik nízké, že spadají do intervalu, kde se použití paušální daně nevyplácí. Dále Poplatník 5, s příjmy dosahujícími 1 550 000 Kč, nachází výhodu v uplatňování namodelovaných skutečných výdajů proti paušální dani. Avšak, v případě porovnání alternativního režimu zdanění s 60% paušálními výdaji, se ukazuje, že paušální daň je pro něj výhodnější.

V Tabulce 51 jsou uvedeni modelové poplatníci i s jejich ročními příjmy, kde tmavě zvýrazněné oblasti signalizují, kdy se paušální daň nevyplácí. Bíle podbarvení naopak ukazuje modelové poplatníky, pro které je paušální daň výhodná, a kvantifikace uvádí, o kolik. Nejlepších výsledků dosahují při zvolení paušální daně Poplatníci 4 a 5, jejichž příjmy se blíží horním hranicím paušální daně.

Tabulka 51 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 60% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Roční příjmy (v Kč)	Výše úspory u paušální daně vs. ostatní daňové režimy (v Kč)	
		60 % paušální výdaje	Skutečné výdaje
Poplatník 1	350 000	-	-
Poplatník 2	600 000	-	-
Poplatník 3	850 000	20 402	4 561
Poplatník 4	1 050 000	45 250	25 682
Poplatník 5	1 550 000	2 642	-
Poplatník 6	2 000 000	70 700	25 328

Zdroj: vlastní zpracování

Výhodnost paušální daně u 60% paušálních výdajů, výrazně mění daňové zvýhodnění na děti. Tento typ daňové slevy zkracuje rozmezí ročních příjmů, kde je stále ekonomicky výhodné uplatňovat paušální daň, a současně snižuje částku, o kterou je tato forma daně výhodná.

Poplatník, který si uplatňuje slevu na jedno dítě, musí pro výhodnost paušální daně v prvním pásmu překročit zdanitelný příjem 808 162 Kč a v druhém pásmu 1 633 060 Kč. V případě slevy na dvě děti se limity zvyšují na 987 814 Kč v prvním pásmu a 1 780 640 Kč v druhém pásmu. Tyto limity platí pro paušální daň ve vztahu k 60% paušálním výdajům, respektive po zmíněných překročeních hranic je paušální daň výhodnější oproti režimu paušálních výdajů. Pokud se poplatník rozhoduje mezi skutečnými výdaji a paušální daní, je nutné limity spočítat zvlášť.

I u modelových poplatníků se vlivem možnosti uplatnit daňové zvýhodnění značně mění situace výhodnosti paušální daně oproti alternativám, a to takovým způsobem, že je paušální daň pro většinu modelových poplatníků nevýhodná, pokud daňové zvýhodnění uplatní. Výjimkou je Poplatník 3, 4 a 6 jak je zobrazeno v Tabulce 52.

Tabulka 52 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 60% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním

Modelový poplatník	Velikost úspory u paušální daně vs. 60% paušální výdaje v (Kč)		Velikost úspory u paušální daně vs. skutečné výdaje v (Kč)	
	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti
Poplatník 1	-	-	-	-
Poplatník 2	-	-	-	-
Poplatník 3	5 198	-	-	-
Poplatník 4	30 046	7 726	20 596	-
Poplatník 5	-	-	-	-
Poplatník 6	55 496	33 176	37 496	15 176

Zdroj: vlastní zpracování

Závěrem lze konstatovat, že pro poplatníky patřící do 60% paušálních výdajů je výhodnost paušální daně velmi závislá na skutečnosti, jestli se příjmy poplatníka blíží k horním hranicím pásem skupiny poplatníků s 60% výdaji. Pokud poplatník uplatňuje daňové zvýhodnění na děti, okruh ročních příjmů, kdy je paušální daň výhodná se ještě více zmenšuje a jen pro ten okruh poplatníků, kteří mají příjmy blízko horní hranice, je paušální daň výhodná.

5.4 Rekapitulace poplatníků patřících do skupiny s 80% paušálními výdaji

Tato sekce diplomové práce shrnuje výsledky srovnání daňové zátěže paušální daně s alternativami u poplatníků, kteří patří do 80% paušálních výdajů. Stejně jako v předchozích

částech, pro posouzení výhodnosti paušální daně je klíčové získat přehled o ročních příjmech. V kategorii s 80% paušálními výdaji není potřeba se zabývat rozdělením do pásem paušální daně, jelikož zde existuje pouze jediné pásmo.

Pro poplatníka zařazeného do 80% skupiny paušálních výdajů se stává paušální daň výhodnou až v případě, kdy dosáhne ročních příjmů přes 1 299 333 Kč. V situaci, kdy poplatník uplatňuje skutečné výdaje, musí tento limit vypočítat podle svých individuálních podmínek. U skutečných výdajů namodelovaných v rámci této práce se paušální daň vůbec nejeví jako výhodná možnost.

S ohledem na uvedený limit příjmů je pro modelové poplatníky paušální daň spíše nevýhodná. Jedinou výjimkou jsou Poplatníci 5 a 6 (viz Tabulka 53), jejichž příjmy jsou blízké hranici paušální daně a kterým se paušální daň vyplatí. V Tabulce 53 jsou zobrazeni modelové poplatníci patřící do 80% paušálních výdajů i s jejich ročními příjmy, kde tmavě podbarvené oblasti signalizují, kdy se paušální daň nevyplácí. Bílé podbarvení značí naopak modelové poplatníky, pro které je paušální daň výhodná, a vyčíslení ukazuje o kolik.

Tabulka 53 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 80% paušálními výdaji

Modelový poplatník	Roční příjmy (v Kč)	Výše úspory u paušální daně vs. ostatní daňové režimy (v Kč)	
		80 % paušální výdaje	Skutečné výdaje
Poplatník 1	350 000	-	-
Poplatník 2	600 000	-	-
Poplatník 3	850 000	-	-
Poplatník 4	1 050 000	-	-
Poplatník 5	1 550 000	11 084	-
Poplatník 6	2 000 000	39 038	-

Zdroj: vlastní zpracování

Daňové zvýhodnění na děti u 80% paušálních výdajů výrazně posunuje hranici, od které se paušální daň vyplatí proti režimu s paušálními výdaji. V případě, že poplatník může uplatnit daňové zvýhodnění na jedno dítě, vyplatí se paušální daň až od výše příjmů 1 616 323 Kč a pokud na dvě děti, pak musí překročit hranici 1 975 626 Kč.

U modelových poplatníků, kteří se řadí do skupiny s 80% paušálními výdaji, má daňové zvýhodnění významný vliv na výhodnost paušální daně. Tato skutečnost zásadně mění hodnocení výhodnosti paušální daně pro dané poplatníky. Pro většinu z nich, kteří mohou snížit svou daň díky daňovému zvýhodnění, se stává paušální daň nevýhodnou. Jedinou výjimkou

je Poplatník 6, jehož příjmy se pohybují na prahu maxima pro paušální daň. Pro tohoto poplatníka je paušální daň výhodnější než paušální výdaje (viz Tabulka 54).

Tabulka 54 Vyhodnocení výhodnosti paušální daně u poplatníků ze skupiny s 80% paušálními výdaji s daňovým zvýhodněním

Modelový poplatník	Velikost úspory u paušální daně vs. 80% paušální výdaje v (Kč)		Velikost úspory u paušální daně vs. skutečné výdaje v (Kč)	
	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti	Daňové zvýhodnění – jedno dítě	Daňové zvýhodnění – dvě děti
Poplatník 1	-	-	-	-
Poplatník 2	-	-	-	-
Poplatník 3	-	-	-	-
Poplatník 4	-	-	-	-
Poplatník 5	-	-	-	-
Poplatník 6	23 834	1 514	-	-

Zdroj: vlastní zpracování

Jako zhodnocení této subkapitoly lze konstatovat, že pro poplatníky patřící do 80% paušálních výdajů jsou podmínky, ve kterých se paušální daň vyplatí značně omezeny a úspora již nepřináší takové výhody, jako u jiných skupin paušálních výdajů. Pokud má poplatník navíc možnost uplatnit daňové zvýhodnění, situaci týkající se výhodnosti paušální daně to velmi zhoršuje a paušální daň je výhodná pouze pro velmi malý okruh poplatníků s úzkým intervalem ročních příjmů.

ZÁVĚR

Cílem této diplomové práce bylo zhodnotit daňové zatížení poplatníků daně z příjmů fyzických osob v režimu paušální daně ve srovnání s ostatními možnostmi zdanění příjmů ze samostatné činnosti. K dosažení tohoto cíle byli vytvořeni fiktivní modeloví poplatníci s různými výšemi ročních příjmů v rozmezí od 0 do 2 000 000 Kč. Pro tyto modelové poplatníky byly spočítány celkové odvody (daň, veřejné zdravotní pojištění a sociální zabezpečení) pro tři varianty zdanění – paušální daň, paušální výdaje a skutečné výdaje. Výsledky všech tří zdanění byly následně porovnány, čímž došlo ke zjištění, která alternativa zdanění a za jakých podmínek je pro konkrétního poplatníka nejvýhodnější z pohledu daňového zatížení.

Pro účely podrobnější a komplexnější grafické analýzy byl rozšířen rozsah modelových poplatníků o dalších 34 jednotlivců s ročními příjmy rovnoměrně rozloženými od 0 do 2 000 000 Kč. Toto rozšíření umožnilo detailnější zobrazení vývoje odvodů při různých výších příjmů, jak u modelových poplatníků, tak i mimo ně. To umožnilo udělat i komplexnější analýzu, než jsou modeloví poplatníci. Dále v rámci zhodnocení, jaké alternativy přinášejí nižší daňové zatížení, byly vypočítány zlomové body příjmů pro každou skupinu paušálních výdajů, od kterých je paušální daň výhodnou variantou, resp. daňové zatížení paušální daně je nižší než u ostatních alternativ zdanění fyzických osob. Tato skutečnost upřesňuje podmínky, za jakých je daňové zvýhodnění nižší či vyšší oproti dalším alternativám zdanění. Vyhodnocení byla dále rozšířena o zohlednění speciálního typu slevy – daňové zvýhodnění na děti, což představuje nejčastější formu slevy dostupné poplatníkům daně z příjmů fyzických osob. Pro všechny modelové poplatníky byla provedena další kalkulace daňového zatížení v situaci, kdy si mohou uplatnit jedno dítě, a následně i v situaci uplatnění daňového zvýhodnění na dvě děti.

Závěr analýzy naznačuje, že použití režimu paušální daně může být pro daňovou optimalizaci výhodné, avšak není to univerzální pravidlo. Výhody nižšího daňového zatížení se projevují pouze v určitých omezených scénářích, které závisí na konkrétním typu paušálních výdajů (30%, 40%, 60% a 80% paušální výdaje), podle nichž jsou poplatníci klasifikováni v závislosti na charakteru svých příjmů.

Pokud poplatník spadá do 30% paušálních výdajů, je v tomto režimu asi největší záběr výše příjmů, kdy se paušální daň vyplatí. Poplatníci jsou omezeni určitou minimální výší ročních příjmů, pod kterou nesmí klesnout, aby byla paušální daň variantou s nižší daňovou zátěží. U 40% a 60% výdajích se situace komplikuje tím, že každé pásmo paušální daně má svoje

rozmezí příjmů, při kterých je paušální daň nevýhodná. Jedná se o příjmy těsně nad spodními hranicemi paušálních pásem. Naopak, čím více se poplatníkům blíží jejich roční příjmy k horním limitům jednotlivých pásem paušální daně, tím je paušální daň výhodnější. Pokud poplatník spadá do 80% paušálních výdajů, kde v režimu paušální daně figuruje pouze jedno pásmo, je rozsah příjmů, při kterém se paušální daň vyplatí užší než rozmezí ročních příjmů, kdy se paušální daň nevyplatí. Podobně jako u kategorie 30% paušálních výdajů, i zde existuje určitá hranice ročních příjmů, kterou poplatník musí překročit, aby použití paušální daně představovalo nižší daňové zatížení.

Situace s uplatňovanými daňovými zvýhodněními výrazně ovlivňuje výhodnost paušální daně, což se projevuje významným zúžením rozsahu příjmů, ve kterých je paušální daň vhodná volba pro optimalizaci. Jinými slovy, situace s uplatněnými slevami omezuje možnosti využití paušální daně jako alternativy k jiným způsobům zdanění příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti, které by mohly vést k nižšímu daňovému zatížení. Daňová zvýhodnění také snižují rozdíl v úspoře daně při využití paušální daně, neboli poplatník ušetří méně peněz, pokud optimalizuje svou daň pomocí paušální daně, pokud má možnost v jiné alternativě uplatnit daňové zvýhodnění.

Největší dopad uplatnění daňových zvýhodnění pro jedno nebo dvě děti je patrný u poplatníků, kteří patří do skupiny 80% paušálních výdajů. Tato daňová zvýhodnění v praxi vylučují použití paušální daně jako efektivního nástroje pro optimalizaci daně u většiny poplatníků, a to z pohledu výše jejich ročních příjmů. Respektive limit ročních příjmů, kdy má paušální daň nejnižší daňové zvýhodnění oproti alternativám je velmi omezený. Naopak, mezi všemi druhy paušálních výdajů daňová zvýhodnění nejméně omezují výhodnost paušální daně pro skupinu poplatníků, kteří patří do skupiny 30 % paušálních výdajů.

Pokud poplatník zvažuje vstup do režimu paušální daně, musí brát v úvahu i další faktory, než jsou uvedeny v této diplomové práci. Například je důležité zohlednit velikost nákladů spojených se zpracováním daňového přiznání, tedy výdajů na účetní a případně daňového poradce. Je třeba zmínit, že i když je paušální daň deklarována jako typ zdanění, který má usnadnit administrativu spojenou s účetnictvím a daněmi, může se stát, že poplatník se ocitne v situaci, kdy jeho daň z nějakého důvodu nemůže být paušální daň a musí přejít na jednu ze dvou alternativních variant zdanění. Tato skutečnost znamená, že i přesto že má v plánu být poplatníkem v režimu paušální daně a platit paušální daň, stále musí vést převážnou většinu administrativních agend pro účetnictví nebo daňovou evidenci, aby mohl následně optimalizovat svou daň správným výběrem režimu zdanění a také mít správné

dokumentace dle příslušných právních předpisů. Dalšími důležitými aspekty pro zvážení jsou nejen odhadovaná výše příjmů, ale i jejich potenciální růst či pokles, slevy na dani, výše skutečných výdajů a v neposlední řadě také sledování změn v legislativě.

Na závěr lze konstatovat, že prostřednictvím provedené analýzy a porovnání různých variant zdanění příjmů fyzických osob ze samostatné činnosti bylo dosaženo hlavního cíle této diplomové práce, kterým bylo zhodnotit daňové zatížení poplatníků daně z příjmů fyzických osob v režimu paušální daně ve srovnání s ostatními možnostmi zdanění příjmů ze samostatné činnosti. Vyhodnocení ukázalo, že v rámci určitých scénářů a podmínek je režim paušální daně výhodnou alternativou z hlediska daňového zatížení. Tím byl cíl práce naplněn a přinesl užitečné poznatky pro poplatníky i veřejnost.

BIBLIOGRAFIE

1. AMBROŽ, Jan, 2022. *Pausální daň 2023* [online]. 1. vydání. Praha: Dashöfer Holding, Ltd. & Verlag Dashöfer, nakladatelství, s. r. o. Dostupné také z: <https://www.dashofer.cz/pausalni-dan-2023-productongpd23/>
2. BERÁNEK, Petr, 2021. *Průvodce zákonem o daních z příjmů pro OSVČ: a další poplatníky s dílčím základem v § 7*. 1. vydání. Olomouc: ANAG. Účetnictví (ANAG). ISBN 978-80-7554-318-9.
3. ČESKO, 1992a. Zákon č. 586/1992 Sb., České národní rady o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 117/1992. ISSN 1211-1244.
4. ČESKO, 1992b. Zákon č. 589/1992 Sb. Zákon České národní rady o pojistném na sociální zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 118/1992. ISSN 1211-1244.
5. ČESKO, 1992c. Zákon č. 592/1992 Sb. Zákon České národní rady o pojistném na veřejné zdravotní pojištění. In: *Sbírka zákonů České republiky*. Částka 119/1992. ISSN 1211-1244.
6. ČESKO, 2023. Nařízení vlády č. 286/2023 Sb. Nařízení vlády o výši všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022, přepočítacího koeficientu pro úpravu všeobecného vyměřovacího základu za rok 2022, redukčních hranic pro stanovení výpočtového základu pro rok 2024, základní výměry důchodu stanovené pro rok 2024 a částky zvýšení za vychované dítě pro rok 2024 a o zvýšení důchodů v roce 2024. In: *Sbírka zákonů České republiky*. ISSN 1211-1244.
7. DRÁB, Ondřej, Matěj NEŠLEHA, Zdeněk MORÁVEK, Petr BERÁNEK, Radim BLÁHA, Jiří HLAVÁČ a Lukáš HRDLIČKA, 2021. *Zákon o daních z příjmů: Komentář*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer. Komentáře (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-054-7.
8. DUŠEK, Jiří a Jaroslav SEDLÁČEK, 2023. *Daňová evidence podnikatelů 2023*. 20. vydání. Praha: Grada. ISBN 978-80-271-3986-6.

9. FAST, Richard, 2021. Examining A Lump Sum Tax and Optimal Tax Theory. *SocioEconomic Challenges* [online]. M.A. Economics, **5**(4), 166-171. ISSN 2520-6214. Dostupné také z: [https://doi.org/10.21272/sec.5\(4\).166-171.2021](https://doi.org/10.21272/sec.5(4).166-171.2021)
10. FINANČNÍ SPRÁVA ČR, 2023. *Obecné informace | Paušální daň | Daň z příjmů | Daně* [online]. In: . [cit. 2024-02-21]. Dostupné z: <https://www.financnisprava.cz/cs/dane/dane/dan-z-prijmu/pausalni-dan/obecné-informace>
11. HNÁTEK, Miloslav, 2023. *Daňové a nedaňové náklady 2023*. 6. vydání. Praha: ESAP. ISBN 978-80-908801-0-8.
12. KUBÁTOVÁ, Květa, 2018. *Daňová teorie a politika*. 7. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7598-165-3.
13. MACHÁČEK, Ivan, 2021. *Fyzické osoby a daň z příjmů*. 4. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 987-80-7676-075-2.
14. MINISTERSTVO PRÁCE A SOCIÁLNÍCH VĚCÍ, 2024. Sociální pojištění v roce 2024. In: *Ministerstvo práce a sociálních věcí* [online]. 2024 [cit. 2024-02-18]. Dostupné z: <https://www.mpsv.cz/socialni-pojisteni>
15. NOVÁKOVÁ, Lenka a Daniela KRÁLOVÁ, 2021. *Daň z příjmů fyzických osob v mezinárodním kontextu*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. Daně (Wolters Kluwer ČR). ISBN 978-80-7676-233-6.
16. PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, 2020. Důvodová zpráva k zákonu č. 540/2020 Sb., kterým se mění zákon č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, a některé další zákony v souvislosti s paušální daní: Sněmovní tisk 922/0. In: PARLAMENT ČESKÉ REPUBLIKY, POSLANECKÁ SNĚMOVNA. *Psp.cz* [online]. [cit. 2024-02-20]. Dostupné z: <https://www.psp.cz/sqw/text/tiskt.sqw?O=8&CT=922&CT1=0>
17. PEKOVÁ, Jitka, 2011. *Veřejné finance: Teorie a praxe v ČR*. 1. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7357-698-1.
18. SUCHAN, Stanislav, 2023. *Daňový profil*. Druhé vydání. Jihlava: SM tax. Příprava na zkoušky na daňového poradce. ISBN 978-80908498-6-0.
19. ŠTOHL, Pavel, 2022. *Daně 2022: výklad a praktické příklady*. Osmé vydání. Znojmo: Ing. Pavel Štohl. ISBN 978-80-88221-61-6.

20. VANČUROVÁ, Alena, 2021. *Zdanění osobních příjmů*. 3. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-236-7.
21. VANČUROVÁ, Alena a Hana ZÍDKOVÁ, 2022. *Daňový systém ČR 2022*. 16. vydání. Praha: Wolters Kluwer ČR. ISBN 978-80-7676-362-3.
22. VYCHOPENĚ, Jiří, 2023. *Daň z příjmů 2023*. 19. vydání. Praha: Wolters Kluwer. ISBN 978-80-7676-467-5.
23. ŽENÍŠKOVÁ, Marta, 2023. *Pojistné na sociální zabezpečení: zaměstnavatelů, zaměstnanců, OSVČ a dobrovolně důchodově pojištěných: s komentářem a příklady*. 10. vydání. Olomouc: ANAG. ISBN 978-80-7554-385-1.

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha A: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů	133
Příloha B: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním	137
Příloha C: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů	139
Příloha D: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním	143
Příloha E: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů	145
Příloha F: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním	149
Příloha G: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů	151
Příloha H: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním	155

Příloha A: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se paušální daně (v Kč).

Poplatník 30 % paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Paušální daň – daň	Veř. zdrav. pojištění – paušální daň	Sociální zabezpečení – paušální daň	Paušální daň měsíční	Paušální daň roční
	50 000	15 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	100 000	30 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	150 000	45 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	200 000	60 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	250 000	75 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	300 000	90 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 1	350 000	105 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	400 000	120 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	450 000	135 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	500 000	150 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	550 000	165 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 2	600 000	180 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	650 000	195 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	700 000	210 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	750 000	225 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	800 000	240 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 3	850 000	255 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	900 000	270 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	950 000	285 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 000 000	300 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 4	1 050 000	315 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 100 000	330 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 150 000	345 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 200 000	360 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 250 000	375 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 300 000	390 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 350 000	405 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 400 000	420 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 450 000	435 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 500 000	450 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
Poplatník 5	1 550 000	465 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 600 000	480 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 650 000	495 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 700 000	510 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 750 000	525 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 800 000	540 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 850 000	555 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 900 000	570 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 950 000	585 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
Poplatník 6	2 000 000	600 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se 30% paušálních výdajů (v Kč).

Poplatník	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň paušální výdaje	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální výdaje	Sociální zabezpečení – paušální výdaje	Paušální výdaje odvody celkem
	50 000	15 000	35 000	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	30 000	70 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	45 000	105 000	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	60 000	140 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	75 000	175 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	90 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496
Poplatník 1	350 000	105 000	245 000	5 910	35 614	46 222	87 746
	400 000	120 000	280 000	11 160	35 614	46 222	92 996
	450 000	135 000	315 000	16 410	35 614	50 589	102 613
	500 000	150 000	350 000	21 660	35 614	56 210	113 484
	550 000	165 000	385 000	26 910	35 614	61 831	124 355
Poplatník 2	600 000	180 000	420 000	32 160	35 614	67 452	135 226
	650 000	195 000	455 000	37 410	35 614	73 073	146 097
	700 000	210 000	490 000	42 660	35 614	78 694	156 968
	750 000	225 000	525 000	47 910	35 614	84 315	167 839
	800 000	240 000	560 000	53 160	37 800	89 936	180 896
Poplatník 3	850 000	255 000	595 000	58 410	40 163	95 557	194 130
	900 000	270 000	630 000	63 660	42 525	101 178	207 363
	950 000	285 000	665 000	68 910	44 888	106 799	220 597
	1 000 000	300 000	700 000	74 160	47 250	112 420	233 830
Poplatník 4	1 050 000	315 000	735 000	79 410	49 613	118 041	247 064
	1 100 000	330 000	770 000	84 660	51 975	123 662	260 297
	1 150 000	345 000	805 000	89 910	54 338	129 283	273 531
	1 200 000	360 000	840 000	95 160	56 700	134 904	286 764
	1 250 000	375 000	875 000	100 410	59 063	140 525	299 998
	1 300 000	390 000	910 000	105 660	61 425	146 146	313 231
	1 350 000	405 000	945 000	110 910	63 788	151 767	326 465
	1 400 000	420 000	980 000	116 160	66 150	157 388	339 698
	1 450 000	435 000	1 015 000	121 410	68 513	163 009	352 932
	1 500 000	450 000	1 050 000	126 660	70 875	168 630	366 165
Poplatník 5	1 550 000	465 000	1 085 000	131 910	73 238	174 251	379 399
	1 600 000	480 000	1 120 000	137 160	75 600	179 872	392 632
	1 650 000	495 000	1 155 000	142 410	77 963	185 493	405 866
	1 700 000	510 000	1 190 000	147 660	80 325	191 114	419 099
	1 750 000	525 000	1 225 000	152 910	82 688	196 735	432 333
	1 800 000	540 000	1 260 000	158 160	85 050	202 356	445 566
	1 850 000	555 000	1 295 000	163 410	87 413	207 977	458 800
	1 900 000	570 000	1 330 000	168 660	89 775	213 598	472 033
	1 950 000	585 000	1 365 000	173 910	92 138	219 219	485 267
Poplatník 6	2 000 000	600 000	1 400 000	179 160	94 500	224 840	498 500

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se skutečných výdajů (v Kč).

Poplatník	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň	Veř. Zdrav. Pojištění – skutečné výdaje	Sociální zabezpečení – skutečné výdaje	Odvody celkem – skutečné výdaje
	50 000	16 500	33 500	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	33 000	67 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	49 500	100 500	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	66 000	134 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	82 500	167 500	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	99 000	201 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	115 500	234 500	4 335	35 614	46 222	86 171
	400 000	132 000	268 000	9 360	35 614	46 222	91 196
	450 000	148 500	301 500	14 385	35 614	48 421	98 420
	500 000	165 000	335 000	19 410	35 614	53 801	108 825
	550 000	181 500	368 500	24 435	35 614	59 181	119 230
Poplatník 2	600 000	198 000	402 000	29 460	35 614	64 561	129 635
	650 000	214 500	435 500	34 485	35 614	69 941	140 040
	700 000	231 000	469 000	39 510	35 614	75 321	150 445
	750 000	247 500	502 500	44 535	35 614	80 702	160 851
	800 000	264 000	536 000	49 560	36 180	86 082	171 822
Poplatník 3	850 000	280 500	569 500	54 585	38 442	91 462	184 489
	900 000	297 000	603 000	59 610	40 703	96 842	197 155
	950 000	313 500	636 500	64 635	42 964	102 222	209 821
	1 000 000	330 000	670 000	69 660	45 225	107 602	222 487
Poplatník 4	1 050 000	346 500	703 500	74 685	47 487	112 982	235 154
	1 100 000	363 000	737 000	79 710	49 748	118 362	247 820
	1 150 000	379 500	770 500	84 735	52 009	123 742	260 486
	1 200 000	396 000	804 000	89 760	54 270	129 122	273 152
	1 250 000	412 500	837 500	94 785	56 532	134 503	285 820
	1 300 000	429 000	871 000	99 810	58 793	139 883	298 486
	1 350 000	445 500	904 500	104 835	61 054	145 263	311 152
	1 400 000	462 000	938 000	109 860	63 315	150 643	323 818
	1 450 000	478 500	971 500	114 885	65 577	156 023	336 485
	1 500 000	495 000	1 005 000	119 910	67 838	161 403	349 151
Poplatník 5	1 550 000	511 500	1 038 500	124 935	70 099	166 783	361 817
	1 600 000	528 000	1 072 000	129 960	72 360	172 163	374 483
	1 650 000	544 500	1 105 500	134 985	74 622	177 543	387 150
	1 700 000	561 000	1 139 000	140 010	76 883	182 923	399 816
	1 750 000	577 500	1 172 500	145 035	79 144	188 304	412 483
	1 800 000	594 000	1 206 000	150 060	81 405	193 684	425 149
	1 850 000	610 500	1 239 500	155 085	83 667	199 064	437 816
	1 900 000	627 000	1 273 000	160 110	85 928	204 444	450 482
	1 950 000	643 500	1 306 500	165 135	88 189	209 824	463 148
Poplatník 6	2 000 000	660 000	1 340 000	170 160	90 450	215 204	475 814

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha B: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 30% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč s uplatněnými daňovými zvýhodněními (v Kč).

Poplatník	Příjmy	Paušální daň	Paušální výdaje 1 dítě celkem	Paušální výdaje - 2 děti celkem	Skutečné výdaje 1 dítě celkem	Skutečné výdaje 2 dětí celkem
	50 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	100 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	150 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	200 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	250 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	300 000	89 976	67 292	44 972	66 632	44 312
Poplatník 1	350 000	89 976	72 542	50 222	70 967	48 647
	400 000	89 976	77 792	55 472	75 992	53 672
	450 000	89 976	87 409	65 089	85 384	63 064
	500 000	89 976	98 280	75 960	96 030	73 710
	550 000	89 976	109 151	86 831	106 676	84 356
Poplatník 2	600 000	89 976	120 022	97 702	117 322	95 002
	650 000	89 976	130 893	108 573	127 968	105 648
	700 000	89 976	141 764	119 444	138 614	116 294
	750 000	89 976	152 635	130 315	149 260	126 940
	800 000	89 976	165 692	143 372	162 092	139 772
Poplatník 3	850 000	89 976	178 926	156 606	175 101	152 781
	900 000	89 976	192 159	169 839	188 109	165 789
	950 000	89 976	205 393	183 073	201 118	178 798
	1 000 000	89 976	218 626	196 306	214 126	191 806
Poplatník 4	1 050 000	200 940	231 860	209 540	227 135	204 815
	1 100 000	200 940	245 093	222 773	240 143	217 823
	1 150 000	200 940	258 327	236 007	253 152	230 832
	1 200 000	200 940	271 560	249 240	266 160	243 840
	1 250 000	200 940	284 794	262 474	279 169	256 849
	1 300 000	200 940	298 027	275 707	292 177	269 857
	1 350 000	200 940	311 261	288 941	305 186	282 866
	1 400 000	200 940	324 494	302 174	318 194	295 874
	1 450 000	200 940	337 728	315 408	331 203	308 883
	1 500 000	200 940	350 961	328 641	344 211	321 891
Poplatník 5	1 550 000	325 668	364 195	341 875	357 220	334 900
	1 600 000	325 668	377 428	355 108	370 228	347 908
	1 650 000	325 668	390 662	368 342	383 237	360 917
	1 700 000	325 668	403 895	381 575	396 245	373 925
	1 750 000	325 668	417 129	394 809	409 254	386 934
	1 800 000	325 668	430 362	408 042	422 262	399 942
	1 850 000	325 668	443 596	421 276	435 271	412 951
	1 900 000	325 668	456 829	434 509	448 279	425 959
	1 950 000	325 668	470 063	447 743	461 288	438 968
Poplatník 6	2 000 000	325 668	483 296	460 976	474 296	451 976

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha C: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se paušální daně (v Kč).

Poplatník 40% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Paušální daň – daň	Veř. Zdrav. Pojistění – paušální daň	Sociální zabezpečení – paušální daň	Paušální daň měsíční	Paušální daň roční
	50 000	20 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	100 000	40 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	150 000	60 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	200 000	80 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	250 000	100 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	300 000	120 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 1	350 000	140 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	400 000	160 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	450 000	180 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	500 000	200 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	550 000	220 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 2	600 000	240 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	650 000	260 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	700 000	280 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	750 000	300 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	800 000	320 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 3	850 000	340 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	900 000	360 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	950 000	380 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 000 000	400 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 4	1 050 000	420 000	4 963	3 591	8 191	16 745	202 000
	1 100 000	440 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 150 000	460 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 200 000	480 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 250 000	500 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 300 000	520 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 350 000	540 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 400 000	560 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 450 000	580 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 500 000	600 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
Poplatník 5	1 550 000	620 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 600 000	640 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 650 000	660 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 700 000	680 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 750 000	700 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 800 000	720 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 850 000	740 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 900 000	760 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
	1 950 000	780 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668
Poplatník 6	2 000 000	800 000	9 320	5 292	12 527	27 139	325 668

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se 40% paušálních výdajů (v Kč).

Poplatník 40% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň paušální výdaje	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální výdaje	Sociální zabezpečení – paušální výdaje	Paušální výdaje odvody celkem
	50 000	20 000	30 000	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	40 000	60 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	60 000	90 000	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	80 000	120 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	100 000	150 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	120 000	180 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	140 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496
	400 000	160 000	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996
	450 000	180 000	270 000	9 660	35 614	46 222	91 496
	500 000	200 000	300 000	14 160	35 614	48 180	97 954
	550 000	220 000	330 000	18 660	35 614	52 998	107 272
Poplatník 2	600 000	240 000	360 000	23 160	35 614	57 816	116 590
	650 000	260 000	390 000	27 660	35 614	62 634	125 908
	700 000	280 000	420 000	32 160	35 614	67 452	135 226
	750 000	300 000	450 000	36 660	35 614	72 270	144 544
	800 000	320 000	480 000	41 160	35 614	77 088	153 862
Poplatník 3	850 000	340 000	510 000	45 660	35 614	81 906	163 180
	900 000	360 000	540 000	50 160	36 450	86 724	173 334
	950 000	380 000	570 000	54 660	38 475	91 542	184 677
	1 000 000	400 000	600 000	59 160	40 500	96 360	196 020
Poplatník 4	1 050 000	420 000	630 000	63 660	42 525	101 178	207 363
	1 100 000	440 000	660 000	68 160	44 550	105 996	218 706
	1 150 000	460 000	690 000	72 660	46 575	110 814	230 049
	1 200 000	480 000	720 000	77 160	48 600	115 632	241 392
	1 250 000	500 000	750 000	81 660	50 625	120 450	252 735
	1 300 000	520 000	780 000	86 160	52 650	125 268	264 078
	1 350 000	540 000	810 000	90 660	54 675	130 086	275 421
	1 400 000	560 000	840 000	95 160	56 700	134 904	286 764
	1 450 000	580 000	870 000	99 660	58 725	139 722	298 107
	1 500 000	600 000	900 000	104 160	60 750	144 540	309 450
Poplatník 5	1 550 000	620 000	930 000	108 660	62 775	149 358	320 793
	1 600 000	640 000	960 000	113 160	64 800	154 176	332 136
	1 650 000	660 000	990 000	117 660	66 825	158 994	343 479
	1 700 000	680 000	1 020 000	122 160	68 850	163 812	354 822
	1 750 000	700 000	1 050 000	126 660	70 875	168 630	366 165
	1 800 000	720 000	1 080 000	131 160	72 900	173 448	377 508
	1 850 000	740 000	1 110 000	135 660	74 925	178 266	388 851
	1 900 000	760 000	1 140 000	140 160	76 950	183 084	400 194
	1 950 000	780 000	1 170 000	144 660	78 975	187 902	411 537
Poplatník 6	2 000 000	800 000	1 200 000	149 160	81 000	192 720	422 880

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se skutečných výdajů (v Kč)

Poplatník 40% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň	Veř. Zdrav. Pojštění – skutečné výdaje	Sociální zabezpečení – skutečné výdaje	Odvody celkem – skutečné výdaje
	50 000	22 200	27 800	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	44 400	55 600	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	66 600	83 400	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	88 800	111 200	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	111 000	139 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	133 200	166 800	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	155 400	194 600	-	35 614	46 222	81 836
	400 000	177 600	222 400	2 520	35 614	46 222	84 356
	450 000	199 800	250 200	6 690	35 614	46 222	88 526
	500 000	222 000	278 000	10 860	35 614	46 222	92 696
	550 000	244 200	305 800	15 030	35 614	49 111	99 755
Poplatník 2	600 000	266 400	333 600	19 200	35 614	53 576	108 390
	650 000	288 600	361 400	23 370	35 614	58 041	117 025
	700 000	310 800	389 200	27 540	35 614	62 506	125 660
	750 000	333 000	417 000	31 710	35 614	66 970	134 294
	800 000	355 200	444 800	35 880	35 614	71 435	142 929
Poplatník 3	850 000	377 400	472 600	40 050	35 614	75 900	151 564
	900 000	399 600	500 400	44 220	35 614	80 364	160 198
	950 000	421 800	528 200	48 390	35 654	84 829	168 873
	1 000 000	444 000	556 000	52 560	37 530	89 294	179 384
Poplatník 4	1 050 000	466 200	583 800	56 730	39 407	93 758	189 895
	1 100 000	488 400	611 600	60 900	41 283	98 223	200 406
	1 150 000	510 600	639 400	65 070	43 160	102 688	210 918
	1 200 000	532 800	667 200	69 240	45 036	107 152	221 428
	1 250 000	555 000	695 000	73 410	46 913	111 617	231 940
	1 300 000	577 200	722 800	77 580	48 789	116 082	242 451
	1 350 000	599 400	750 600	81 750	50 666	120 546	252 962
	1 400 000	621 600	778 400	85 920	52 542	125 011	263 473
	1 450 000	643 800	806 200	90 090	54 419	129 476	273 985
	1 500 000	666 000	834 000	94 260	56 295	133 940	284 495
Poplatník 5	1 550 000	688 200	861 800	98 430	58 172	138 405	295 007
	1 600 000	710 400	889 600	102 600	60 048	142 870	305 518
	1 650 000	732 600	917 400	106 770	61 925	147 334	316 029
	1 700 000	754 800	945 200	110 940	63 801	151 799	326 540
	1 750 000	777 000	973 000	115 110	65 678	156 264	337 052
	1 800 000	799 200	1 000 800	119 280	67 554	160 728	347 562
	1 850 000	821 400	1 028 600	123 450	69 431	165 193	358 074
	1 900 000	843 600	1 056 400	127 620	71 307	169 658	368 585
	1 950 000	865 800	1 084 200	131 790	73 184	174 123	379 097
Poplatník 6	2 000 000	888 000	1 112 000	135 960	75 060	178 587	389 607

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha D: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 40% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním

Poplatník 40% paušální výdaje	Příjmy	Paušální daň	Paušální výdaje 1 dítě celkem	Paušální výdaje - 2 děti celkem	Skutečné výdaje 1 dítě celkem	Skutečné výdaje 2 děti celkem
	50 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	100 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	150 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	200 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	250 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	300 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 1	350 000	89 976	67 292	44 972	66 632	44 312
	400 000	89 976	71 792	49 472	69 152	46 832
	450 000	89 976	76 292	53 972	73 322	51 002
	500 000	89 976	82 750	60 430	79 450	57 130
	550 000	89 976	92 068	69 748	88 438	66 118
Poplatník 2	600 000	89 976	101 386	79 066	97 426	75 106
	650 000	89 976	110 704	88 384	106 414	84 094
	700 000	89 976	120 022	97 702	115 402	93 082
	750 000	89 976	129 340	107 020	124 390	102 070
	800 000	89 976	138 658	116 338	133 378	111 058
Poplatník 3	850 000	89 976	147 976	125 656	142 366	120 046
	900 000	89 976	158 130	135 810	152 190	129 870
	950 000	89 976	169 473	147 153	163 203	140 883
	1 000 000	89 976	180 816	158 496	174 216	151 896
Poplatník 4	1 050 000	200 940	192 159	169 839	185 229	162 909
	1 100 000	200 940	203 502	181 182	196 242	173 922
	1 150 000	200 940	214 845	192 525	207 255	184 935
	1 200 000	200 940	226 188	203 868	218 268	195 948
	1 250 000	200 940	237 531	215 211	229 281	206 961
	1 300 000	200 940	248 874	226 554	240 294	217 974
	1 350 000	200 940	260 217	237 897	251 307	228 987
	1 400 000	200 940	271 560	249 240	262 320	240 000
	1 450 000	200 940	282 903	260 583	273 333	251 013
	1 500 000	200 940	294 246	271 926	284 346	262 026
Poplatník 5	1 550 000	325 668	305 589	283 269	295 359	273 039
	1 600 000	325 668	316 932	294 612	306 372	284 052
	1 650 000	325 668	328 275	305 955	317 385	295 065
	1 700 000	325 668	339 618	317 298	328 398	306 078
	1 750 000	325 668	350 961	328 641	339 411	317 091
	1 800 000	325 668	362 304	339 984	350 424	328 104
	1 850 000	325 668	373 647	351 327	361 437	339 117
	1 900 000	325 668	384 990	362 670	372 450	350 130
	1 950 000	325 668	396 333	374 013	383 463	361 143
Poplatník 6	2 000 000	325 668	407 676	385 356	394 476	372 156

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha E: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se paušální daně (v Kč).

Poplatník 60% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Paušální daň – daň	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální daň	Sociální zabezpečení – paušální daň	Paušální daň měsíční	Paušální daň roční
	50 000	30 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	100 000	60 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	150 000	90 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	200 000	120 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	250 000	150 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	300 000	180 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 1	350 000	210 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	400 000	240 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	450 000	270 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	500 000	300 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	550 000	330 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 2	600 000	360 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	650 000	390 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	700 000	420 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	750 000	450 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	800 000	480 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 3	850 000	510 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	900 000	540 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	950 000	570 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 000 000	600 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 4	1 050 000	630 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 100 000	660 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 150 000	690 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 200 000	720 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 250 000	750 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 300 000	780 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 350 000	810 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 400 000	840 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 450 000	870 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 500 000	900 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 5	1 550 000	930 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 600 000	960 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 650 000	990 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 700 000	1 020 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 750 000	1 050 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 800 000	1 080 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 850 000	1 110 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 900 000	1 140 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
	1 950 000	1 170 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940
Poplatník 6	2 000 000	1 200 000	4 963	3 591	8 191	16 745	200 940

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se 60% paušálních výdajů (v Kč).

Poplatník 60% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň paušální výdaje	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální výdaje	Sociální zabezpečení – paušální výdaje	Paušální výdaje odvody celkem
	50 000	30 000	20 000		35 614	46 222	81 836
	100 000	60 000	40 000		35 614	46 222	81 836
	150 000	90 000	60 000		35 614	46 222	81 836
	200 000	120 000	80 000		35 614	46 222	81 836
	250 000	150 000	100 000		35 614	46 222	81 836
	300 000	180 000	120 000		35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	210 000	140 000		35 614	46 222	81 836
	400 000	240 000	160 000		35 614	46 222	81 836
	450 000	270 000	180 000		35 614	46 222	81 836
	500 000	300 000	200 000		35 614	46 222	81 836
	550 000	330 000	220 000	2 160	35 614	46 222	83 996
Poplatník 2	600 000	360 000	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996
	650 000	390 000	260 000	8 160	35 614	46 222	89 996
	700 000	420 000	280 000	11 160	35 614	46 222	92 996
	750 000	450 000	300 000	14 160	35 614	48 180	97 954
	800 000	480 000	320 000	17 160	35 614	51 392	104 166
Poplatník 3	850 000	510 000	340 000	20 160	35 614	54 604	110 378
	900 000	540 000	360 000	23 160	35 614	57 816	116 590
	950 000	570 000	380 000	26 160	35 614	61 028	122 802
	1 000 000	600 000	400 000	29 160	35 614	64 240	129 014
Poplatník 4	1 050 000	630 000	420 000	32 160	35 614	67 452	135 226
	1 100 000	660 000	440 000	35 160	35 614	70 664	141 438
	1 150 000	690 000	460 000	38 160	35 614	73 876	147 650
	1 200 000	720 000	480 000	41 160	35 614	77 088	153 862
	1 250 000	750 000	500 000	44 160	35 614	80 300	160 074
	1 300 000	780 000	520 000	47 160	35 614	83 512	166 286
	1 350 000	810 000	540 000	50 160	36 450	86 724	173 334
	1 400 000	840 000	560 000	53 160	37 800	89 936	180 896
	1 450 000	870 000	580 000	56 160	39 150	93 148	188 458
	1 500 000	900 000	600 000	59 160	40 500	96 360	196 020
Poplatník 5	1 550 000	930 000	620 000	62 160	41 850	99 572	203 582
	1 600 000	960 000	640 000	65 160	43 200	102 784	211 144
	1 650 000	990 000	660 000	68 160	44 550	105 996	218 706
	1 700 000	1 020 000	680 000	71 160	45 900	109 208	226 268
	1 750 000	1 050 000	700 000	74 160	47 250	112 420	233 830
	1 800 000	1 080 000	720 000	77 160	48 600	115 632	241 392
	1 850 000	1 110 000	740 000	80 160	49 950	118 844	248 954
	1 900 000	1 140 000	760 000	83 160	51 300	122 056	256 516
	1 950 000	1 170 000	780 000	86 160	52 650	125 268	264 078
Poplatník 6	2 000 000	1 200 000	800 000	89 160	54 000	128 480	271 640

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se skutečných výdajů (v Kč)

Poplatník 60% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň	Veř. Zdrav. Pojištění – skutečné výdaje	Sociální zabezpečení – skutečné výdaje	Odvody celkem – skutečné výdaje
	50 000	33 000	17 000	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	66 000	34 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	99 000	51 000	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	132 000	68 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	165 000	85 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	198 000	102 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	231 000	119 000	-	35 614	46 222	81 836
	400 000	264 000	136 000	-	35 614	46 222	81 836
	450 000	297 000	153 000	-	35 614	46 222	81 836
	500 000	330 000	170 000	-	35 614	46 222	81 836
	550 000	363 000	187 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	600 000	396 000	204 000	-	35 614	46 222	81 836
	650 000	429 000	221 000	2 310	35 614	46 222	84 146
	700 000	462 000	238 000	4 860	35 614	46 222	86 696
	750 000	495 000	255 000	7 410	35 614	46 222	89 246
	800 000	528 000	272 000	9 960	35 614	46 222	91 796
Poplatník 3	850 000	561 000	289 000	12 510	35 614	46 413	94 537
	900 000	594 000	306 000	15 060	35 614	49 144	99 818
	950 000	627 000	323 000	17 610	35 614	51 874	105 098
	1 000 000	660 000	340 000	20 160	35 614	54 604	110 378
Poplatník 4	1 050 000	693 000	357 000	22 710	35 614	57 334	115 658
	1 100 000	726 000	374 000	25 260	35 614	60 064	120 938
	1 150 000	759 000	391 000	27 810	35 614	62 795	126 219
	1 200 000	792 000	408 000	30 360	35 614	65 525	131 499
	1 250 000	825 000	425 000	32 910	35 614	68 255	136 779
	1 300 000	858 000	442 000	35 460	35 614	70 985	142 059
	1 350 000	891 000	459 000	38 010	35 614	73 715	147 339
	1 400 000	924 000	476 000	40 560	35 614	76 446	152 620
	1 450 000	957 000	493 000	43 110	35 614	79 176	157 900
	1 500 000	990 000	510 000	45 660	35 614	81 906	163 180
Poplatník 5	1 550 000	1 023 000	527 000	48 210	35 614	84 636	168 460
	1 600 000	1 056 000	544 000	50 760	36 720	87 366	174 846
	1 650 000	1 089 000	561 000	53 310	37 868	90 097	181 275
	1 700 000	1 122 000	578 000	55 860	39 015	92 827	187 702
	1 750 000	1 155 000	595 000	58 410	40 163	95 557	194 130
	1 800 000	1 188 000	612 000	60 960	41 310	98 287	200 557
	1 850 000	1 221 000	629 000	63 510	42 458	101 017	206 985
	1 900 000	1 254 000	646 000	66 060	43 605	103 748	213 413
	1 950 000	1 287 000	663 000	68 610	44 753	106 478	219 841
Poplatník 6	2 000 000	1 320 000	680 000	71 160	45 900	109 208	226 268

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha F: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 60% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním

Poplatník 60% paušální výdaje	Příjmy	Paušální daň	Paušální výdaje 1 dítě celkem	Paušální výdaje - 2 děti celkem	Skutečné výdaje 1 dítě celkem	Skutečné výdaje 2 děti celkem
	50 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	100 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	150 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	200 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	250 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	300 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 1	350 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	400 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	450 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	500 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	550 000	89 976	68 792	46 472	66 632	44 312
Poplatník 2	600 000	89 976	71 792	49 472	66 632	44 312
	650 000	89 976	74 792	52 472	68 942	46 622
	700 000	89 976	77 792	55 472	71 492	49 172
	750 000	89 976	82 750	60 430	76 000	53 680
	800 000	89 976	88 962	66 642	81 762	59 442
Poplatník 3	850 000	89 976	95 174	72 854	87 524	65 204
	900 000	89 976	101 386	79 066	93 286	70 966
	950 000	89 976	107 598	85 278	99 048	76 728
	1 000 000	89 976	113 810	91 490	104 810	82 490
Poplatník 4	1 050 000	89 976	120 022	97 702	110 572	88 252
	1 100 000	89 976	126 234	103 914	116 334	94 014
	1 150 000	89 976	132 446	110 126	122 096	99 776
	1 200 000	89 976	138 658	116 338	127 858	105 538
	1 250 000	89 976	144 870	122 550	133 620	111 300
	1 300 000	89 976	151 082	128 762	139 382	117 062
	1 350 000	89 976	158 130	135 810	145 980	123 660
	1 400 000	89 976	165 692	143 372	153 092	130 772
	1 450 000	89 976	173 254	150 934	160 204	137 884
	1 500 000	89 976	180 816	158 496	167 316	144 996
Poplatník 5	1 550 000	200 940	188 378	166 058	174 428	152 108
	1 600 000	200 940	195 940	173 620	181 540	159 220
	1 650 000	200 940	203 502	181 182	188 652	166 332
	1 700 000	200 940	211 064	188 744	195 764	173 444
	1 750 000	200 940	218 626	196 306	202 876	180 556
	1 800 000	200 940	226 188	203 868	209 988	187 668
	1 850 000	200 940	233 750	211 430	217 100	194 780
	1 900 000	200 940	241 312	218 992	224 212	201 892
	1 950 000	200 940	248 874	226 554	231 324	209 004
Poplatník 6	2 000 000	200 940	256 436	234 116	238 436	216 116

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha G: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se paušální daně (v Kč).

Poplatník 80% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Paušální daň – daň	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální daň	Sociální zabezpečení – paušální daň	Paušální daň měsíční	Paušální daň roční
	50 000	40 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	100 000	80 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	150 000	120 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	200 000	160 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	250 000	200 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	300 000	240 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 1	350 000	280 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	400 000	320 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	450 000	360 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	500 000	400 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	550 000	440 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 2	600 000	480 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	650 000	520 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	700 000	560 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	750 000	600 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	800 000	640 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 3	850 000	680 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	900 000	720 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	950 000	760 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 000 000	800 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 4	1 050 000	840 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 100 000	880 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 150 000	920 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 200 000	960 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 250 000	1 000 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 300 000	1 040 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 350 000	1 080 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 400 000	1 120 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 450 000	1 160 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 500 000	1 200 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 5	1 550 000	1 240 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 600 000	1 280 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 650 000	1 320 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 700 000	1 360 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 750 000	1 400 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 800 000	1 440 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 850 000	1 480 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 900 000	1 520 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
	1 950 000	1 560 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976
Poplatník 6	2 000 000	1 600 000	100	2 968	4 430	7 498	89 976

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se 80% paušálních výdajů
(v Kč).

Poplatník 80% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň paušální výdaje	Veř. Zdrav. Pojištění – paušální výdaje	Sociální zabezpečení – paušální výdaje	Paušální výdaje odvody celkem
	50 000	40 000	10 000	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	80 000	20 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	120 000	30 000	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	160 000	40 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	200 000	50 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	240 000	60 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	280 000	70 000	-	35 614	46 222	81 836
	400 000	320 000	80 000	-	35 614	46 222	81 836
	450 000	360 000	90 000	-	35 614	46 222	81 836
	500 000	400 000	100 000	-	35 614	46 222	81 836
	550 000	440 000	110 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	600 000	480 000	120 000	-	35 614	46 222	81 836
	650 000	520 000	130 000	-	35 614	46 222	81 836
	700 000	560 000	140 000	-	35 614	46 222	81 836
	750 000	600 000	150 000	-	35 614	46 222	81 836
	800 000	640 000	160 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 3	850 000	680 000	170 000	-	35 614	46 222	81 836
	900 000	720 000	180 000	-	35 614	46 222	81 836
	950 000	760 000	190 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 000 000	800 000	200 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 4	1 050 000	840 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496
	1 100 000	880 000	220 000	2 160	35 614	46 222	83 996
	1 150 000	920 000	230 000	3 660	35 614	46 222	85 496
	1 200 000	960 000	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996
	1 250 000	1 000 000	250 000	6 660	35 614	46 222	88 496
	1 300 000	1 040 000	260 000	8 160	35 614	46 222	89 996
	1 350 000	1 080 000	270 000	9 660	35 614	46 222	91 496
	1 400 000	1 120 000	280 000	11 160	35 614	46 222	92 996
	1 450 000	1 160 000	290 000	12 660	35 614	46 574	94 848
	1 500 000	1 200 000	300 000	14 160	35 614	48 180	97 954
Poplatník 5	1 550 000	1 240 000	310 000	15 660	35 614	49 786	101 060
	1 600 000	1 280 000	320 000	17 160	35 614	51 392	104 166
	1 650 000	1 320 000	330 000	18 660	35 614	52 998	107 272
	1 700 000	1 360 000	340 000	20 160	35 614	54 604	110 378
	1 750 000	1 400 000	350 000	21 660	35 614	56 210	113 484
	1 800 000	1 440 000	360 000	23 160	35 614	57 816	116 590
	1 850 000	1 480 000	370 000	24 660	35 614	59 422	119 696
	1 900 000	1 520 000	380 000	26 160	35 614	61 028	122 802
	1 950 000	1 560 000	390 000	27 660	35 614	62 634	125 908
Poplatník 6	2 000 000	1 600 000	400 000	29 160	35 614	64 240	129 014

Zdroj: vlastní zpracování

Výpočty poplatníků s příjmy od 50 000–2 000 000 Kč týkající se skutečných výdajů (v Kč).

Poplatník: 90% paušální výdaje	Příjmy	Výdaje	Základ daně	Daň – Skutečné výdaje	Veř. Zdrav. Pojištění – skutečné výdaje	Sociální zabezpečení – skutečné výdaje	Odvody celkem – skutečné výdaje
	50 000	44 000	6 000	-	35 614	46 222	81 836
	100 000	88 000	12 000	-	35 614	46 222	81 836
	150 000	132 000	18 000	-	35 614	46 222	81 836
	200 000	176 000	24 000	-	35 614	46 222	81 836
	250 000	220 000	30 000	-	35 614	46 222	81 836
	300 000	264 000	36 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 1	350 000	308 000	42 000	-	35 614	46 222	81 836
	400 000	352 000	48 000	-	35 614	46 222	81 836
	450 000	396 000	54 000	-	35 614	46 222	81 836
	500 000	440 000	60 000	-	35 614	46 222	81 836
	550 000	484 000	66 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 2	600 000	528 000	72 000	-	35 614	46 222	81 836
	650 000	572 000	78 000	-	35 614	46 222	81 836
	700 000	616 000	84 000	-	35 614	46 222	81 836
	750 000	660 000	90 000	-	35 614	46 222	81 836
	800 000	704 000	96 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 3	850 000	748 000	102 000	-	35 614	46 222	81 836
	900 000	792 000	108 000	-	35 614	46 222	81 836
	950 000	836 000	114 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 000 000	880 000	120 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 4	1 050 000	924 000	126 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 100 000	968 000	132 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 150 000	1 012 000	138 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 200 000	1 056 000	144 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 250 000	1 100 000	150 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 300 000	1 144 000	156 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 350 000	1 188 000	162 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 400 000	1 232 000	168 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 450 000	1 276 000	174 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 500 000	1 320 000	180 000	-	35 614	46 222	81 836
Poplatník 5	1 550 000	1 364 000	186 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 600 000	1 408 000	192 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 650 000	1 452 000	198 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 700 000	1 496 000	204 000	-	35 614	46 222	81 836
	1 750 000	1 540 000	210 000	660	35 614	46 222	82 496
	1 800 000	1 584 000	216 000	1 560	35 614	46 222	83 396
	1 850 000	1 628 000	222 000	2 460	35 614	46 222	84 296
	1 900 000	1 672 000	228 000	3 360	35 614	46 222	85 196
	1 950 000	1 716 000	234 000	4 260	35 614	46 222	86 096
Poplatník 6	2 000 000	1 760 000	240 000	5 160	35 614	46 222	86 996

Zdroj: vlastní zpracování

Příloha H: Výpočty 40 poplatníků patřících do skupiny 80% paušálních výdajů a s daňovým zvýhodněním

Poplatník 60% paušální výdaje	Příjmy	Paušální daň	Paušální výdaje 1 dítě celkem	Paušální výdaje - 2 děti celkem	Skutečné výdaje 1 dítě celkem	Skutečné výdaje 2 dětí celkem
	50 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	100 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	150 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	200 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	250 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	300 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 1	350 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	400 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	450 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	500 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	550 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 2	600 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	650 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	700 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	750 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	800 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 3	850 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	900 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	950 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
	1 000 000	89 976	66 632	44 312	66 632	44 312
Poplatník 4	1 050 000	89 976	67 292	44 972	66 632	44 312
	1 100 000	89 976	68 792	46 472	66 632	44 312
	1 150 000	89 976	70 292	47 972	66 632	44 312
	1 200 000	89 976	71 792	49 472	66 632	44 312
	1 250 000	89 976	73 292	50 972	66 632	44 312
	1 300 000	89 976	74 792	52 472	66 632	44 312
	1 350 000	89 976	76 292	53 972	66 632	44 312
	1 400 000	89 976	77 792	55 472	66 632	44 312
	1 450 000	89 976	79 644	57 324	66 984	44 664
	1 500 000	89 976	82 750	60 430	68 590	46 270
Poplatník 5	1 550 000	89 976	85 856	63 536	70 196	47 876
	1 600 000	89 976	88 962	66 642	71 802	49 482
	1 650 000	89 976	92 068	69 748	73 408	51 088
	1 700 000	89 976	95 174	72 854	75 014	52 694
	1 750 000	89 976	98 280	75 960	77 280	54 960
	1 800 000	89 976	101 386	79 066	79 786	57 466
	1 850 000	89 976	104 492	82 172	82 292	59 972
	1 900 000	89 976	107 598	85 278	84 798	62 478
	1 950 000	89 976	110 704	88 384	87 304	64 984
Poplatník 6	2 000 000	89 976	113 810	91 490	89 810	67 490

Zdroj: vlastní zpracování